

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, ІНЖЕНЕРІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА АЕРОКОСМІЧНОЇ ГЕОДЕЗІЇ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач випускової кафедри

д. ф. – м. н., професор

_____ О. О. Железняк

« ____ » _____ 2020 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ЗА ОПП «ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ»

Тема: «Просторово-часовий аналіз демографічного стану на території України»

Виконавець: студентка групи ГС – 208М Углач Олена Сергіївна

Керівник: к. ф. – м. н., старший дослідник Великодський Юрій Іванович

Нормоконтролер: _____

Великодський Ю. І.

КИЇВ 2020

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет екологічної безпеки, інженерії та технологій

Кафедра аерокосмічної геодезії

Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітньо-професійна програма «Геоінформаційні системи і технології»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ О. О. Железняк

« ____ » _____ 2020 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання дипломної роботи

Углач Олени Сергіївни

1. Тема роботи «Просторово-часовий аналіз демографічного стану на території України» затверджена наказом ректора від «25» жовтня 2019 р. № 2499/ст.
2. Термін виконання роботи: з 25.10.2019 р. по 04.02.2020 р.
3. Вихідні дані роботи: населення на території сучасної України.
4. Зміст пояснювальної записки: огляд теоретичних аспектів демографічного аналізу. Огляд даних переписів населення України 1897-2001 рр. Опрацювання та картографування даних переписів. Огляд динаміки демографічного стану України протягом ХХ ст. Висновки.
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: таблиці, рисунки.
6. Календарний план-графік

№ з/п	Завдання	Термін виконання	Підпис керівника
1	Опрацювання літературних джерел	25.10.2019 – 31.10.2019	

2	Вивчення теоретичної основи демографічного стану на території України	01.11.2019 – 11.11.2019	
3	Розробка практичної частини	12.11.2019 – 20.01.2020	
4	Висновки	21.01.2020	
5	Оформлення роботи	22.01.2020 – 29.01.2020	
6	Подання готової роботи керівнику та рецензенту	03.02.2020	
7	Нормоконтроль	03.02.2020	
8	Розробка презентації	03.02.2020	
9	Написання доповіді	04.02.2020	

7. Дата видачі завдання: « ____ » _____ 2020 р.

Керівник дипломної роботи: _____
(підпис керівника)

Великодський Ю. І.

Завдання прийняв до виконання: _____
(підпис виконавця)

Углач О. С.

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломної роботи «Просторово-часовий аналіз демографічного стану на території України»: 99 с., 34 рис., 3 табл., 28 літературних джерел.

ДЕМОГРАФІЯ, ДЕМОГРАФІЧНИЙ СТАН, НАРОДОНАСЕЛЕННЯ, ПРОГНОЗУВАННЯ.

Об'єкт дослідження: населення на території сучасної України.

Мета роботи: провести просторову прив'язку даних переписів у розрізі сучасних районів України; побудувати карти чисельності та національного складу населення за різні роки; проаналізувати динаміку змін протягом ХХ ст.

У даній роботі демографічний стан на території України розглянуто як важливий чинник для розвитку держави.

Одна з найбільш важливих проблем, що постає перед людством, є проблема розвитку населення та соціальної сфери. Безперечно, одним з головних чинників процвітання країни є зростання чисельності населення. Аналізуючи сучасний світ і всі події, що відбуваються на території нашої країни та поза нею, дана тема є актуальною і потребує розвитку.

Методи дослідження: програмування в ГІС (Python); використання ArcGIS для картографування демографічного стану.

Результати роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень та в практичній діяльності.

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ.....	4
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕМОГРАФІЧНОГО АНАЛІЗУ.....	9
1.1. Демографія в системі наук.....	9
1.2. Методи аналізу демографічних процесів.....	21
1.3. Обґрунтування необхідності демографічної статистики.....	24
РОЗДІЛ 2. ДАНІ ПЕРЕПИСІВ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ 1897-2001 РР.....	29
2.1. Сутність та ціль переписів населення.....	29
2.2. Переписи населення України 1897-2001 рр.....	33
РОЗДІЛ 3. ОПРАЦЮВАННЯ ТА КАРТОГРАФУВАННЯ ДАНИХ ПЕРЕПИСІВ.....	47
3.1. Обробка даних перепису населення 2001 року.....	47
3.2. Обробка даних переписів населення 1926-1931 рр.....	61
3.3. Обробка даних перепису населення 1989 року.....	71
РОЗДІЛ 4. ДИНАМІКА ДЕМОГРАФІЧНОГО СТАНУ УКРАЇНИ ПРОТЯГОМ ХХ СТ.....	74
4.1. Зміна чисельності населення на території України з 1926 по 2001 рік ...	74
4.2. Зміна чисельності населення на території України з 1989 по 2001 рік.....	85
ВИСНОВКИ.....	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	98
ДОДАТОК А.....	100

ВСТУП

Актуальність обраної теми полягає в тому, що наукове вчення народонаселення досліджує населення, яке бере безпосередню участь у праці, як визначальну продуктивну силу людства, базис всього соціального виробництва. Безперервно взаємодіючи з економічною сферою, жителі відіграють активну роль у її перетворенні. Також населення виступає як головний споживач усіх створених матеріальних благ. Саме тому аналіз чисельності населення є важливим чинником розвитку як кожної держави, так і всього людства загалом.

Соціальний бік життя суспільства - система відносин різної якості, різних властивостей та різного рівня. Будучи системою, ці відносини взаємообумовлені та взаємопов'язані. Тому це необхідна область практичного дослідження, яка розробивши систему показників, дозволить об'єктивно оцінювати соціальні процеси, динаміку і фактори, що їх обумовлюють [1].

Демографічна статистика, використовуючи узагальнюючі показники, дозволяє визначити якісні та кількісні характеристики досліджуваних об'єктів, виявити зв'язки між ними і простежити тенденції їх розвитку, що в свою чергу дозволить аналітично прогнозувати досліджувані соціальні процеси.

Протягом багатовікового періоду життя на Землі проблема народонаселення виступає як провідна серед всіх глобальних проблем, що стоять перед вченими, політиками, громадськими діячами. Чисельність, склад, рух населення та соціально-економічні явища взаємопов'язані і взаємозумовлені. Людство в особі різних держав намагається регулювати процеси розвитку товариств, виробництва засобів для життя, створення умов для гідного рівня життя і процеси відтворення, пов'язані з продовженням роду [2].

На думку сучасних вчених, глобальна проблема народонаселення не тільки і не стільки в зростанні або стабілізації населення планети взагалі, скільки в нерівномірності зростання цієї чисельності в різних країнах і регіонах через особливості соціально-економічних і демографічних процесів. До недавнього часу людство було стурбоване гіперболічним зростанням населення Землі, в XXI столітті

відбувається зміна парадигми розвитку людства, що передбачає переходи населень з одного стану в інший не лише за кількісними, але й за якісними критеріями. Збільшення населення в світі відбувається в основному за рахунок країн, що розвиваються, і, відповідно, змінюється соціальна структура суспільства. Репродуктивна поведінка жителів розвинених і країн, що розвиваються в XXI столітті, має відмінні риси. Для економічно розвинених країн і України характерна малодітність, реалізоване право жінки на регулювання числа народжень, для слаборозвинених країн - багатодітність, народження дітей в перші роки шлюбу, що безпосередньо пов'язано з укладом життя, культурою відносин в сім'ях, низьким рівнем освіти [1].

Протягом останніх десятиліть в нашій державі відзначався суцільний спад чисельності постійного населення, природний спад населення, суцільне старіння населення. Позитивна і стабільна демографічна ситуація є необхідною умовою для забезпечення національної безпеки, а також для підвищення рівня життя населень. Старіння населення збільшує соціальну напруженість, підвищуючи навантаження на економіку країни, пенсійну систему, системи охорони здоров'я та соціального забезпечення, створюючи проблему фінансування пенсій та допомог. Більш того, зниження частки економічно активних населень створює загострений дефіцит робочої сили.

На сучасну демографічну ситуацію в Україні, особливістю якої є скорочення чисельності населення, значно вплинули соціально-економічні процеси кінця XX століття, спрямовані на ринкове перетворення української економіки. За останні 15 років рівень народжуваності в Україні не забезпечує відтворення населення [3].

Тим часом проблема народонаселення існувала в усі часи історії людства, тому її актуальність не викликає сумнівів.

Об'єкт дослідження даної дипломної роботи – населення, що проживає на території сучасної України.

Метою даної дипломної роботи є проведення просторової прив'язки даних переписів у розрізі сучасних районів України, а також побудувати карти чисельності

та національного складу населення за різні роки; проаналізувати динаміку змін протягом ХХ ст.

Дипломна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

У першому розділі дипломної роботи розглянуті теоретичні аспекти дослідження демографічних чинників. Розглянуто загальну теорію народонаселення, концепцію відтворення населення; чисельність та розміщення населення України; а також основні фактори та показники демографічного розвитку.

У другому розділі дипломної роботи розглянуто переписи України за 1987-2001 рр.

У третьому розділі дипломної роботи відбулось опрацювання та картографування даних за переписами України.

У четвертому розділі дипломної роботи показано динаміку демографічного стану України протягом ХХ ст. у вигляді карт.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕМОГРАФІЧНОГО АНАЛІЗУ

1.1. Демографія в системі наук

Демографією є наука, яка вивчає жителів і закономірності їх розвитку в суспільно-історичній обумовленості.

Систематичність знань про народонаселення є сукупністю структурованого знання, яке повніше, ніж будь-які інші, яке є одним з головних, володіє пояснювальною, прогностичною та виробничо-практичною функцією. Широке коло наук, що займаються з'ясуванням тих чи інших процесів та явищ, що відбуваються в населенні, послужив початком виникнення комплексної науки, що вивчає народонаселення. Дослідження проблем народонаселення на стику економіки і демографії, демографії та географії, історії, соціології і т.д. стало звичайним. Вченими, які представляють широке коло наук, воедино досліджуються питання демографічної обстановки та її наслідків, прогнозування, народонаселення і демографічної політики.

Система демографічних наук:

- право;
- економіка трудових ресурсів;
- соціологія;
- генетика;
- екологія;
- соціальна гігієна;
- геронтологія;
- етнографія;
- соціальна психологія;
- антропологія;
- економіка народонаселення;

- географія народонаселення;
- біологія [4].

Термін «демографія» уперше виникнув у 1855 році в назві книги французького ученого А. Гійяра, «Елементи статистики людини, або порівняльна демографія». Офіційне визнання він добув після проведення Міжнародного конгресу гігієни та демографії в Женеві у 1882 році.

Далі демографією стали називати вид діяльності, що пов'язано зі збором даних, описом та аналізом змін у чисельності, відтворенні та складі населення. Прикметник «демографічний» уживається як «що відноситься до вивчення населення», а також як «що відноситься до населення».

Демографія вивчає закономірності та чинники, які визначають чи суттєво впливають на такі необхідні явища людського життя, як народжуваність, смертність, шлюб та припинення шлюбу, відтворення подружніх пар та сімей, відтворення населення загалом як єдності цих процесів; досліджує зміни віково-статевої, сімейної і шлюбної структури населення, взаємозв'язок демографічних процесів та структур, також закономірності змін загальної кількості населення та сімей як результату взаємодії цих явищ. Демографія досліджує методи опису, аналізу та прогнозу демографічних процесів та демографічних структур [5].

У практичному аспекті в область демографічних досліджень входить опис демографічної ситуації, аналіз тенденцій та чинників демографічних процесів на планеті в повному відношенні, в окремій країні чи в групі країн; на окремих територіях чи в окремих групах населення в різний час. На основі вивчення особливостей народжуваності та смертності у відмінних поколіннях, у відмінних соціальних групах та на розбіжних територіях демографія оцінює їх найбільш вірогідні зміни у майбутньому, розробляючи демографічні передбачення.

Під час розгляду предмету дослідження у демографії виділяються:

- опрацювання процесів шлюбів та припинення шлюбу, демографічні функції сім'ї та відтворення шлюбної та сімейної структури жителів;
- народжуваність та соціальна обумовленість;
- смертність та соціальна обумовленість;

– відтворення населення, зростання його кількості, взаємозв'язки демографічних процесів та структур.

Під час загальних методологічних підходах до досліджень будь-яка з цих областей має свої ознаки, як в концептуальному, так само і в методичному відношенні.

Істинною метою дослідження для кожної науки є розкриття закону розвитку у тій області життя, яка складає цей предмет.

Предметом демографії являються закони природних відтворень населень у суспільно-історичній обумовленості [6].

Демографічні явища - це явища, які визначають розвиток і зміни, які відбуваються в населенні. Демографічний процес - послідовність одних і тих самих подій у житті людини, які визнають значення для зміни поколінь. Основні демографічні процеси: смертність, народжуваність, шлюб, припинення шлюбу, міграція. Населення є головним фактором успішного розвитку будь-якої країни. Під населенням розуміється сукупність людей, що живуть на певній території - в районі, місті, регіоні, країні. У суспільно-політичній літературі при соціально-економічній характеристиці населення його прийнято називати народонаселенням. Особливостями цієї сукупності є те, що вона безперервно відновлюється в процесі відтворення життя і знаходиться в стані саморозвитку, утворюючи головний матеріальний компонент людського суспільства, суб'єкт соціальних зв'язків. Дослідженням закономірностей відтворення народонаселення займається економічна наука демографія. Вперше термін «демографія» з'явився в середині XIX століття. У 1855 р була опублікована книга французького статистика Ж. Гійора, що називалася «Елементи статистики населення або порівняльна демографія». Термін «демографія» походить від двох грецьких слів: «демос» - народ і «графія» - писання. Виходячи з цього, в найзагальнішому сенсі демографія - це наука про народонаселення. Під народонаселенням розуміється сукупність людей, здійснюють життєдіяльність в рамках певного суспільства. Ця сукупність знаходиться в постійному розвитку, яке виражається не тільки в динаміці кількісних показників, але і в зміні якісних характеристик на кожному історичному етапі розвитку суспільства [7].

Вивчення чисельності, складу і динаміки народонаселення дозволяє судити про можливості соціально-економічного розвитку країни, його тенденції. Воно диктує необхідних заходів, які має зробити держава для нейтралізації негативних процесів в структурі народонаселення або зміцнення позитивних тенденцій в його розвитку. Визначення сутності народонаселення пов'язано з виявленням основних сторін його відтворення. В даний час можна виділити дві точки зору, засновані на «широкому» та «вузькому» підході до аналізу його відтворення. До першої групи належать визначення населення як матеріального компонента життя суспільства, суб'єкта всіх суспільних відносин, до другої – визначення народонаселення як демографічної системи, що характеризується тільки з точки зору відновлення поколінь. Під «населенням» в загальній теорії народонаселення розуміється природно історично складається і безперервно відновлюється в процесі виробництва і відтворення безпосереднього життя сукупності людей, головний матеріальний компонент людського суспільства, суб'єкт соціальних зв'язків [4].

На кожному етапі розвитку суспільства народонаселення виступає як конкретно - історична сукупність людей, що визначає його соціально - тимчасову характеристику. Вона доповнюється ще однією загальною характеристикою - просторово-територіальною. Невід'ємною ознакою народонаселення - рух, це вираз і спосіб його існування. Виділяють три види руху народонаселення: безперервне відновлення його в ході зміни поколінь (відтворення), просторове рух (міграція), соціальний рух (соціальна мобільність). Центральна роль визначення народонаселення як відтворюється суб'єкта та об'єкта трудової діяльності обумовлена тим, що вона є найбільш суттєвою ознакою, виділяє населення з решти природи. Науки, що утворюють систему знань про народонаселення, розробляючи свої визначення населення, відштовхуються від цього його визначення, виділяють в даній категорії специфічних рис, істотно важливі з точки зору власного предмета. Якість народонаселення - одне з центральних понять системи знань про народонаселення. Якість населення – соціальна категорія в конкретно - історичних умовах, тобто в системі певного рівня розвитку економіки і економічних відносин з точки зору розвитку особистості і прогресу суспільства. Якість населення, перш за все,

обумовлено рівнем розвитку виробництва, тому вихідною категорією для його вивчення виступає якість працівника. Певне якість працівника є первинним для формування якості всього населення, оскільки непрацююче населення можна уявити або як колишніх працівників, або як майбутніх, потенційних працівників. Якість народонаселення може характеризуватися швидкістю адаптації населення до умов, що змінюються життєдіяльності людини. Якість народонаселення висловлює його визначеність як специфічного матеріального об'єкта, як системи, як щодо стійке ціле. Воно відображає його своєрідність як суб'єкта відтворення безпосереднього життя і виступає через систему відносин населення до умов його існування, відносин усередині системи народонаселення [8].

До якісних відноситься досить широкий спектр характеристик населення: освітній рівень, професійна і кваліфікаційна структура, структура зайнятих в матеріальному виробництві і в невиробничій сфері, питома вага міського і сільського населення, культурний рівень, здоров'я, тривалість життя, показники міграційної рухливості і т.д.

Розвиток народонаселення - закономірний процес кількісних і якісних змін в народонаселення, ускладнення системи його зв'язків і відносин, що веде на певному етапі суспільно - історичного розвитку до переходу населення з одного якісного стану в інший.

Поняття «розвиток народонаселення» включає характеристики змін, які відбуваються в населенні під впливом соціально - економічних та біолого-демографічних процесів. Мова йде не тільки про процеси природного відтворення населення, але і про наслідки зміни його режиму, динаміки демографічних структур, включаючи загальноосвітній рівень і професійну підготовку, здоров'я населення, процеси міграції в різних формах і розселення по території країни в поселеннях різних типів і величин [4].

Розвиток народонаселення розглядається як системне поняття, змістом якого є вся сума зв'язків, об'єднує соціально - економічний розвиток в цілому з відтворенням населення. Методологічна роль цього поняття полягає в тому, що воно є своєрідним теоретичним мостом, зв'язує загальні закони розвитку суспільства з

закономірностями демографічних процесів. Воно об'єднує всі наступні ланки що існують між соціально - економічним розвитком і відтворенням населення.

Поява наукової теорії народонаселення пов'язано з ім'ям англійського економіста Томаса Роберта Мальтуса, який виклав її в своїй праці «Досвід про закон народонаселення». На основі дослідження змін чисельності населення Т. Мальтус дійшов висновку про те, що якби ресурси продовольства в світі були необмежені, то зростання населення мав би універсальну тенденцію до зростання в геометричній прогресії. Але так як загальна сума коштів існування збільшується лише в арифметичній прогресії, то приріст населення обганяє приріст коштів існування. За Мальтусу, здатність населення до розмноження визначається виключно силою статевого інстинкту. Якщо ця сила не зустрічає перешкод, то при річному прирості в 2,8% чисельність населення протягом 25 років подвоюється. Недолік же засобів існування, породжуючи голод, епідемії, війни, зводить чисельність населення до рівня, що забезпечується продовольчими ресурсами. Мальтус вказав на три перешкоди, які обмежують безконтрольне зростання чисельності населення: бідність, пороки і моральне приборкання. Бідність як наслідок неможливості збільшення виробництва життєвих благ пропорційно зростанню чисельності населення призводить до зростання числа захворювань, смертності і скорочення чисельності населення. Пороки - розбещеність, розбещенням вдачі - зменшують дітонародження. Моральне приборкання - свідоме утримання від вступу в шлюб людей, які не мають коштів для утримання сім'ї, також скорочує приріст чисельності людей. Мальтус вперше сформулював положення про взаємозв'язок процесів відтворення населення і виробництва продуктів харчування і зробив спробу встановлення кількісних пропорцій між ними. Однак цей закон не тільки не став універсальним, але виявився і неправильним для будь-якого конкретного історичного періоду. Якщо прогноз щодо темпів зростання чисельності населення Землі був дуже скромним, так як реальні темпи зростання перевершили геометричну прогресію, то прогноз щодо темпів зростання засобів існування в арифметичній прогресії не виправдався повністю. У Мальтуса було багато прихильників, послідовників його теорії, і не менше критиків, які вважають за необхідне повністю переглянути його вчення в силу того, що в

наступні десятиліття в чисельності населення виявилися тенденції, прямо протилежні тим, про яких писав Мальтус. спостерігалися: зниження народжуваності при поліпшенні життєвих умов; зріст чисельності населення при зниженні народжуваності за рахунок ще більшого зниження смертності; падіння чисельності населення при відсутності зниження шлюбності; збільшення темпів зростання засобів існування по порівняно з темпом зростання чисельності населення і т. д [7].

Німецький соціал-демократ Карл Каутський, досліджуючи проблеми народонаселення, прагнув довести, що кожна історична епоха і кожен суспільний клас в межах конкретної епохи мають свої закони народонаселення, які визначаються соціальними умовами. Далі Каутського в критиці Мальтуса пішов німецький економіст Фріц Опенгеймер. Він стверджував, що зростання чисельності населення створює умови для збільшення продуктивності праці і виробництва необхідних засобів існування людей, а численність населення сприяє підвищенню рівня добробуту народу.

Істотний внесок у дослідження проблем народонаселення внесли зарубіжні дослідники: італійський економіст А. Печчеї, фінський вчений П. Куусі, американський вчений Дж. Саймон та ін.; вітчизняні вчені С. Г. Струмилин, А. Я. Боярський, Б. Ц. Урланис, Д. І. Валента та ін. Вони показали, що розвиток населення проявляється в безперервних кількісних і якісних змінах, що народонаселення - це сукупність, багата відносинами, які обумовлюють існування системи законів народонаселення, законів різного ступеня спільності, що знаходяться у взаємозв'язку один з другом. На кожному етапі розвитку людини діють як загальні, так і специфічні закони народонаселення. Чисельність населення, напрямок і темпи її змін самі по собі мало про що свідчать поза зв'язком з історичним і соціально-економічним розвитком країни. Не можна, наприклад, стверджувати, що високий темп зростання чисельності населення в усіх випадках благо, а його падіння - зло. Необхідний аналіз рівня суспільного розвитку, соціально-економічних умов життя народу та інших явищ і процесів. Неконтрольоване зростання числа людей в умовах обмеженості природних ресурсів і викликане цим дію економічного закону спадної дохідності чреваті падінням рівня життя населення. Скорочення чисельності населення - депопуляція в

силу несприятливих політичних і соціально економічних умов - веде до погіршення можливостей для економічного зростання [8].

Науково-технічний прогрес сприяє збільшення виробництва матеріальних благ, Зростанню продуктивності праці і обмежує дію закону спадної прибутковості. Досягнення в галузі медицини та охорони здоров'я об'єктивно забезпечують зниження смертності, зростання тривалості життя людей. Вивчення народонаселення і що відбуваються в ньому змін повинно бути конкретно-історичним. Концепція відтворення населення. загальний закон розвитку народонаселення нерозривно пов'язаний і ґрунтується на загальних економічних законах розвитку засобів виробництва, узвишся потреб, економії часу та ін. Розвиток народонаселення як загальний закон включає закономірні зміни його кількісних і якісних характеристик на протязі всієї людської історії. Основними процесами розвитку народонаселення виступають процеси відтворення і соціальної мобільності, зміни різних якісних структур населення - освітньої, кваліфікаційної професійної, а також характеристики зміни здоров'я населення. Аналіз історичних систем відносин розвитку народонаселення, єдності його кількісних і якісних характеристик призводить до розуміння цього розвитку як переходу від одного історичного типу народонаселення до іншого. механізм цього переходу можна представити таким чином: розвиток продуктивних сил, зміна техніко та соціально-економічних відносин, зміна системи відносин розвитку народонаселення, зміна якісних характеристик, чисельний зростання населення.

Загальний закон розвитку народонаселення - це закономірний перехід від одного історичного типу народонаселення до іншого, обумовлений розвитком соціально - економічних відносин. В визначенні загального закону розвитку народонаселення підкреслюється: розвиток народонаселення йде поступально, тобто кожна наступна ступінь ґрунтується на попередній, це спадкоємний розвиток типів соціально - економічних відносин; певний розвиток населення як суб'єкта виробництва матеріальних благ і населення взятих в єдності; форми прояву загального закону розвитку народонаселення – різні демографічні структури [9].

Вивчати розвиток народонаселення можна тільки шляхом зіставлення різних ступенів історичного руху народонаселення і дослідження його специфічних законів. Закони народонаселення - внутрішні, істотні, стійкі, постійно повторювані взаємозв'язку об'єктивних процесів розвитку народонаселення. Дію законів народонаселення обумовлено законами розвитку суспільства і особливо економічними законами.

Класифікацію законів населення можливо провести такими принципами: тривалість дії законів та сфері дії законів. За тривалості дії закони поділяються на загальні, специфічні (характерні лише одному етапу розвитку) і закономірності - стадіальні і регіональні. По принципу охоплення сфер життєдіяльності поділяються на соціально-демографічні (які відображають зв'язок населення з економічним та соціальним рівнем розвитку); геодемографічні (безпосередній зв'язок населення з географічним простором, себто цими законами регулюються міграції); біодемографічні (зв'язок біологічного змісту відтворення жителів як живих істот із суспільною формою їх відтворення як членів суспільства) [10].

На кожному етапі історичного розвитку діють загальні і специфічні закони народонаселення. Загальні закони виявляють зв'язок та історичну спадкоємність розвитку народонаселення даного етапу розвитку суспільства з усіма іншими етапами; всі сходинки історичного розвитку народонаселення пов'язуються загальними законами у єдиний процес. Аналіз дії загальних законів розвитку продуктивних сил, а також піднесення потреб та інших загальних законів віддає методологічну основу дослідження загальних законів народонаселення. Одну з важливих ролей серед загальних законів відіграє розглянутий раніше загальний закон розвитку народонаселення.

Серед усіх наявних законів народонаселення можна умовно виділити підсистеми законів:

- закони просторового руху населення (міграційна рухливість та розміщення населення);
- закони соціального руху населення (зміна кваліфікаційної, освітньої та професійної структур населення);

- закони «природного» руху населення (мають назву демографічних законів та займають важливе місце у системі всіх законів народонаселення. До них відносяться закони відтворення населення, зміни історичних типів відтворення населення, а також зміни поколінь, і таке інше).
- закон відтворення населення - процес неперервного відновлення поколінь людей в результаті взаємодії народжуваності та смертності, який протікає у рамках історично визначених соціальних відносинах [11].

Відтворення населення є постійним поновленням його кількості та структури напрямом природних змін поколінь, що з'являються, а також переходу одних структурних частин в інші. В наслідку, не дивлячись на межу життя кожної людини, населення продовжує жити, зберігаючи чи змінюючи свою кількість і структуру.

У широкому розумінні термін включає в себе відновлення та розвиток складу населення за статтю і віком; суспільним групам (тобто соціально-економічної власності громадян); національностей; сімейним станом; розміщення на території і місцем проживання (місто і село); освіти, професійнокваліфікаційними ознаками і іншим параметрам. В цілому, по визначенню А. Я. Боярського, це - «сукупність (система) параметрів, що розкривають перебіг процесу відтворення населення, утворює режим відтворення населення».

Не всі групи рівноцінні по їхньому внеску у відтворення населення в зв'язку з різним характером їх мобільності. За можливостям обміну між собою вони діляться на три типи:

- групи, в яких перехід з однієї в іншу обов'язковий і неминучий, наприклад, вікові пересування з молодшої до старшої;
- групи, в яких перехід з однієї в іншу неможливий, наприклад по підлозі, національностей та народностей;
- групи, в яких можливі найрізноманітніші види переходів з одного стану в інший, наприклад по соціально-економічному, професійно-кваліфікаційним, сімейному стану, місця проживання та іншими ознаками [12].

Найбільш важливе значення має перша група. Вікові зміни лежать в основі всіх інших складових процесу відтворення, тому в демографічному аналізі відтворення

розглядається в більш вузькому розумінні цього терміну, тобто не населення в цілому, а щодо статево-вікових груп, окремо жіночого і чоловічого населення. З ними пов'язано всю систему показників відтворення, що використовується у сучасному аналізі з метою характеристики режимів відтворення.

За своїм значенням режим відтворення населення визначається соціальними та економічними умовами життя, особливостями демографічного розвитку окремих регіонів, суспільним устроєм. У зв'язку з нерівномірністю економічного і соціального розвитку не тільки окремих країн, а й їх регіонів, є істотні відмінності у формуванні типів відтворення не тільки між країнами, але і всередині їх. Так, наприклад, в Україні середини ХХ століття склалося три типи відтворення населення. Для першого були характерні низька смертність населення, свідомо обмежена народжуваність, орієнтація на малодітних сім'ю, висока інтенсивність міграційних процесів. Даний тип відтворення, із закінченим переходом до однодітної сім'ї як модальної був характерний для 79,7% всього населення країни. Другий тип відрізняли низький рівень смертності, висока свідомо не обмежена народжуваність, традиції багатодітності, низька інтенсивність міграційних процесів з села в місто і за межі республіки. Цей тип відтворення охоплював населення республік Середньої Азії. Третій тип відтворення був перехідним і властивим населенню Молдавії, Казахстану, Вірменії, Азербайджану та охоплював приблизно 10,6% населення країни. Для відтворення була характерна низька смертність, що поєднується з швидкими, але не однаковими по союзних республіках темпами зниження народжуваності, збільшується міграційної рухливістю населення. Інша особливість - перехід від багатодітних до середньодітних і однодітних сімей [13].

В кінці ХХ століття після виділення України як самостійної держави в ній тривали розвиток і поглиблення першого типу відтворення. Протягом останнього десятиліття воно супроводжувалося:

- зниженням рівня народжуваності, остаточним переходом до однодітної сім'ї;
- зростанням смертності населення, і перш за все, в робочому віці;
- скороченням середньої майбутньої тривалості життя населення при народженні;

- почався з 1991 р. майже повсюдно природний спад населення, наростання цього явища тривало до середини періоду;
- зростанням зовнішньої міграції - обміном населенням з країнами далекого, а особливо ближнього зарубіжжя;
- посиленням внутрішньої міграції в усіх напрямках;
- формуванням звуженого відтворення населення в одних регіонах, простим – в інших регіонах, в окремих випадках - розширеного відтворення [14].

Звужене відтворення означає, що живе населення не відтворює собі заміну, абсолютна чисельність поколінь, що помирає, перевищує чисельність тих, хто народжується. Такому населенню загрожує депопуляція, його вікова структура має регресивний тип.

При простому відтворенні помирають покоління і народжуються рівні за своєю абсолютною чисельністю. В такому населенні утворюється постійна напіввікова структура (стаціонарний тип). Загальна чисельність населення не збільшується, при певних несприятливих умовах велика ймовірність переходу до звуженому відтворенню та регресивної віковій структурі. Розширене відтворення характеризується збільшенням кожного народжуваного покоління в порівнянні з чисельністю помираючих поколінь. Утворюється прогресивний тип статево-вікової структури населення, зростає його абсолютна чисельність. Звужене, просте і розширене відтворення можна розглядати з позицій:

- яку зміну залишила після себе йде когорта чоловіків і жінок певного року народження за весь плідний (фертильний для жінок) період свого життя (зміна поколінь по когортам);
- яку зміну залишила після себе кожна помираюча сукупність сучасників на критичний момент проведення перепису населення з урахуванням рівня смертності поколінь, що народжується.

Науковий інтерес представляють як когортний аналіз (додаткова характеристика типів відтворення населення), так і вивчення типу відтворення сукупності сучасників в роки, прилеглі до року перепису населення. В останньому випадку виникає можливість своєчасної вироблення заходів щодо поліпшення

демографічної ситуації, з проведення активної демографічної політики. З цією метою використовуються три групи показників:

- динаміка населення, тобто швидкість і інтенсивність змін населення як сукупності в цілому, що відбуваються під впливом різних демографічних подій (народжень, смертей, міграції);
- інтенсивність демографічних процесів, пов'язаних з природним приростом всього населення і його окремих когорт;
- заміщення окремих поколінь іншими (показники відтворення населення).

Підводячи підсумок підрозділу, можна сказати, що багато питань системи законів народонаселення ще потребують наукового вирішення. Пізнання законів народонаселення відкриває можливості їх використання в практичній діяльності людей для прогнозування тенденцій і напрямків розвитку населення, вироблення науково-обґрунтованої демографічної політики [15].

1.2. Методи аналізу демографічних процесів

Демографія в дослідженні свого предмета - природного відтворення населення - використовує різні методи, основні з яких можна об'єднати за їх характером в три групи:

- статистичні;
- математичні;
- соціологічні.

Об'єктами спостереження в демографії є не окремі люди або події, але згруповані за певними правилами, однорідні в деякому щодо всіх людей і подій. Такі сукупності називаються статистичними фактами. Демографія намагається встановити і виміряти об'єктивно існуючі взаємозв'язки між статистичними фактами, що мають відношення до її предмету, використовуючи для цього методи, також розроблені в статистиці, скажімо методи кореляційного і факторного аналізу. У демографії використовуються і інші статистичні методи, зокрема вибіркового і індексного методи, метод середніх величин, методи вирівнювання, табличний та інші [15].

Процеси відтворення населення пов'язані між собою іноді простими, іноді досить складними кількісними співвідношеннями, що обумовлює застосування багатьох математичних методів для вимірювання одних демографічних характеристик за даними про інші характеристики. Граунт відкрив можливість на основі даних про кількість народжених і померлих визначити чисельність і віковий склад населення. Це приклад математичної взаємозв'язку між демографічними параметрами населення. Сьогодні в демографії широко використовуються математичні моделі населення, за допомогою яких на основі фрагментарних і неточних даних, отриманих шляхом безпосереднього спостереження, можна отримати досить повне і достовірне уявлення про справжній стан відтворення населення. У деяких випадках за допомогою математичних моделей можна отримати більш достовірні дані, ніж за допомогою безпосереднього статистичного обліку. До речі, до розряду математичного моделювання в демографії відносяться і вже згадувані в зв'язку з ім'ям Граунта імовірнісні таблиці смертності, а також і демографічні прогнози, які представляють собою один з видів математичного моделювання [13].

Нарешті, в останню чверть століття (у нас в країні, а на Заході вже понад півстоліття) в демографії все активніше використовуються соціологічні методи дослідження, так званого демографічного поведінки, тобто суб'єктивних установок, потреб, думок, планів, прийняття рішень, дій по відношенню до демографічних аспектів життя людей, сімей, громадських груп.

Методи аналізу демографічних процесів:

- метод гіпотез;
- дедукція і індукція - метод історизму;
- аналіз і синтез;
- статистичні;
- графоаналітичні;
- картографічні;
- математичне моделювання;
- соціологічні;

- математичні;
- метод демографічної таблиці;
- метод поздовжнього і поперечного аналізу;
- метод когортного аналізу [10].

Демографічна статистика - це статистика населення, область статистики, що займається додатком статистичних методів до збору, обробці, викладу та аналізу даних, що характеризують чисельність, склад, розміщення і рух населення тієї чи іншої країни, території або окремих його груп. Найстаріша галузь демографії (мабуть, і всієї системи статистичних наук). Її приватним предметом вивчення статистичних закономірностей відтворення населення. У завдання демографічної статистики входить розробка методів статистичного спостереження і вимірювання демографічних явищ і процесів, збір і первинна обробка статистичних матеріалів про відтворення населення. Під демографічною статистикою розуміють також сукупність числових даних про населення, а іноді і область практичної діяльності зі збору та обробки цих даних.

У демографічній статистиці (статистикою населення) можна виділити такі основні завдання:

- визначення чисельності населення і його розподілу по території країни;
- вивчення складу населення;
- вивчення природного руху населення;
- вивчення механічного руху населення [9].

Основними джерелами даних демографічної статистики є поточний облік і одноразові спостереження у вигляді суцільних і вибіркових переписів.

Демографічна статистика використовує набір стандартних методів дослідження демографічних процесів.

Взагалі, будь-які показники можна розділити на дві якісно різні групи: абсолютні і відносні. До абсолютних показників відносяться такі показники вимірюють населення в натуральних величинах, на певний момент часу (або за якийсь період). До цієї групи відносяться показники чисельності населення на певну дату і

за якийсь період часу, кількість народжених, померлих і т.д. самі по собі абсолютні показники сухі і не інформативні, в основному їх використовують для розрахунку відносних показників. Відносні показники вони завжди представляють дріб, тобто відношення одного значення до іншого (індекси і коефіцієнти).

Чисельність населення є основним показником статистики населення. Даний показник важливий як сам по собі, так і в якості основи розрахунку багатьох відносних показників. Чисельність населення може обчислюватися по постійному або по готівковим населенню.

Постійне населення - частина населення, яка постійно проживає в даному населеному пункті, незалежно від фактичного місцезнаходження на момент обліку.

Наявне населення - частина населення, яка знаходиться на момент обліку в даному населеному пункті, незалежно від місця постійного проживання.

Тимчасово відсутні - особи, які на момент обліку тимчасово були відсутні в місці постійного проживання (на термін не більше 6 місяців).

Тимчасово присутні - особи, які тимчасово перебували в даному населеному пункті на момент обліку (на термін не більше 6 місяців) [11].

1.3. Обґрунтування необхідності демографічної статистики

Демографічна статистика є одним з найбільш важливих додатків статистично як науки. Вона дає кількісну характеристику людського життя і діяльності, структуру суспільства, людські відносини з державою і закон дозволяє виявити і виміряти основні закономірності в розподілі багатства між людьми і їх поведінку. Статистичний аналіз процесів і явищ, що відбуваються в соціальному житті, за допомогою спеціальних статистичних методів - методів узагальнюючих показників, які дають чисельні заходи кількісних і якісних характеристик об'єкта, зв'язків між ними, тенденцій їх зміни [4].

Складні і різноманітні за своєю структурою соціальне життя суспільства являє собою систему відносин з різними властивостями на різних рівнях, різної якості. В якості системи, ці відносини взаємопов'язані і взаємозалежні. Найбільш значущими

напрямами вивчення в соціальній статистиці є: соціальна і демографічна структура населення і її динаміка, рівень добробуту, рівень життя населення, рівень здоров'я населення, моральна статистика, культура і освіта, громадська думка, політичне життя. Що стосується кожної сфери вивчення розробляється система показників, визначаються джерела інформації і існують певні підходи до використання статистичних матеріалів з метою регулювання соціальної обстановки в країні і регіонах [6].

Демографічні процеси розвиваються під впливом інших соціальних процесів: економічних, політичних та інших. В свою чергу, і демографічні процеси впливають на хід всіх інших суспільних процесів. Наприклад, низький рівень народжуваності веде до підвищення відсоткової частки пенсіонерів світі початку й до загострення проблеми «батьків і дітей». Коливання рівня народжуваності через певний час виявляється у відповідних (або протилежних) коливаннях рівня зайнятості на ринку праці, рівня злочинності, конкурсів між абітурієнтами при вступі до навчальних закладу і т. п.

Населення і економіка - дві взаємопов'язані і взаємообумовлені системи. Економіка не може розвиватися без населення. Народнонаселення виступає як найважливіший фактор економічного розвитку суспільства. Це обумовлено тим, що воно носій науково - технічного прогресу, знань і виробничого досвіду, вміння і навичок до праці.

Найважливішою характеристикою населення є його чисельність, і саме вона значною мірою зумовлює місткість ринку і, в кінцевому рахунку, обсяги виробництва; необхідність і можливість розвитку і вдосконалення виробництва. Чисельність населення обумовлює і ефективність виробництва. Уповільнення зростання населення, що виражається в зменшенні припливу молоді в виробничу сферу, може затримати зміна професійного складу зайнятого населення. Це пояснюється тим, що літнє населення менш мобільно, ніж молоде, менш схильне до змін знарядь праці і технологій. Уповільнення припливу молоді в виробництво може стримувати і освоєння нових територій [14].

Зв'язок населення і економіки не тільки пряма, а й зворотна. Стан населення як фактору економічного зростання не може не визначатися економікою країни. найважливіші його властивості: народжуваність, смертність, міграція, шлюб і багато іншого в історичній перспективі підпорядковані і опосередковані характером розвитку економіки. Населення, таким чином, виступає основою і суб'єктом виробництва. Однак виробничою діяльністю займається не всі населення, а лише його активна частина - працююче населення.

Джерелом його формування є трудові ресурси. У зв'язку з цим особливу увагу при вивченні проблем розвитку народонаселення має бути приділено трудовим ресурсам. Трудові ресурси – частина населення, що володіє необхідним фізичним розвитком, розумовими здібностями і знаннями для роботи в різних галузях виробництва.

Розвиток трудових ресурсів в значній мірі зумовлюється населенням. Воно виступає природною базою їх формування. Населення і трудові ресурси є єдиним цілим, але в той же час вони - дві самостійні сукупності, взаємопов'язані в своє становлення, існування і розвитку. Трудові ресурси суспільства формуються з допомогою населення країни. Люди, що утворюють народонаселення і трудові ресурси, в значній своїй частині належать і до цієї і до іншої сукупності[3].

Спільність народонаселення і трудових ресурсів обумовлена рухливістю кордонів між ними, виявляється у взаємозв'язку статевого складу населення і формування трудових ресурсів. В його основі лежить, перш за все те, що коли все населення являє собою тільки споживачів матеріальних і духовних благ, то трудові ресурси виступають як їх виробники, або реально функціонуючі, або готуються до такої діяльності. Причини розбіжності темпів зростання населення і населення в працездатному віці:

– зміна чисельності всього населення визначається народжуваністю в даному році; населення працездатного віку - народжуваністю, яка мала місце 16 - 18 років тому;

- динаміка смертності: смертність населення в значно більшій мірі змінює чисельність всього населення і в меншій мірі чисельність населення в працездатному віці;
- міграція впливає на формування трудових ресурсів [3].

Важливу роль у розвитку виробництва відіграє рухливість населення і трудових ресурсів. Вона усуває роздробленість, осілість, замкнутість, сприяє розширенню виробничого досвіду, обміну трудовими навичками, сприяє розвитку нових потреб. Суспільство поки що не опанувало цим інструментом розвитку трудових ресурсів. Підтвердженням тому є факти переміщення працівників від вищої кваліфікації і нижчої.

Під населенням розуміється: сукупність людей, що живуть на певній території - в районі, місті, регіоні, країні. Під «населенням» в загальній теорії народонаселення розуміється природно історично складається і безперервно відновлюючі в процесі виробництва і відтворення безпосереднього життя сукупності людей, головний матеріальний компонент людського суспільства, суб'єкт соціальних зв'язків.

Основними процесами розвитку народонаселення виступають процеси відтворення і соціальної мобільності, зміни різних якісних структур населення - освітньої, кваліфікаційної професійної, а також характеристики зміни здоров'я населення.

Загальний закон розвитку народонаселення - це закономірний перехід від одного історичного типу народонаселення до іншого, обумовлений розвитком соціально - економічних відносин. Механізм цього переходу: розвиток продуктивних сил, зміна техніко та соціально-економічних відносин, зміна системи відносин розвитку народонаселення, зміна якісних характеристик, чисельний зростання населення [14].

Для виявлення основних тенденцій демографічного розвитку і формування трудових ресурсів крім основних показників, таких як народжуваність, смертність, природний приріст населення, необхідно використовувати ряд спеціальних показників, дозволяють дати розгорнуту характеристику демографічної ситуації. До спеціальних належать: коефіцієнт очікуваної тривалості життя і коефіцієнт

депопуляції населення. Найважливішою характеристикою населення є його чисельність, і саме вона значною мірою зумовлює місткість ринку і, в кінцевому рахунку, обсяги виробництва; необхідність і можливість розвитку і вдосконалення виробництва.

Населення і економіка - дві взаємопов'язані і взаємообумовлені системи. Економіка не може розвиватися без населення. Народонаселення виступає як найважливіший фактор економічного розвитку суспільства. Вплив на соціально-економічний розвиток країни надають такі демографічні фактори як: змінюваність поколінь працюючого населення (коефіцієнти трудового заміщення); індекс фізичного якості життя, який об'єднує три показники: дитячу смертність, очікувану тривалість життя, грамотність населення; індекс якості життя, що синтезує показники, що характеризують стан охорони здоров'я та освіти, зайнятість населення, купівельну спроможність, доступ до політичного життя, очікувану тривалість життя; індекс людського розвитку, або індекс розвитку людського потенціалу, до складу якого такі показники, як середня тривалість життя, рівень грамотності дорослого населення, реальний ВВП на душу населення (або купівельну спроможність населення), трудові ресурси [14].

РОЗДІЛ 2

ДАНІ ПЕРЕПИСІВ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ 1897-2001 РР.

2.1. Сутність та ціль переписів населення

Населення є основним фактором виробництва і розподілу матеріальних благ. Для планування і здійснення економічного і соціального розвитку, адміністративної діяльності або наукових досліджень необхідна наявність точних і докладних даних про чисельність, розподіл і склад населення.

Статистика має ряд джерел даних про населення: в країні ведеться поточний облік народжень, смертей, шлюбів, розлучень, реєструється зміна місця проживання, проводяться різноманітні вибіркові обстеження. Ці дані використовуються для опису демографічної ситуації, проте вони недостатні для глибокого вивчення складу населення і перспектив його зміни. Масштаби вибірових обстежень не дозволяють отримати досить представницькі дані по кожному регіону, необхідні органам влади. Найбільш повну і об'єктивну соціальну картину населення дає тільки перепис населення [15].

Перепис населення є великомасштабним державним заходом, спрямованим на отримання даних про населення для ефективного завчасного планування розвитку державних, політичних, громадських та ін. інститутів на тривалий період. Вона полягає в зборі, обробці, оцінці, аналізі та опублікуванні демографічних, економічних, соціальних даних щодо всіх осіб.

У процесі перепису населення здійснюється збір статистичної інформації про населення країни, організований за єдиної статистичної методології на всій території держави. Головною метою перепису населення є отримання узагальнених економічних, демографічних і соціальних даних щодо всіх осіб, які перебувають на певну дату в країні.

Дані перепису використовуються при виробленні політики, плануванні та управлінні, а також при веденні та оцінці програм в галузі освіти, трудових ресурсів,

плануванні сім'ї, житла, охорони здоров'я, транспорту і розвитку сільських районів [16].

Вона є основним джерелом отримання відправних базисних статистичних даних, що охоплюють не тільки осіле населення, але і бездомних осіб і групи кочового населення. Дані перепису населення можуть представлятися і аналізуватися в статистичних показниках щодо окремих осіб, подружніх пар, сімей і домогосподарств, а також щодо широкого діапазону територіальних одиниць - від всієї країни аж до окремих дрібних населених пунктів або міських кварталів.

Під час перепису отримують також дані щодо забезпеченості житлом, а також відомості про конструктивні характеристики житла і наявності зручностей, що мають важливе значення для охорони приватного життя і здоров'я і підтримки нормальних умов життя сім'ї. Для отримання картини стану житлових умов необхідно зібрати достатню кількість демографічних, соціальних та економічних даних про мешканців. Ці відомості служать базовими даними для аналізу причин браку житла і вивчення можливостей вирішення житлових проблем. Тому дані, отримані в ході перепису населення, включаючи дані про бездомних осіб, найчастіше використовуються при поданні та аналізі відомостей про житловий фонд [15].

В адміністративних цілях дані перепису знаходять своє застосування в демаркації виборчих округів і квотування представництва в органах управління.

Перепис є також неоціненним джерелом для проведення наукових досліджень, представляючи дані для наукового аналізу складу і розподілу населення і для статистичних моделей прогнозування майбутнього зростання. Перепис забезпечує ділові кола і промисловість основними даними, необхідними їм для оцінки попиту на житло, навчальні заклади, продукти харчування, одягу, предмети медичного призначення та інші товари і послуги [9].

Перепис населення не зводиться до простого підрахунку числа жителів. Вона дозволяє отримати відомості про кожну людину і кожної сім'ї за багатьма ознаками одночасно, що забезпечує можливість детальної якісної характеристики складу населення і його соціально-демографічних груп, а також демографічних процесів.

Загальний характер перепису дозволяє отримати такі дані не тільки по всій країні, але і по кожному її регіону, окремим територіям та населеним пунктам.

Завдяки ретельній організації та спеціальної підготовки персоналу одержувані при перепису відомості виявляються повніше і точніше даних всіх інших джерел.

До Всеукраїнського перепису населення 2001 року в радянський період були проведені 7 переписів, останній з яких відбувся в 1989 р.

Всеукраїнський перепис населення 2001 року є першим в незалежній Україні і першим після початку економічних реформ. Він покликаний відобразити соціальні і економічні зрушення, що відбулися в чисельності та складі населення країни з часу попереднього перепису, і дати широку і всебічну картину людського потенціалу, з яким країна вступає в XXI століття [15].

В країні перетворення змінили соціальний і професійний склад українського населення, привели до глибоких змін у сфері зайнятості. Перепис дає результати змін в галузевому і професійному складі зайнятих, джерела засобів існування, ситуації на яких складається ринок праці.

За останні роки змінилися характер і напрямки міграції як всередині країни, так і зовнішньої міграції. Перепис відображає особливості і масштаби цих змін, дає детальну соціальну і демографічну характеристику мігрантів, зокрема - зростаючого числа біженців та вимушених переселенців.

Країна стала більш відкритою - зростає число українців, які працюють за кордоном, громадян ближнього і далекого зарубіжжя, які приїжджають в Україну; демократизація соціальних відносин істотно вплинула на етнічні процеси. Перепис дозволяє отримати докладні відомості про зміни в складі жителів країни, про етнічний і мовний склад населення, особливості демографічних процесів у різних національних групах [15].

В останні роки відбулися значні зміни в демографічних процесах, пов'язані з негативними явищами в розвитку сімей: падіння народжуваності, зростання частки позашлюбних народжень і кількості неповних сімей. Матеріали перепису дозволять глибоко вивчити особливості формування і розвитку сім'ї на сучасному етапі,

зрозуміти причини нестабільності сім'ї та оцінити перспективи змін у величині, складі і дітності сімей.

Історія населення - це історія суспільства. Зміни в чисельності населення, його віковий склад, шлюбної та сімейної структурах, а також демографічні процеси, які обумовлюють ці зміни, відбивають складні, суперечливі, а часом і трагічні події в житті країн і населених їх народів.

Чисельність населення - це одна з найбільш важливих соціальних характеристик суспільства. Зміна чисельності населення має велике соціально-економічне значення в життєдіяльності суспільства. Роль чисельності населення настільки ж універсальний параметр, як і роль часу, і може бути застосована до всіх епох. Вона пов'язана з усією економічною, соціальною і культурною діяльністю людства, складовою його історію і її майбутнє [3].

Для отримання даних про населення в соціології та демографії використовується система різних джерел інформації, які доповнюють один одного: поточний статистичний облік соціально-демографічних подій (народження, смерть, шлюб, розлучення), здійснюваний безперервно; поточні реєстри (списки, картотеки) населення, а також вибіркові і спеціальні соціальні обстеження. Найбільш масштабним і багатоцільовим джерелом інформації про населення є перепис населення. До середини XIX ст., коли в багатьох країнах світу вже проводилися переписи, наближені до їх сучасного розуміння, в науці були дані і перші визначення переписів населення як масштабних державних облікових операцій, що охоплюють все населення країни або її окремих територій.

Вивчення населення з різних точок зору допомагає зрозуміти основні закономірності його розвитку, дає необхідні відомості для здійснення успішної діяльності державних і планових органів. Інформація про населення дозволяє не тільки краще зрозуміти закономірності демографічних процесів, а й на цій основі розробити дієві методи управління цими процесами, проводити ефективну демографічну політику.

Найбільш відомим і повним джерелом відомостей про населення країни є загальні переписи, що дають велику і різноманітну інформацію про все народонаселення [15].

2.2. Переписи населення України 1897-2001 рр.

Історія перепису населення починається з давнини. Початок переписів населення історично пов'язано з виникненням держави, якій необхідні дані про чисельність своїх підлеглих для фіскальних та воєвничих цілей. Відомі обліки населення в Древньому Китаї у 2238 році до н. е., у Древній Греції, Древньому Єгипті. Відомі переписи населення в Древньому Римі, які регулярно проводились протягом п'яти століть. У Біблії детально описується перепис населення Древньої Іудеї. Переписи регулярно розпочалися в Америці з 1790 р., а в Європі – з XIX ст.: Англія, Данія, Норвегія (з 1801 р.), Швеція (з 1800 р.), Франція (з 1831 р.). Перші переписи населення неможливо назвати переписами в сучасному розумінні цього поняття. За визначенням ООН переписом населення вважається не власне процес обліку населення, а "весь процес збору, обробки і публікації демографічних, економічних та соціальних даних, що належать у певний момент часу або періоду до всіх осіб у країні або відповідній території" [16].

Історія переписів, які відповідають цьому визначенню починається з бельгійського перепису 1846 року, програма якого була розроблена математиком А. Кетле. Цей досвід став науковим підґрунтям для переписів населення іншими країнами, зокрема і нашою державою. До 1860 року переписами було вивчено приблизно 15 % населення Землі, до 1900 року – 50 %, до 1950 року – 80 %. Наразі у більшості країн переписи проводяться регулярно.

Переписи населення, які проводились в Україні, починаються з XIII століття за часів татаро-монгольського ярма. Проведені татарами в 1255-1259 рр. переписні операції на Русі вважалися першим переписом земель Київської Русі. З кінця XV століття переписи на Русі набули великого поширення; але вони не ставили за мету досягти основного завдання – обліку населення, оскільки одиницею обліку було

прийнято земельну ділянку, з якої збирали податки. Через це переписи називаються поземельними. У XVII ст. відбулись значні зміни в організації проведення переписів. Цьому сприяли розвиток ремесла і торгівлі, які призвели до руйнування поземельної системи оподаткування та перехід на нову одиницю оподаткування – двір. Перепис у 20-х роках XVII століття перетворився із поземельного в подвірний та залишався протягом наступного століття незмінним [15].

Для розвитку обчислення населення та переписної справи подвірні переписи мали позитивне значення. Проте при їхньому проведенні відбувався облік лише "тяглого" населення, тобто записувалося лише доросле чоловіче населення або ж все чоловіче, і тільки з 1710 р. була зроблена спроба переписати обидві статі. Демографічні ознаки рідко враховувалися під час подвірних переписів. За часів Петра I відбулись зміни в державній системі оподаткування – замість податкової одиниці "двір" було запроваджено нову податкову одиницю – "душа", цебто окрема особа. Це призвело до необхідності проведення перепису податкових душ.

26 листопада 1718 р. Петро I видав Указ, яким вимагав провести "ревізію" перепису 1710 р. З того часу переписи населення стали називатися ревізіями. Усього за період з 1718 по 1858 р. було проведено 10 таких ревізій. Ревізії, як джерело даних про населення, вбачали такі недоліки: не загальне охоплення населення; вони не враховували ні наявне, ні постійне населення, а лише прописне, отже неможливо було правильно обчислити розміщення населення по території; головною метою ревізії було оподаткування, що принукало населення уникати перепису; для ревізій був характерним довгий період, що не давало можливість установити чисельність населення на певну дату; невагома кількість соціальних і економічних ознак, що реєструвалися.

Після відміни кріпосного права у 1861 р. ревізії перестали вдовольняти потреби капіталізму, який почав інтенсивно розвиватися. Проте минуло 40 років від останньої ревізії, коли царський уряд наважився провести загальний перепис населення [15].

Перший і єдиний науково-організований перепис у Російській імперії було проведено у 1897 році. Перепис проводився методом опитування в господарствах і сільських дворах обліковцями, в містах застосовувався метод самообчислення.

Перепис був протягом одного дня. Переписні листи було роздано населенню у містах за 10 – 15 днів до дня перепису, на селі – за 20 – 30 днів. Далі протягом 9 – 12 лютого лічильники збирали переписні листи та вносили потрібні корективи станом на критичний момент. Розроблення підсумків перепису затягнулася до 1905 року, цебто тривало близько 9 років. Результати перепису було опубліковано у двох томах під назвою "Общий свод по империи разработки данных первой всеобщей переписи населения проведенной 28 января 1897 г." за окремими губерніями та в окремих тематичних збірниках [16].

Як організація, так і програма в основному відповідали практиці і правилам проведення переписів у західноєвропейських країнах, адже, поряд із високою кваліфікацією його керівників, ретельно враховувалось набутий міжнародний досвід виконання таких робіт, а також певні рекомендації. Перепис мав особливий характер тобто охоплював велике за чисельністю населення. Важлива за розмахом лічильна операція була проведена порівняно якісно і швидко, незважаючи на те, що відбувалася в суспільстві з архаїчною державно-політичною структурою. Перепис став визначною подією не лише в розвитку демографічної статистики, але й у житті населення взагалі.

На обговорення "Положення про загальний народний перепис" та його просування до необхідного затвердження було витрачено 15 років. При опитуванні враховувалися 3 категорії населення: наявне (особи, які на переломний момент перепису дійсно перебували на території, що підлягала перепису населення, включаючи тимчасово проживаючих і не рахуючи тимчасово відсутніх), постійне (особи, які на переломний момент перепису проживали в даному населеному пункті постійно, незалежно від фактичного перебування у місці постійного проживання на переломний момент перепису) і приписне (населення, для врахування якого не треба було документального підтвердження приналежності жителя до цієї території). Спроба врахувати водночас всі категорії населення виявилася неуспішною: чисельність приписного населення так розбіглася з чисельністю наявного, що її не опублікували.

Програма перепису населення 1897 залучала такі ознаки: відношення до глави господарства і до глави сім'ї, стать, вік, шлюбний стан, суспільний стан або звання, місце народження, місце постійного проживання, місце приписки, відмітка про відсутність або про тимчасове проживання, віросповідання, рідна мова, письменність і навчання, заняття, ремесло, промисел, служба або посада (із виділенням головного й другорядного занять), відмітка про фізичні чи психічні недоліки (сліпі, німі, глухонімі, божевільні). Перепис було проведено доволі швидко. Але опрацювання матеріалів тривало довго. На початку 1905 року було закінчено видання звітів по губерніях. Після цього виходили поодинокі видання за результатами перепису, однак і через 10 років після перепису опрацювання не було закінчено. Результати були частково опубліковані, але тільки по великих адміністративних одиницях[17].

Однак проведення перепису і публікація підсумків зробили велике та надійне джерело інформації для вивчення населення Російської імперії та її губерній за допомогою широкого застосування результатів цих досліджень не лише для потреб управління, а й для наукових досліджень. Взагалі переписом населення 1897 року було відкрито нову еру в розвитку демографічної статистики в Російській імперії загалом та окремо в Україні [18].

Перепис населення 1897 року вбачав організаційні, методологічні і технічні накладки та прорахунки, проте він вперше надав порівняно точні дані для того часу стосовно населення Російської імперії. Це було єдине в Росії джерело про склад і розподіл населення на початку ХХ ст., тому його значення досить велике [16].

У 1920 році почався період радянських переписів населення. Перший радянський перепис населення проводився 28 серпня 1920 року у тяжких умовах незавершеної громадянської війни, що негативно позначилось на якості даних. Перепис населення поєднувався з сільськогосподарським переписом і обліком промислових підприємств. Переписувалось тільки наявне населення. Дані про тимчасово відсутніх наповнялися лише для міського населення. Військові дії, що розверталися на території України, не дозволили провести перепис у Волинській, Запорізькій і Подільській губерніях, а також в окремих повітах Полтавської і Кременчуцької губерній. Він поєднувався із с/г переписом та коротким обліком

промислових підприємств. Виняткова увага приділялася зайнятості та професійному складу населення, через це його іноді називають демографічно-професійним. Непридатні соціально-економічні умови того часу привели до того, що перепис населення охопив тільки 72 % населення країни (до 17 вересня 1939). Отже його не можна вважати загальним. В Україні він не відбувся у Волинській та Подільській губерніях. Результати перепису в окремих виданнях було опубліковано 1922–1923 рр., а у вигляді окремого збірника – лише у 1928 році. Підсумки цього перепису мали немале значення як для народного господарства, так і для ліквідації неписьменності в країні [19].

За період 1926–1991 рр. на території СРСР було проведено сім загальних переписів населення. Першим Всесоюзним переписом населення, який охопив усе населення, був перепис 17 грудня 1926 року. В особових листках враховувалося лише наявне населення. У містах заповнювалася також сімейна карта, яка давала можливість отримати дані і про постійне населення, і, вперше в СРСР, – ґрунтовну інформацію про сім'ю. Програма перепису населення містила 14 питань: стать, вік, народність, рідна мова, місце народження, грамотність, фізичні недоліки, психічне здоров'я, тривалість проживання в місці перепису, шлюбний стан, заняття (із виділенням основного та побічного), положення в занятті і галузь праці (для безробітних – тривалість безробіття й попереднє заняття), джерело засобів існування (для тих, хто не мав заняття). Сімейна карта включала інформацію про склад сім'ї з акцентом на шлюбні пари та їхніх дітей, тривалість шлюбу і житлові умови. Опрацьовування матеріалів перепису, програма якої характеризувалася детальністю і значними комбінаціями ознак, була завершена у вересні 1928 року, минулі результати перепису було опубліковано 1927 року, укомплектовані – 1927–1929 рр., повні (у 56-ти томах) – 1928–1933 рр. За якістю та детальністю матеріалів перепис населення 1926 року вважається демографами взірцем порівнюючи і з минулими, і з майбутніми переписами населення [1].

Другий перепис відбувся 17 грудня 1926 року. Переписом охоплювалось наявне населення, постійне переписувалося тільки в міських поселеннях. Перепис проводився методом опитування. Узагалі перепис населення 1926 року було

організовано на високому рівні, проводився грамотними фахівцями, які раніше працювали в земській статистиці. На базі даних перепису було розраховано перші радянські таблиці смертності [1].

До історії радянської статистики не ввійшов перепис населення 1937 року, доля якого стала трагічною. Перепис проводився 6 січня 1937 року за методом одноденного перепису. З 1 по 5 січня проводилося попереднє заповнення переписних листів, а 6 січня переписні листи перевірялися і виправлялися за чисельністю та складом населення на 12 годину ночі з 5 на 6 січня. Переписний лист складався на квартиру і вбачав 14 питань. В організації перепису 1937 року були певні методологічні дефекти. Наприклад, у пам'ятці лічильнику пропонувалося викреслювати в переписних листах тих, хто не перебував в даному приміщенні в ніч з 5 на 6 січня. Це привело до недообліку населення, тому що були викреслені особи, які не могли пройти перепис в іншому місці. На цій підставі постановою уряду від 25 вересня 1937 року Всесоюзний перепис населення 1937 року був визначений незадовільним, а матеріали перепису "дефектними" оскільки "цей перепис був проведений Центральним управлінням народногосподарського обліку Держплану СРСР з грубими порушеннями елементарних основ статистичної науки, а також з порушенням затверджених урядом інструкцій". Цією ж постановою було призначено проведення перепису населення СРСР у 1939 році. Така офіційна оцінка підсумків перепису населення 1937 року. Наслідком стали арешти і страти багатьох керівних працівників статистичних органів по всій території країни [22].

Перепис населення 1939 року проводився станом на 17 січня. Всесоюзний перепис населення 1939 року рахував як наявне, так і постійне населення, що стало традицією для всіх наступних переписів населення СРСР. Заповнення переписних листів поособово в помешканні та в його межах посімейно шляхом опитування велося протягом семи днів у містах і десяти днів у селах. Програма перепису включала такі питання: відношення до глави сім'ї, вид проживання (постійно чи тимчасово), місце постійного проживання і тривалість відсутності в ньому (для тимчасово проживаючих), тривалість відсутності в місці перепису (для тимчасово відсутніх), стать, вік, шлюбний стан, національність, рідна мова, громадянство, грамотність,

назва навчального закладу і рівень навчання (для учнів), закінчення середньої або вищої школи, заняття або інше джерело засобів до існування, місце роботи, суспільна група. Для недопущення сумнівів у достовірності даних перепису був посилений контроль за результатами опитування. Так, після його завершення протягом десяти днів проводився загальний контрольний обхід. Усім переписаним як тимчасово проживаючим чи таким, що готуються від'їжджати, видавалась довідка про проходження перепису. Незважаючи на це, перепис бажаних для керівництва країни результатів не дав, оскільки фактично підтвердив результати перепису населення 1937 року. Загальна чисельність населення СРСР була штучно збільшена щонайменше на 2,9 млн осіб. Опрацювання й інтерпретація даних перепису проводилися в умовах секретності та без участі і будь-якого контролювання з боку публічності. Закінченню повного опрацювання матеріалів перепису населення завадила Друга світова війна. Основні підсумки перепису населення 1939 року було опубліковано тільки 1992 року. Переписом обліковувалося наявне і постійне населення, в інструкції наводився список категорій, що припадають до постійного і наявного населення. Було продовжено термін перепису з одного дня до семи в містах і до десяти – в сільській місцевості. Заповнення переписних листів починалося після переломного моменту перепису. Було передбачено також і десятиденний контрольний обхід, який проводився прямо після перепису. Ці заходи, що сприяють запобіганню недообліку, збереглися в усіх майбутніх переписах. Незважаючи на заходи організаторів, перепис не дав жаданої і встановленої зверху чисельності населення. Отже її дані були штучно збільшені приблизно на 3 мільйона осіб. Матеріали перепису лишилися майже незатребуваними, тому що їхній повній розробці завадила війна 1941-1945 рр. До війни були опубліковані тільки колишні підсумки перепису. Абсолютно матеріали перепису 1939 року було опубліковано тільки в 1990 рр [22].

Наступний перепис населення повинен був відбутися у 1949 році. Політична налаштованість на укривання даних про істинні воєнні демографічні утрати стала незламною завадою для його здійснення. Перспектива отримати ґрунтовну, менш віддалену в часі від Другої світової війни інформацію про ці втрати була втрачена.

Подальший четвертий Всесоюзний перепис населення проводився через двадцять років, у 1959 році, хоча пропонувалося провести післявоєнний перепис у 1949 році, як це зробили країни, що брали участь у Другій світовій війні. Першим переписом населення, проведеним у післявоєнні роки, був Всесоюзний перепис населення 15 січня 1959 року. За методикою перепис населення 1959 року був близьким до перепису населення 1939 року. Головними його відмінностями були призначення однакового терміну проведення опитування в міських поселеннях і в сільській місцевості і вперше в історії переписів СРСР було застосовано вибіркового метод (для розроблення матеріалів про сім'ю). Саме ж розроблення матеріалів було централізовано і повністю механізовано. Програма перепису населення включала такі питання: відношення до глави сім'ї, тривалість відсутності (для тимчасово відсутніх), місце постійного проживання і тривалість відсутності в ньому (для тимчасово проживаючих), стать, вік, шлюбний стан, національність, рідна мова, громадянство, рівень освіти, назва навчального закладу (для тих, хто навчається), джерело засобів існування (для тих, хто не має заняття), суспільна група, місце роботи, заняття. На жаль, така ознака, як психічні і фізичні вади, не була включена до програми перепису, хоча вона являла собою немалий науковий і практичний інтерес у плані вивчення наслідків Другої світової війни. Цілковиті підсумки перепису населення 1959 року в цілому по СРСР і республіках було опубліковано 1962–1963 рр. Перепис населення 1959 року мав характерне значення, оскільки за період після перепису населення 1939 року відбулися великі зміни в чисельності і складі населення, зумовлені утратами в Другій світовій війні, депортаціями вагомих за чисельністю етнічних спільнот тощо. Змінилися також територіальні межі республік, які щонайбільше стосувалися УРСР. Перепис дав можливість не лише застосовувати його результати в соціально-економічному управлінні й демографічному прогнозуванні, а й дослідити воєнні демографічні утрати із застосуванням ідеальних демографічних методів. Відразу після Другої світової війни було проведено переписи населення: Данія у 1945 році, Болгарія, Польща, Німеччина, Франція, Норвегія і Японія – у 1946 році, Чехословаччина – 1946-1947 рр., Бельгія і Нідерланди – 1947 рік, Югославія і Румунія – 1948 рік, Угорщина та Великобританія – 1949 рік, США і НДР – 1950 рік. Тільки в

СРСР перепис відбувся у 1959 році. Очевидно це було пов'язано не лише з економічними труднощами повоєнного періоду, але й з нехиттю привертати увагу до невиправданих страшних людських втрат, що понесла країна в роки Другої світової війни. За програмою та методологією проведення перепису 1959 року практично не різнився від перепису 1939 року. Перепис рахував наявне і постійне населення, переписний лист включав 15 питань. Термін проведення перепису був один для міських і сільських поселень – десять днів [1].

Вагомість перепису 1959 року тяжко переоцінити. Він не лише дозволив отримати дані про чисельність і склад населення країни у перші повоєнні роки, а й допомагав активізації наукових досліджень у сфері економічних і суспільних наук, як-от демографії. Після перепису 1959 року стрімко активізувалися демографічні дослідження динаміки і структури населення та демографічних процесів, поширилися публікації наукової демографічної літератури. Збільшилися дискусії з теоретичних проблем демографічної науки як незалежної суспільної науки, її предмета та взаємозв'язку з іншими науками.

Наступний всесоюзний перепис населення було проведено 15 січня 1970 року. За методикою і будовою він мав немало спільного із двома колишніми переписами, але програми опитування й розробки матеріалів були вкрай ширшими. Вперше в СРСР у практиці проведення перепису населення застосовувався селекційний метод на стадії збирання даних. Застосовувалися два види переписних листів: перший містив одинадцять ознак і наповнювався в усіх житлових приміщеннях; другий містив, крім того, ще сім питань і заповнювався в кожному четвертому житловому приміщенні.

Програма цілісної частини перепису населення залучала такі ознаки: відношення до глави сім'ї, причина та тривалість відсутності (для тимчасово відсутніх), місце постійного проживання і тривалість відсутності в ньому (для тимчасово проживаючих), стать, вік, шлюбний стан, національність; рідна мова, а також інші мови народів СРСР, якою опитуваний вільно володіє, рівень освіти, тип навчального закладу (для тих, хто навчається), джерело засобів до проживання.

Програма вибіркової частини перепису населення включала питання про місце роботи, заняття (для пенсіонерів – попереднє основне заняття), характер і тривалість роботи у 1969 році (для тих, хто працював у 1969 році неповний рік), суспільну групу, тривалість проживання у місці перепису, місце попереднього постійного проживання, причину зміни місця проживання. На осіб працездатного віку, зайнятих у домашньому та особистому підсобному господарствах, крім того, наповнювався окремий опитувальний лист для опрацювання можливості й умов їх залучення. У деяких невеликих містах для вивчення маятникової міграції на тих, хто працює або навчається, заповнювався особливий бланк обліку пересувань від місця проживання до місця навчання чи роботи. Підсумки перепису населення було опубліковано 1972–1973 рр. у семи тематичних томах [1].

Всесоюзний перепис населення 17 січня 1979 року різнився від попередніх передусім тим, що була застосована принципово нова форма переписного листа, який вперше в практиці проведення переписів був одночасно технічним носієм переднішої інформації для її введення в ЕОМ. Розробка матеріалів перепису була почасти децентралізована: зчитування інформації із застосуванням спеціальних оптичних пристроїв із переписних листів на магнітну стрічку відбувалося в кушових обчислювальних центрах, а підрахунок підсумків – у Головному обчислювальному центрі ЦСУ СРСР.

Як і в переписі 1970 року, суцільне опитування (11 питань) поєднувалось із 5 питаннями. Порівнюючи з переписом 1970 року для працюючих неповний рік у попередньому перед переписом році не враховувались характер і тривалість роботи, а ще місце попереднього постійного проживання і причина його зміни. Але в програму перепису було залучено нове питання про число народжених дітей, у детальній формі поставлено питання про шлюбний стан. У 1984 році вийшло однотомне видання основних матеріалів перепису населення 1979 року, а 1989–1990 рр. – десятитомне повне видання (у 19-ти книгах).

Кінцевим переписом населення радянського періоду був Всесоюзний перепис населення 12 січня 1989 року, в якому, як і в двох попередніх, поєднувалось суцільне і двадцятип'ятивідсоткове вибіркоче опитування (20 і 5 питань відповідно). Його

програма мала суттєві відмінності. Наприклад, до неї було включено нові питання: про місце народження, про закінчення професійно-технічних навчальних закладів, житлові умови; відношення до глави сім'ї було замінено запитанням про відношення до члена сім'ї, записаного першим; питання про вік – зазначенням числа, місяця і року народження особи; питання про тривалість проживання у місці перепису було доповнено питанням, "з якого населеного пункту прибув – із міського, чи сільського". Автоматизована розробка матеріалів перепису населення 1989 року за повною програмою була завершена наприкінці 1990 року, а основні підсумки за найважливішими ознаками були оприлюднені 1990 року в журналі "Вестник статистики" і в п'яти брошурах.

Так, як 1991 року СРСР перестав існувати, централізована публікація матеріалів перепису в колишніх республіках не відбулася. Державним комітетом статистики України було опубліковано 7 тематичних збірників підсумків Всесоюзного перепису населення, що торкалися України (у десяти томах), матеріали яких дають можливість обговорити особливості демографічної ситуації в передкризовому суспільстві [25].

Після набуття нашою державою незалежності перед національною статистичною системою виникнуло завдання підготувати та провести суцільний перепис населення, який за характеристиками відповідав би міжнародним стандартам. При його підготовці широко використовувалися міжнародні рекомендації та досвід інших країн, рахуючи й критичне осмислення досвіду переписів населення минулого СРСР.

У жовтні 2000 року Верховна рада України прийняла Закон України "Про Всеукраїнський перепис населення" – основний нормативний документ, який визначив правові та економічні основи проведення перепису. Перепис населення 5 грудня 2001 року був першим переписом населення України як незалежної держави. Вперше з'явилася можливість користуватись не стандартною програмою (однакова для всіх республік колишнього СРСР), а самовизначитися в потребах щодо змісту необхідної інформації, рахуючи нестандартну ситуацію в житті суспільства. Методика перепису мала відобразити результати пов'язаних із реформами змін у

суспільстві й, разом з тим, забезпечити максимальну порівнянність його підсумків із даними колишніх переписів.

Це вдалося в основному досягнути, бо програма перепису була значно ширша, ніж програми попередніх. Вона включала такі блоки інформації: склад та родинні стосунки членів домогосподарств, статево-вікова характеристика особи та місце її народження, сімейний стан, залучаючи кількість народжених дітей і тих, які залишилися в живих (для жінок старше п'ятнадцяти років), етнічне походження, рівень освіти, зайнятість, джерела засобів до існування, міграційна активність, мовні ознаки, громадянство, житлові умови, наявність земельних ділянок с/г призначення, їх площа і правова форма власності. Абсолютні результати перепису було опубліковано у 2002–2004 рр. в чотирнадцяти тематичних збірниках (сімнадцяти томах) [26].

Всеукраїнський перепис населення 2001 року став вагомою віхою не тільки в демографічній історії України, але й в історії її державотворення, адже він забезпечив даний процес необхідною інформаційною базою щодо суб'єкта суспільства, його соціально-економічне та політичне життя на критичному етапі життя нації. Новий перепис населення в Україні заплановано на 2020 рік. Досвід розвинутих країн світу демонструє, що із прогресом в інформатизації перепис населення як одномоментне спостереження поволі перетворюється на анахронізм, стаючи тільки вузько профільованими спеціальними обстеженнями й поступаючись місцем інтегрованим системі статистики, підґрунтям якої є реєстр населення, що становить "постійний, безперервний перепис", поєднано з обстеженнями домогосподарств.

Подібна організація демографічної статистики в кінцевому вигляді вимагає менше зусиль і надає можливість оперативного отримання більш широкого спектра даних, ніж звичайні переписи населення. Виникнення галузевих реєстрів і активність Верховної ради України в цьому напрямку свідчать про те, що певні ознаки переходу до реєстру населення виявляються і в Україні [27].

Деякі дані, що визначають переписи населення в Російській імперії, СРСР та Україні, наведені у таблиці 2.2 [1].

Переписи населення в Росії, СРСР і Україні [1]

Рік	Дата перепису	Кількість питань переписного листа	Публікація результатів, томів	Чисельність населення, млн. осіб	
				Росія (1897), СРСР (1920-1989)	Україна, 2001
1897	28.01	14	121	124,6	28,4
1920	28.08	18	5	136,8	26,4
1926	17.12	15	56	147,0	29,5
1939	17.01	13	-	190,6	40,5
1959	15.01	15	16	208,8	41,9
1970	15.01	17	7	241,7	47,1
1979	17.01	15	1	262,4	49,8
1989	12.01	13	6	286,7	51,7
2001	05.12	19	10	-	48,5

Матеріали перепису оприлюднені у 10 тематичних збірниках на паперових носіях та в електронному вигляді. На підставі переписних даних була розроблена концепція демографічного розвитку України на 2005-2015 рр.

Вагомість ролі міжнародних питань і взаємовідносин не утрачається і в нашу пору. Дипломатична історія і розріст багатьох країн світу великою мірою виділяються саме етнічним складом жителів. У відношенні з цим немале значення має дослідження етнічної структури, руху кількості населення і етнічних процесів між українським народом (українців та національних меншостей) [26].

Під час визначення етнічних структур було використано переписи населення 1897 року — в Російській імперії, 1900 року — в Австро-Угорщині (в межах сучасної України), 1930 року — Чехословаччина і Румунія, 1931 року — Польща, 1959 та 1989 рр. — СРСР. Ключовими джерелами для дефініції етнічного складу жителів України вкінці XIX століття став вихідний загальний перепис населення Російської імперії у

1897 році та перепис у 1900 році, що відбувся в Австро-Угорщині. Однак у них вирізнялася не національність, а безпосередньо рідна мова населення. Це обтяжує дефініцію етнічного складу населення України в підпорядкуванні Росії, адже немало українців і виразників інших націй говорили російською мовою, найбільше в містах.

Певні незручності при визначенні національного складу робить те, що кордони у 1897 році досить відрізнялися від сьогоденних. Вкінці XIX століття територія нинішньої України складалася з дев'яти українських губерній і периферійних шматків Курської, Бессарабської та Мінської губерній, а також Облесті Війська Донського. Кордони повітів в Австро-Угорщині відносно точно стикаються з кордонами нинішньої України [1].

Тема дипломної роботи, яка є продовженням всіх наявних досліджень, водночас є дуже цікавою та дуже болючою для всіх українців. Сучасні події на сході України, в Ірані, США та інших куточках світу підтверджують те, що це питання було актуальним в усі часи існування людства і залишається таким як для нас, українців, так і для інших країн і народів.

Підґрунтям українського народу є етнічні українці, себто корінне населення України, які на даний момент становлять близько 75 % від суцільної кількості населення. Окрім українців в нашій державі мешкають представники приблизно 100 національностей. Вони припадають до різних етнолінгвістичних родин і груп. Проте їхня історія і культура розгорталася у щільному взаємо-зв'язку з історією та культурою українців, розширюючи її і багатіючись від неї.

Заради зручності аналізу динаміки демографічного стану України, дані було показано у розрізі практично однакових часових інтервалів: у Російській імперії та СРСР — 1897-1926 рр., 1926-1959 рр., 1959-1989 рр., для західних територій України — 1900-1930/1931 рр., 1930/1931-1959 рр., 1959-1989 рр. [27].

Зібравши дані по переписах населення України, що необхідні для виконання практичної частини, у своїй роботі я хочу простежити динаміку демографічного стану протягом майже 100 років з деталізацією по районах.

РОЗДІЛ 3

ОПРАЦЮВАННЯ ТА КАРТОГРАФУВАННЯ ДАНИХ ПЕРЕПИСІВ

3.1. Обробка даних перепису населення 2001 року

Для того, щоб розпочати роботу безпосереднього картографування за даними перепису населення 2001 року, необхідно опрацювати самі дані перепису.

Дані було взято з Державної служби статистики України, після чого було створено таблицю, організувавши зручне її використання в подальшому (рис. 3.1.1) [28].

Район	Область	Населення	Росіяни	у %	Росіяни %	Українці	у %	Українці %	Крим. татари	у %	Крим. Татари %
Бахчисарайський	Автономна Республіка Крим	92542,000	50231,798	0,543	54,280	18156,740	0,196	19,620	19692,938	0,213	21,280
Білогірський	Автономна Республіка Крим	66458,000	32703,982	0,492	49,210	10746,259	0,162	16,170	19425,673	0,292	29,230
Джанкойський	Автономна Республіка Крим	82328,000	32050,290	0,389	38,930	27785,700	0,338	33,750	17741,684	0,216	21,550
Кіровський	Автономна Республіка Крим	58016,000	29292,278	0,505	50,490	10216,618	0,176	17,610	14817,286	0,255	25,540
Красногвардійський	Автономна Республіка Крим	93782,000	45662,456	0,487	48,690	25564,973	0,273	27,260	15614,703	0,167	16,650
Красноперекопський	Автономна Республіка Крим	31843,000	10587,798	0,333	33,250	13823,046	0,434	43,410	5476,996	0,172	17,200
Ленінський	Автономна Республіка Крим	69629,000	38170,618	0,548	54,820	15952,004	0,229	22,910	10785,532	0,155	15,490
Нижньогірський	Автономна Республіка Крим	56976,000	28727,299	0,504	50,420	16420,483	0,288	28,820	9133,253	0,160	16,030
Первомайський	Автономна Республіка Крим	40367,000	14156,707	0,351	35,070	15315,240	0,379	37,940	8691,015	0,215	21,530
Роздольненський	Автономна Республіка Крим	37185,000	15290,472	0,411	41,120	14896,311	0,401	40,060	4960,479	0,133	13,340
Сакський	Автономна Республіка Крим	80964,000	36595,728	0,452	45,200	25519,853	0,315	31,520	14136,314	0,175	17,460
Сімферопольський	Автономна Республіка Крим	149253,000	73745,907	0,494	49,410	35104,306	0,235	23,520	33164,017	0,222	22,220
Советський	Автономна Республіка Крим	37576,000	18235,633	0,485	48,530	8285,508	0,221	22,050	8345,630	0,222	22,210
Чорноморський	Автономна Республіка Крим	34112,000	18000,902	0,528	52,770	9991,405	0,293	29,290	4321,990	0,127	12,670
Барський	Вінницька	62239,000	1618,214	0,026	2,600	60116,650	0,966	96,590	0,000	0,000	0,000
Бершадський	Вінницька	71310,000	1839,798	0,026	2,580	68899,722	0,966	96,620	0,000	0,000	0,000
Вінницький	Вінницька	73430,000	1505,315	0,021	2,050	71285,844	0,971	97,080	0,000	0,000	0,000
Гайсинський	Вінницька	64732,000	2142,629	0,033	3,310	62058,568	0,959	95,870	0,000	0,000	0,000
Жмеринський	Вінницька	44136,000	882,720	0,020	2,000	42992,878	0,974	97,410	0,000	0,000	0,000
Іллінецький	Вінницька	42519,000	629,281	0,015	1,480	41511,300	0,976	97,630	0,000	0,000	0,000
Калинівський	Вінницька	64936,000	1318,201	0,020	2,030	63085,324	0,972	97,150	0,000	0,000	0,000
Козятинський	Вінницька	47788,000	654,696	0,014	1,370	46110,641	0,965	96,490	0,000	0,000	0,000
Крижопільський	Вінницька	40870,000	380,091	0,009	0,930	40207,906	0,984	98,380	0,000	0,000	0,000
Липовецький	Вінницька	44194,000	570,103	0,013	1,290	43464,799	0,984	98,350	0,000	0,000	0,000
Літинський	Вінницька	42252,000	654,906	0,016	1,550	41381,609	0,979	97,940	0,000	0,000	0,000
Могилів-Подільський	Вінницька	40206,000	635,255	0,016	1,580	39341,571	0,979	97,850	0,000	0,000	0,000
Мурованокурилловецький	Вінницька	32791,000	350,864	0,011	1,070	32302,414	0,985	98,510	0,000	0,000	0,000
Немирівський	Вінницька	58873,000	1312,868	0,022	2,230	57124,472	0,970	97,030	0,000	0,000	0,000
Оратівський	Вінницька	27314,000	213,049	0,008	0,780	26980,769	0,988	98,780	0,000	0,000	0,000
Піданський	Вінницька	25127,000	371,880	0,015	1,480	24405,855	0,971	97,130	0,000	0,000	0,000
Погребищенський	Вінницька	37704,000	426,055	0,011	1,130	37115,818	0,984	98,440	0,000	0,000	0,000
Теплицький	Вінницька	35258,000	331,425	0,009	0,940	34715,027	0,985	98,460	0,000	0,000	0,000
Томашпільський	Вінницька	40608,000	1076,112	0,027	2,650	39068,957	0,962	96,210	0,000	0,000	0,000
Тростянецький	Вінницька	42530,000	616,685	0,015	1,450	41692,159	0,980	98,030	0,000	0,000	0,000
Тулчинський	Вінницька	64927,000	1720,566	0,027	2,650	62518,208	0,963	96,290	0,000	0,000	0,000
Тиврівський	Вінницька	47805,000	1591,907	0,033	3,330	45629,873	0,955	95,450	0,000	0,000	0,000
Хмільницький	Вінницька	44110,000	330,825	0,008	0,750	43470,405	0,986	98,550	0,000	0,000	0,000
Чернівецький	Вінницька	28660,000	189,156	0,007	0,660	28381,998	0,990	99,030	0,000	0,000	0,000
Чечельницький	Вінницька	27209,000	334,671	0,012	1,230	26678,425	0,981	98,050	0,000	0,000	0,000

Рис. 3.1.1. Частина таблиці перепису населення 2001 р.

Також було складено таблицю перейменувань районів та міст, оскільки у 2016 році відбулось масове перейменування території України. Таблиця перейменувань має такий вигляд:

Таблиця 3.1

Таблиця перейменувань міст та районів

Стара назва	Нова назва	Область
Кіровоград	Кропивницький	Кіровоградська
Артемівськ	Бахмут	Донецька
Юнокомунарівськ	Бунге	Донецька
Кузнецовськ	Вараш	Рівненська
Червонопартизанськ	Вознесенівка	Луганська
Кіровськ	Голубівка	Луганська
Комсомольськ	Горішні Плавні	Полтавська
Дніпропетровськ	Дніпро	Дніпропетровська
Свердловськ	Довжанськ	Луганська
Червонозаводське	Заводське	Потавська
Артемове	Залізне	Донецька
Стаханов	Кадіївка	Луганська
Комсомольське	Кальміуське	Донецька
Дніпродзержинськ	Кам'янське	Дніпропетровська
Артемівськ	Кипуче	Луганська
Красний Лиман	Лиман	Донецька
Димитров	Мирноград	Донецька
Цюрупинськ	Олешки	Херсонська
Петровське	Петрово-Красносілля	Луганська
Котовськ	Подільськ	Одеська
Орджонікідзе	Покров	Дніпропетровська
Красноармійськ	Покровськ	Донецька
Щорс	Сновськ	Чернігівська

Краснодон	Сорокине	Луганська
Дзержинськ	Торецьк	Донецька
Кіровське	Хрестівка	Донецька
Красний Луч	Хрустальний	Луганська
Торез	Чистякове	Донецька
Іллічівськ	Чорноморськ	Одеська
Вахрушеве	Боково-Хрустальне	Луганська
Мукачеве	Мукачево	Закарпатська

Після того, як дані 2001 року було опрацьовано та підготовлено для роботи, необхідно було переходити до роботи в програмному забезпеченні ArcGIS. Щоб мати можливість працювати в ArcGIS, потрібно було завантажити готові шейп-файли по областях і районах України. В цьому допоміг веб-сайт HDX - «Гуманітарний обмін даними» ((The Humanitarian Data Exchange) (рис. 3.1.2).

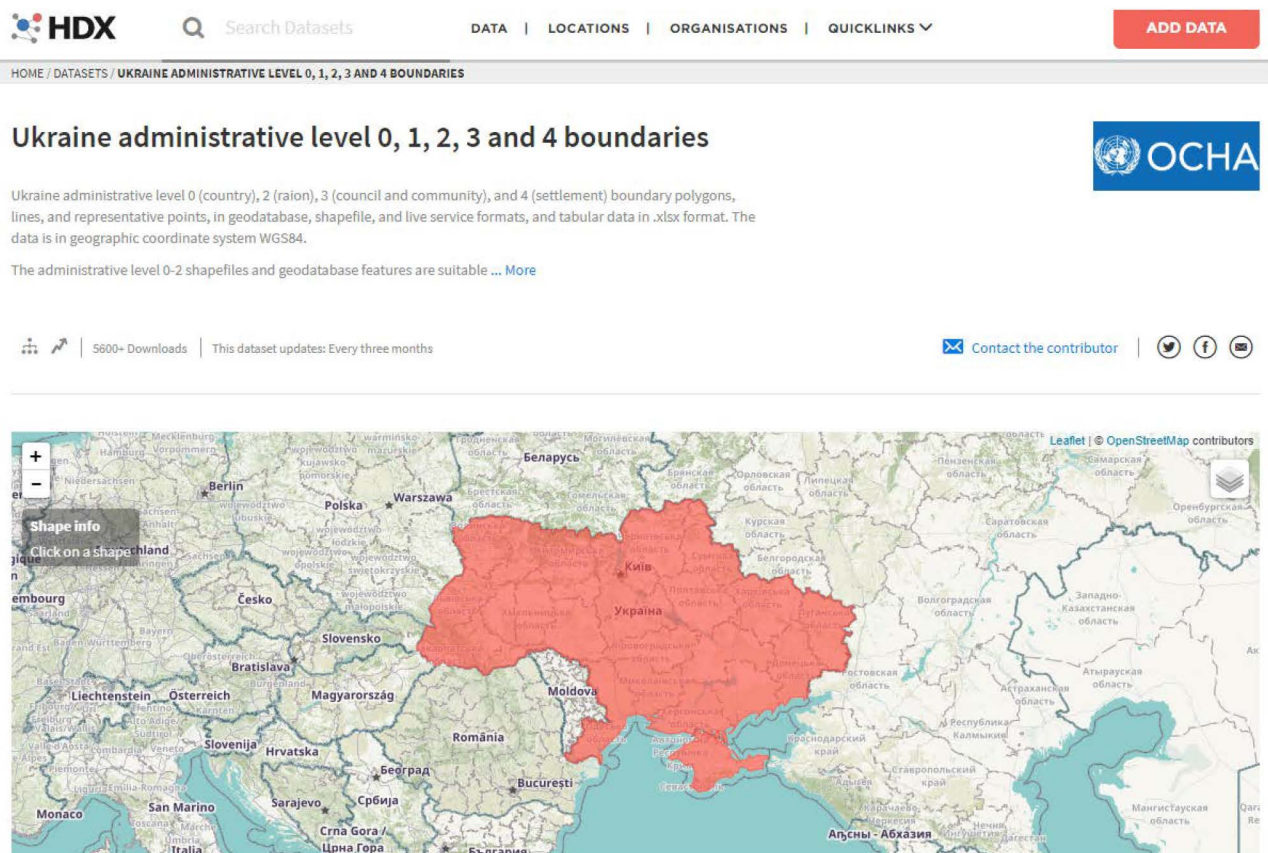

Рис. 3.1.2. Інтерфейс веб-сайту HDX (The Humanitarian Data Exchange)

Коли дані було завантажено, потрібно було їх об'єднати з готовою таблицею перепису населення 2001 року по районах України. Дані переписів розглядались у розрізі районів та міст обласного значення.

Об'єднання відбулось через програмування в ГІС (Python). Оскільки є райони і міста з однаковими назвами по різних областях, з'єднання було зроблено за допомогою бібліотеки Pandas на Python за двома полями по містах і по районах. Бібліотека Pandas дозволяє робити з'єднання таблиць по декількох полях.

Оскільки у 2016 році були перейменування міст і районів, я склала таблицю перейменувань (табл. 3.1); заміна старих назв на нові також відбулася через Python.

З Python був експортований шейп-файл для його подальшої обробки в ArcGIS, де вже була можливість робити карти за даними перепису 2001 року. Готова програма з'єднання має наступний вигляд:

```
import geopandas
import pandas as pd
pd.set_option('display.max_columns', None) # показувати всі колонки DataFrame

adm4 =
geopandas.read_file(r'd:\UGLACH\ukr_admbnda_adm4_q2_sspe_20171221\ukr_admbnda_adm4_q2_sspe_20171221.shp', encoding='utf-8')
adm4 = adm4[~adm4['adm4Poli'].isnull()]
adm4 = adm4[adm4['adm4Poli'].str.contains('місто обласного значення')]

perepys_cities = pd.read_excel(r"d:\UGLACH\Перепис 2001.xlsx" , sheet_name='Міста',
encoding='utf-8')

renames = pd.read_excel(r"d:\UGLACH\Перейменування.xlsx", encoding='utf-8')
for index, item in renames.iterrows():
old_name = item['Стара назва']
new_name = item['Нова назва']
```

```

oblast = item['Область']
row = perepys_cities.loc[(perepys_cities['Район']==old_name) &
(perepys_cities['Область']==oblast)]
if row.shape[0] > 0:
perepys_cities.loc[row.index[0], 'Район'] = new_name

cities = adm4.merge(perepys_cities, left_on=('ADM4_UA', 'ADM1_UA'),
right_on=('Район', 'Область'))
cities = cities.drop(columns=['ADM4_EN', 'ADM4_RU', 'ADM4_PCODE', 'ADM4_REF',
'ADM4ALT1EN', 'ADM4ALT2EN', 'ADM4ALT1UA', 'ADM4ALT2UA',
'ADM4ALT1RU', 'ADM4ALT2RU', 'ADM3_EN', 'ADM3_UA', 'ADM3_RU',
'ADM3_PCODE', 'ADM2_EN', 'ADM2_RU', 'ADM2_PCODE', 'ADM1_EN',
'ADM1_RU', 'ADM1_PCODE', 'ADM0_EN', 'ADM0_UA', 'ADM0_RU',
'ADM0_PCODE', 'date', 'validOn', 'validTo', 'adm4Clas', 'adm4Type', 'adm4Tit',
'adm4p2016', 'adm2Type', 'adm1Type', 'adm4Poli', 'adm3Poli', 'geometry', 'Район',
'Область'])

adm2 =
geopandas.read_file(r'd:\UGLACH\ukr_admbnda_adm2_q2_sspe_20171221\ukr_admbnd
a_adm2_q2_sspe_20171221.shp', encoding='utf8')

adm2 = adm2.drop(columns=['Shape_Leng', 'ADM2_EN', 'ADM2_RU', 'ADM2_PCODE',
'ADM2_REF', 'ADM2ALT1EN', 'ADM2ALT2EN', 'ADM2ALT1UA', 'ADM2ALT2UA',
'ADM2ALT1RU', 'ADM2ALT2RU', 'ADM1_EN', 'ADM1_RU', 'ADM1_PCODE',
'ADM0_EN', 'ADM0_UA', 'ADM0_RU', 'ADM0_PCODE', 'date', 'validOn', 'ValidTo',
'adm2Clas', 'adm2Type', 'adm2p2016', 'adm1Type', 'adm1Clas', 'Shape_Le_1',
'Shape_Area', 'adm2Poli_1'])

radas = adm2.merge(cities, on=('ADM2_UA', 'ADM1_UA'))

```

```

adm1 =
geopandas.read_file(r'd:\UGLACH\ukr_admbnda_adm1_q2_sspe_20171221\ukr_admbnd
a_adm1_q2_sspe_20171221.shp', encoding='utf-8')
row = adm1.loc[(adm1['ADM1_UA']=='Київська') & (adm1['adm1Type']=='міська
рада')]
adm1.loc[row.index[0], 'ADM1_UA'] = 'Київ'
row = adm1.loc[(adm1['ADM1_UA']=='Севастопольська') &
(adm1['adm1Type']=='міська рада')]
adm1.loc[row.index[0], 'ADM1_UA'] = 'Севастополь'
adm1 = adm1[adm1['adm1Type'].str.contains('міська рада')]

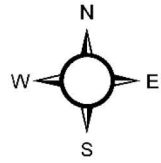
radas1 = adm1.merge(perepys_cities, left_on='ADM1_UA', right_on='Район')

radas1 = radas1.drop(columns=['Shape_Leng', 'ADM1_EN', 'ADM1_RU',
'ADM1_PCODE', 'ADM1_REF', 'ADM1ALT1EN', 'ADM1ALT2EN', 'ADM1ALT1UA',
'ADM1ALT2UA', 'ADM1ALT1RU', 'ADM1ALT2RU', 'ADM0_EN', 'ADM0_UA',
'ADM0_RU', 'ADM0_PCODE', 'date', 'validOn', 'validTo', 'adm1Type', 'adm1Clas',
'adm1p2016', 'Shape_Le_1', 'Shape_Area', 'Район', 'Область'])

radas1['ADM4_UA'] = radas1['ADM1_UA']
radas1['ADM2_UA'] = ""
radas = radas.append(radas1)
radas.to_file(r'd:\UGLACH\radas\radas.shp', encoding='utf-8').

```

Наступним кроком було опрацювання готового шейп-файлу безпосередньо в ArcGIS. Результатом даного етапу виконання роботи є експортовані карти, на яких показаний результат перепису населення 2001 року, восьми, на мою думку, найголовніших і найбільш цікавих національностей – українці, росіяни, поляки, білоруси, німці, греки, кримські татари та євреї (рис. 3.1.3-3.1.10).

Українці (чисельність за даними перепису 2001 року)

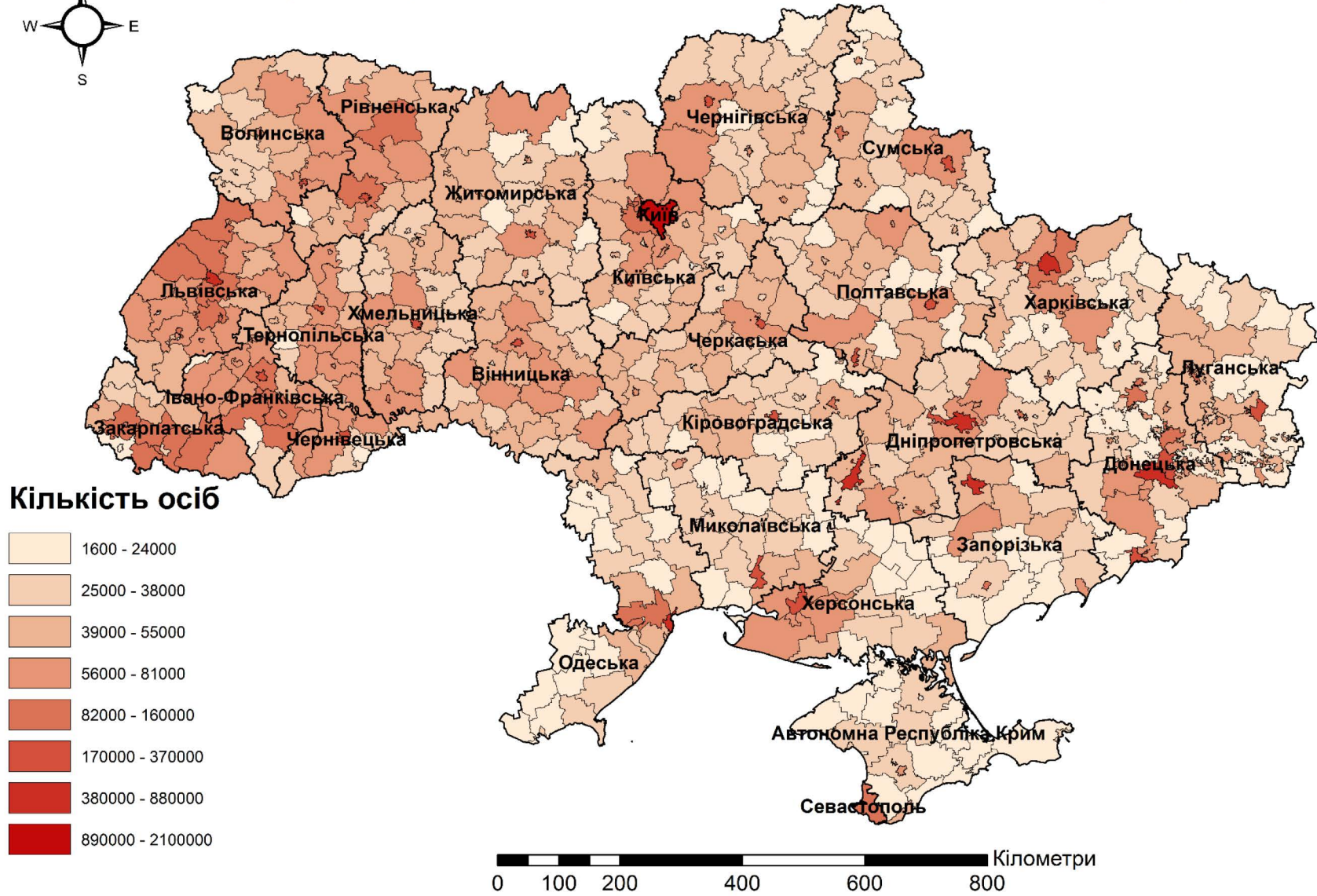

Рис. 3.1.3. Чисельність українців за даними перепису 2001 року

Росіяни (чисельність за даними перепису 2001 року)

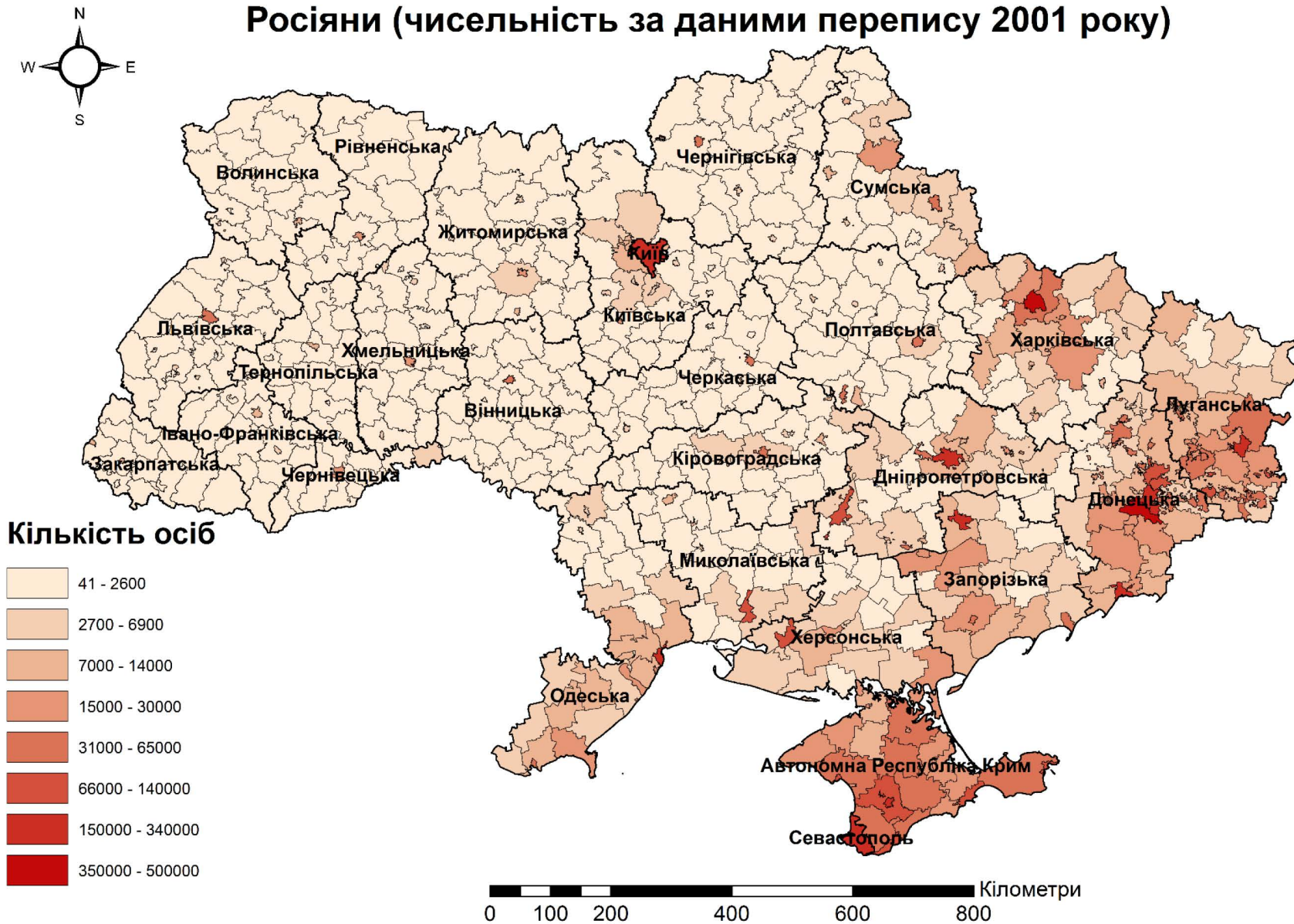
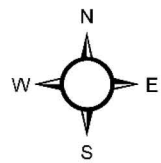

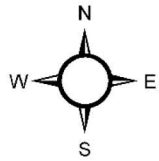
Рис. 3.1.4. Чисельність росіян за даними перепису 2001 року

Поляки (чисельність за даними перепису 2001 року)

Рис. 3.1.5. Чисельність поляків за даними перепису 2001 року

Білоруси (чисельність за даними перепису 2001 року)

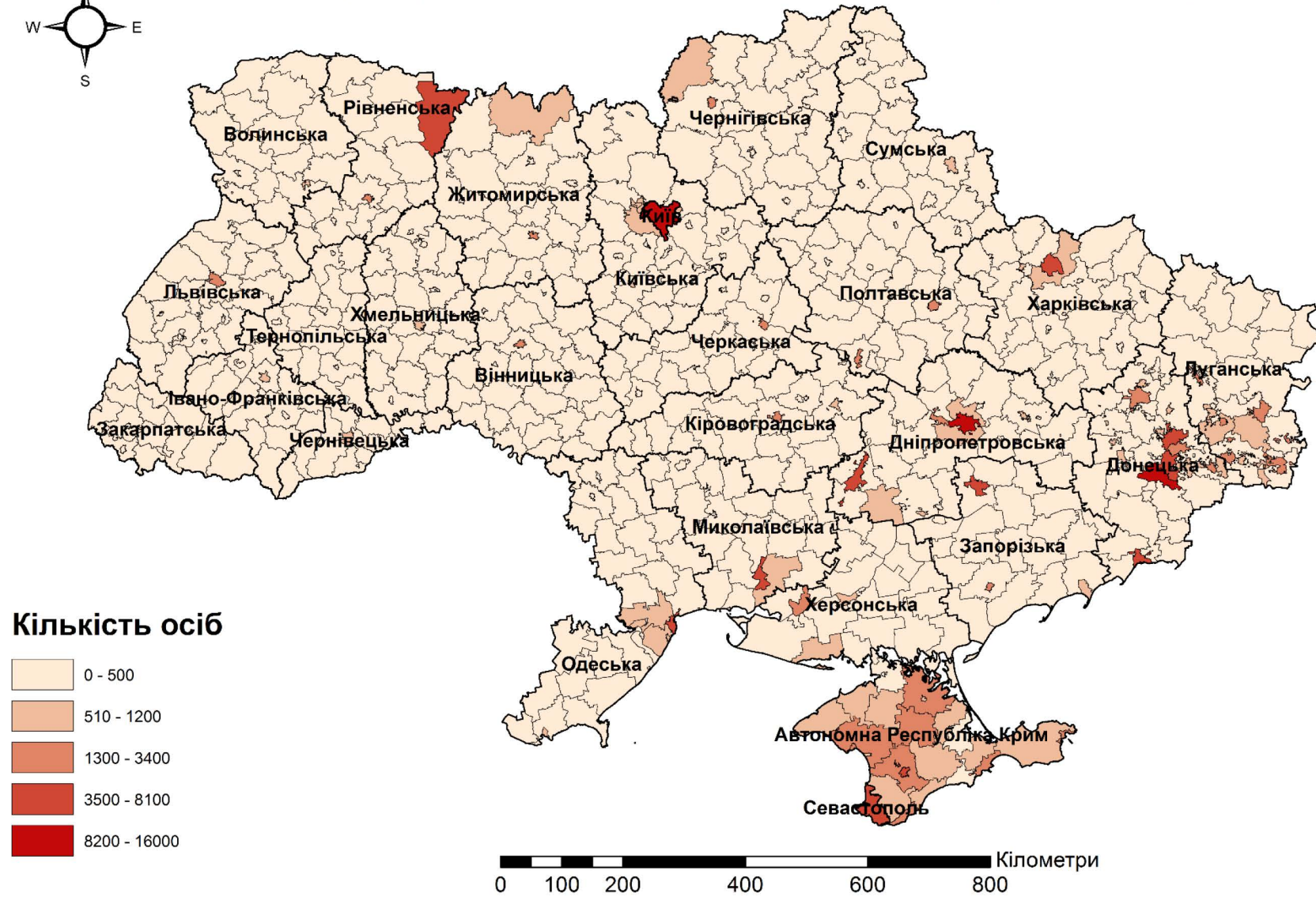
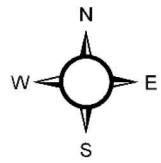

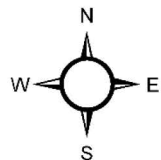
Рис. 3.1.6. Чисельність білорусів за даними перепису 2001 року

Німці (чисельність за даними перепису 2001 року)

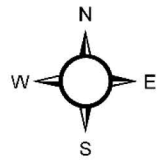
Рис. 3.1.7. Чисельність німців за даними перепису 2001 року

Греки (чисельність за даними перепису 2001 року)

Рис. 3.1.8. Чисельність греків за даними перепису 2001 року

Кримські татари (чисельність за даними перепису 2001 року)

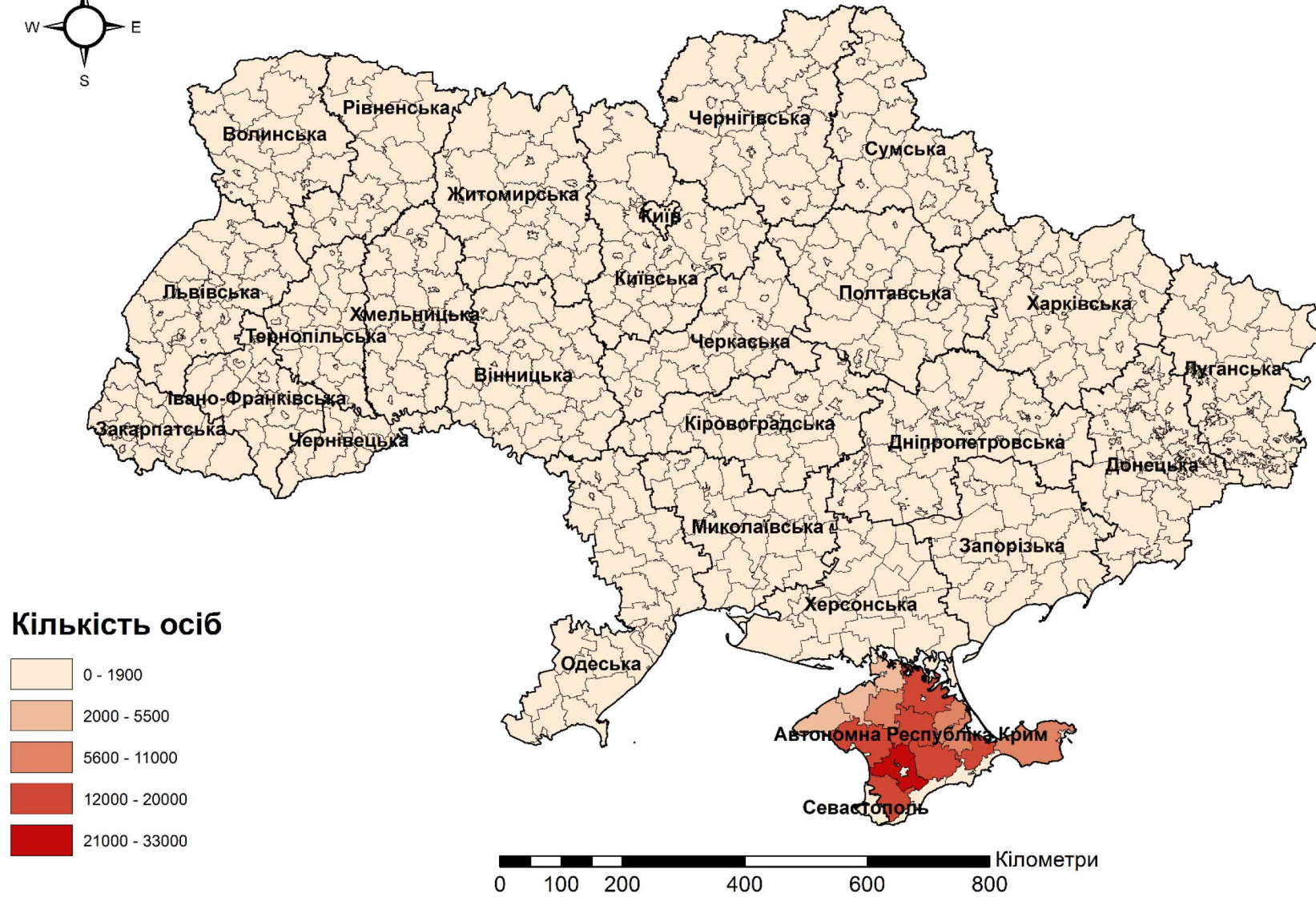
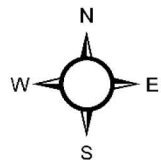

Рис. 3.1.9. Чисельність кримських татар за даними перепису 2001 року

Євреї (чисельність за даними перепису 2001 року)

Рис. 3.1.10. Чисельність євреїв за даними перепису 2001 року

3.2. Обробка даних переписів населення 1926-1931 рр.

Наступним кроком була обробка даних переписів 1926-1931 рр.

В той час райони були поділені на 53 округи, тому я зробила таблицю наступним чином: округи співставила з нинішніми 490 районами з урахуванням назв на 2020 рік [28].

Дані переписів Західної України і Бессарабії 1930-1931 рр. також співставила з нинішніми районами (див. Додаток А) [1].

Далі було з'єднано шейп-файл за 2001 рік з таблицею за 1926-1931 рр. так само, як 2001 рік, за допомогою Python, щоб показати 1926-1931 рр. у розрізі сучасних районів.

З Python був експортований шейп-файл для його подальшої обробки в ArcGIS, де вже була можливість робити карти за даними переписів України 1926-1931 рр. Готова програма з'єднання має наступний вигляд:

```
import geopandas
import pandas as pd
pd.set_option('display.max_columns', None) # показувати всі колонки DataFrame

perepys = pd.read_excel(r"d:\UGLACH\Перепис 1926 райони.xlsx" ,
sheet_name='Лист1', encoding='utf-8')
perepys = perepys.groupby(['Новий район', 'Місто/Район',
'Область']).sum().reset_index()

perepys_cities = perepys[perepys['Місто/Район']=='місто']
perepys_rayons = perepys[perepys['Місто/Район']=='район']

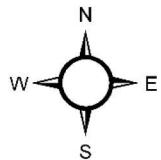
ukraine = geopandas.read_file(r'd:\UGLACH\ukraine\ukraine.shp', encoding='utf-8')
ukraine = ukraine.merge(perepys, left_on=('Name', 'type', 'ADM1_UA'),
right_on=('Новий район', 'Місто/Район', 'Область'),
```

```
how='left')
ukraine = ukraine.drop(columns=['Новий район', 'Місто/Район', 'Область'])
ukraine.to_file(r'd:\UGLACH\ukraine\ukraine_01_26.shp', encoding='utf-8')
ukraine.to_excel(r'd:\UGLACH\ukraine\ukraine_01_26.xlsx')
```

Наступним кроком було опрацювання готового шейп-файлу безпосередньо в ArcGIS. Отже, у результаті обробки даних переписів населення України 1926-1931 рр., на отриманих картах зображено об'єднані дані чотирьох переписів населення України:

- перепис СРСР 1926 року;
- переписи 1930 року (Закарпаття (Чехо-Словаччина), Північна Буковина (Румунія), Бессарабія (Румунія));
- Польський перепис 1931 року (Волинське, Тернопільське, Станіславське та Львівське воєводства);
- перепис Автономної Республіки Крим.

Кінцевим результатом даного етапу виконання роботи є експортовані карти, на яких показаний результат переписів населення України 1926-1931 рр., з показаними на них восьми національностей, аналогічно до 2001 року – українців, росіян, поляків, білорусів, німців, греків, кримських татар та євреїв (рис. 3.2.1-3.2.8).

Українці (чисельність за даними переписів 1926-1931 рр.)

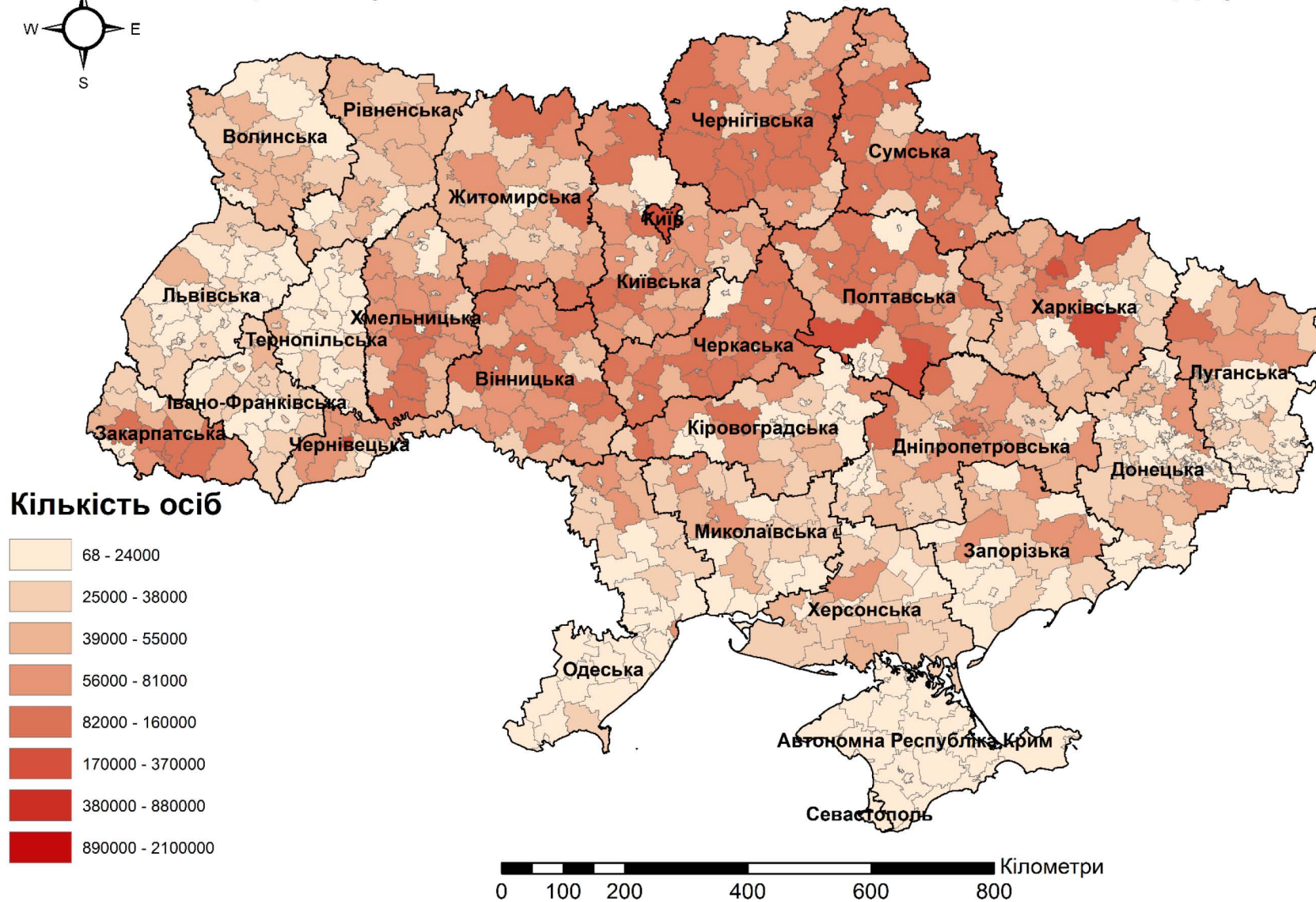

Рис. 3.2.1. Чисельність українців за даними переписів 1926-1931 рр.

Рис. 3.2.2. Чисельність росіян за даними переписів 1926-1931 рр.

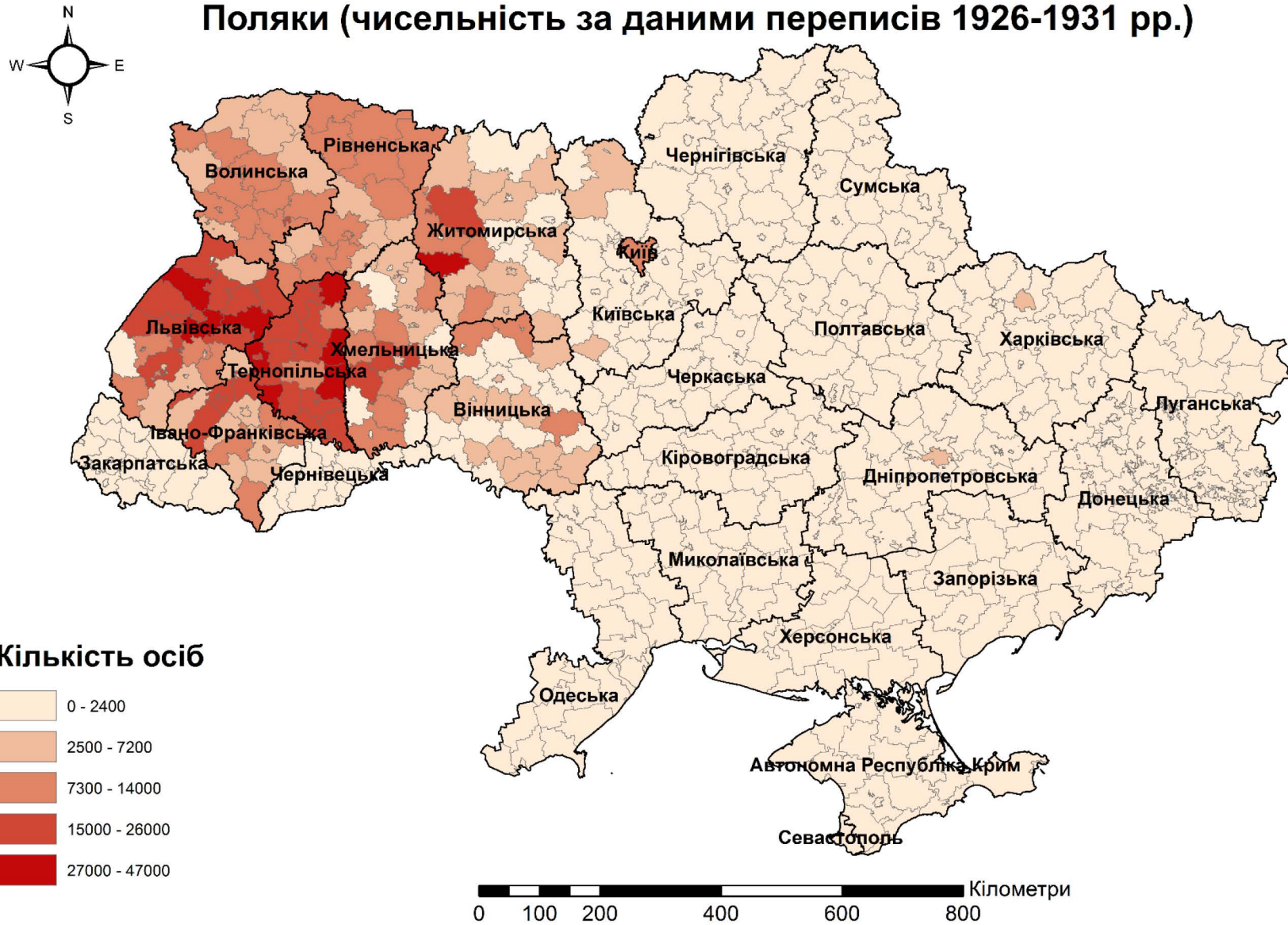
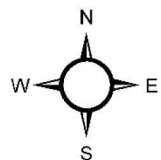

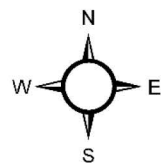
Рис. 3.2.3. Чисельність поляків за даними переписів 1926-1931 рр.

Білоруси (чисельність за даними переписів 1926-1931 рр.)

Рис. 3.2.4. Чисельність білорусів за даними переписів 1926-1931 рр.

Німці (чисельність за даними переписів 1926-1931 рр.)

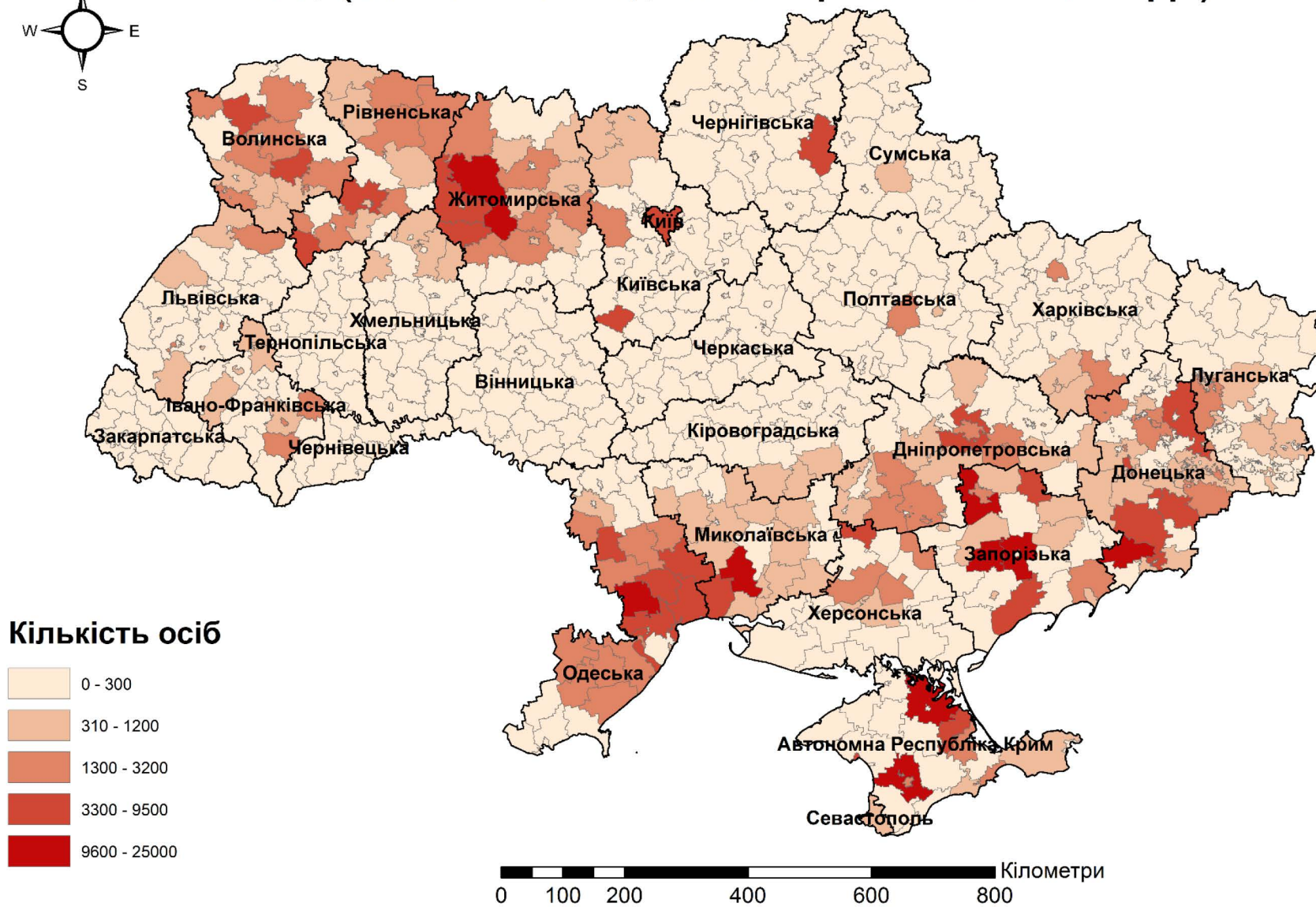
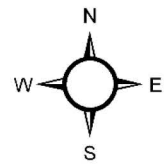

Рис. 3.2.5. Чисельність німців за даними переписів 1926-1931 рр.

Греки (чисельність за даними переписів 1926-1931 рр.)

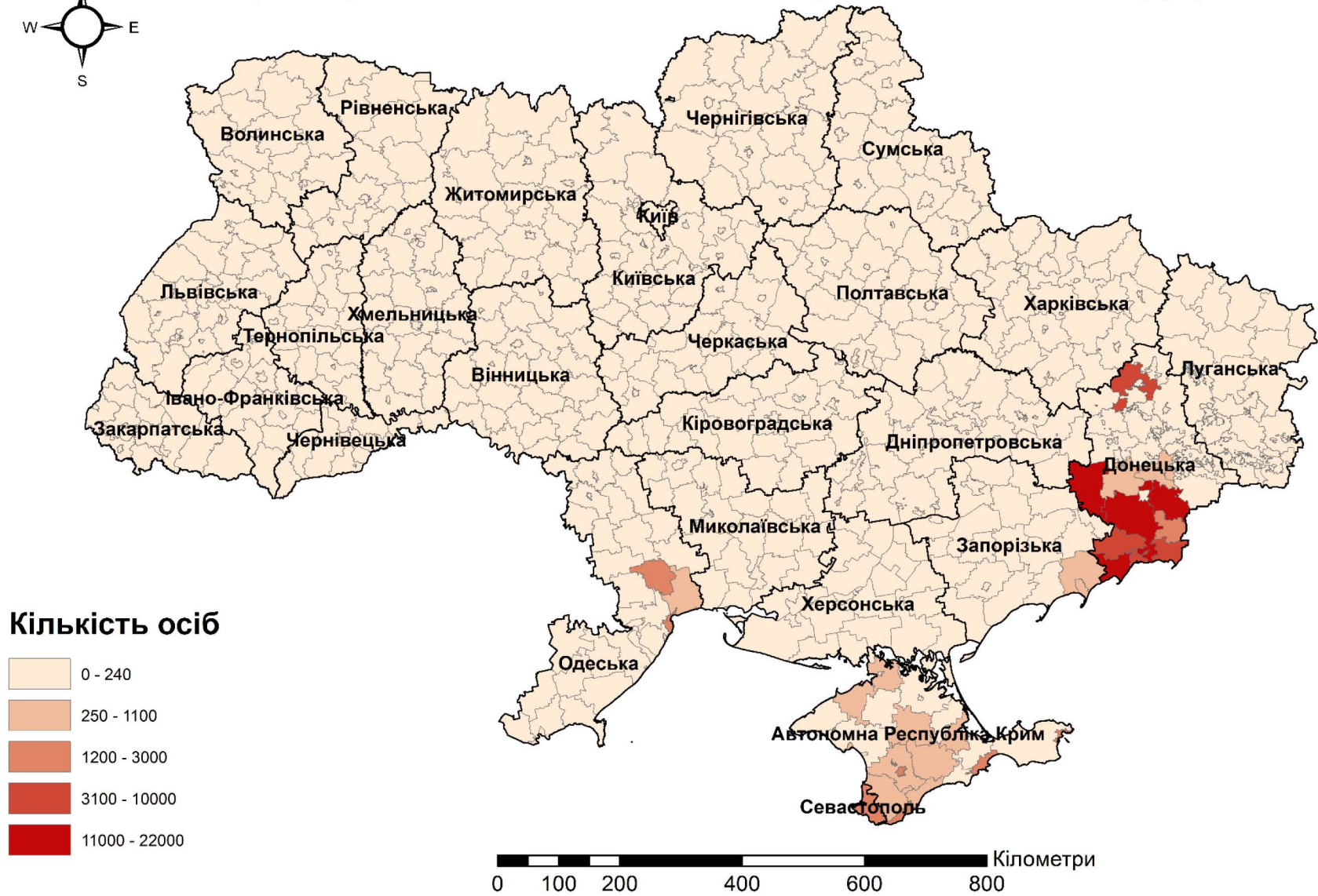
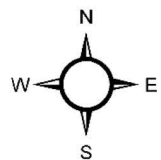

Рис. 3.2.6. Чисельність греків за даними переписів 1926-1931 рр.

Рис. 3.2.7. Чисельність кримських татар за даними переписів 1926-1931 рр.

Євреї (чисельність за даними переписів 1926-1931 рр.)

Рис. 3.2.8. Чисельність євреїв за даними переписів 1926-1931 рр.

3.3. Обробка даних перепису населення 1989 року

Наступним кроком була обробка даних перепису 1989 року.

Оскільки дані перепису 1989 року по районах в Державній службі статистики України відсутні, то дані перепису розглядалися у розрізі областей. Для обробки даних перепису була складена наступна таблиця [28]:

Таблиця 3.3

Дані перепису населення 1989 року у розрізі областей [28]

Область	Українці	Росіяни	Білоруси	Німці	Євреї	Поляки
Волинська	1001329	46900	5184			
Закарпатська	976749	49458	2521	3478	2639	
Івано-Франківська	1342888	57005	3257		1998	3405
Львівська	2464739	195116	10787		14240	26876
Рівненська	1085729	53634	16090		1592	3032
Тернопільська	1126395	26610				6704
Чернівецька	666095	63066	2864		16469	4700
Вінницька	1757948	112484	5099		26200	8404
Житомирська	1306140	121443	8364		21749	69413
Кіровоградська	1046984	144076	9648		4554	941
Київська	1729240	167938	12117		7001	5108
Київ	1863674	536707	25274		100584	10445
Полтавська	1536630	178965	9543		6668	
Сумська	1220487	190050	6421		2328	
Хмельницька	1374749	88018	4643		10323	36693
Черкаська	1381742	122308	6318		6505	1180
Чернігівська	1292106	96562	10650		6184	
Автономна Республіка Крим	544074	1335373	42542	2356	14963	6157

Севастополь	81845	294169	7512		2768	
Миколаївська	1003591	257964	14475	1372	11910	1997
Одеська	1432737	719039	21251	3551	69105	5458
Херсонська	936944	249522	12642	1450	7370	2830
Дніпропетровська	2769560	935749	49536	6396	50096	5436
Донецька	2693432	2316091	76935	6333	28135	6897
Запорізька	1308038	664085	18359	2330	14361	2512
Луганська	1482232	1279043	33516	1958	8230	3739
Харківська	1992976	1054207	22898		48921	3007

Далі було з'єднано шейп-файл за 2001 рік з таблицею за 1989 рік за допомогою Python, щоб показати 1989 рік у розрізі областей України.

З Python був експортований шейп-файл для його подальшої обробки в ArcGIS, де вже була можливість робити карти за даними перепису України 1989 року. Готова програма з'єднання має наступний вигляд:

```
import geopandas
import pandas as pd
pd.set_option('display.max_columns', None) # показувати всі колонки DataFrame

adm1 =
geopandas.read_file(r'd:\UGLACH\ukr_admbnda_adm1_q2_sspe_20171221\ukr_admbnd
a_adm1_q2_sspe_20171221.shp', encoding='utf-8')
row = adm1.loc[(adm1['ADM1_UA']=='Київська') & (adm1['adm1Type']=='міська
рада')]
adm1.loc[row.index[0], 'ADM1_UA'] = 'Київ'
row = adm1.loc[(adm1['ADM1_UA']=='Севастопольська') &
(adm1['adm1Type']=='міська рада')]
adm1.loc[row.index[0], 'ADM1_UA'] = 'Севастополь'
```



```
perepys_1989 = pd.read_excel(r"d:\UGLACH\Перепис 1989.xlsx" ,  
sheet_name='Області', encoding='utf-8')  
perepys_2001 = pd.read_excel(r"d:\UGLACH\Перепис 2001 області.xlsx" ,  
sheet_name='Міста', encoding='utf-8')  
  
oblasti = adm1.merge(perepys_2001, left_on='ADM1_UA', right_on='Область',  
how='left')  
oblasti = oblasti.merge(perepys_1989, left_on='ADM1_UA', right_on='Область',  
how='left')  
  
oblasti.to_file(r'd:\UGLACH\ukraine\oblasti.shp', encoding='utf-8')
```

Наступним кроком було опрацювання готового шейп-файлу безпосередньо в ArcGIS. В результаті обробки даних перепису населення України 1989 року було отримано експортовані карти, на яких показано результат перепису населення України 1989 року, з показаними на них восьми національностей, аналогічно до 1926-1931 рр. та 2001 року – українців, росіян, поляків, білорусів, німців, греків, кримських татар та євреїв.

РОЗДІЛ 4

ДИНАМІКА ДЕМОГРАФІЧНОГО СТАНУ УКРАЇНИ ПРОТЯГОМ ХХ СТ.

4.1. Зміна чисельності населення на території України з 1926 по 2001 рік

Після обробки даних переписів населення за 1926-1931 рр. та 2001 рік були зроблені карти зміни чисельності населення з 1926 по 2001 рік. Необхідний шейп-файл для роботи в ArcGIS було зроблено за допомогою Python. З Python було експортовано шейп-файл для його подальшої обробки в ArcGIS, де вже була можливість робити карти зміни чисельності населення з 1926 по 2001 рік. Готова програма має наступний вигляд:

```
import geopandas
import pandas as pd
pd.set_option('display.max_columns', None) # показувати всі колонки DataFrame
perepys = pd.read_excel(r"d:\UGLACH\Перепис 1926 райони.xlsx" ,
sheet_name='Лист1', encoding='utf-8')
count = perepys[['Район', 'Округи', '26Населення']].groupby(['Район',
'Округи']).count().reset_index()
count = count.rename(columns={"26Населення": "count"})
perepys = perepys.merge(count, on=('Район', 'Округи'), how='left')
perepys['26Населення'] /= perepys['count']
perepys['26Українці'] /= perepys['count']
perepys['26Росіяни'] /= perepys['count']
perepys['26Білоруси'] /= perepys['count']
perepys['26Греки'] /= perepys['count']
perepys['26Євреї'] /= perepys['count']
perepys['26Кримські татари'] /= perepys['count']
perepys['26Німці'] /= perepys['count']
perepys['26Поляки'] /= perepys['count']
```

```

perepys = perepys.groupby(['Новий район', 'Місто/Район',
'Область']).sum().reset_index()
perepys_cities = perepys[perepys['Місто/Район']=='місто']
perepys_rayons = perepys[perepys['Місто/Район']=='район']
ukraine = geopandas.read_file(r'd:\UGLACH\ukraine\ukraine.shp', encoding='utf-8')
ukraine = ukraine.merge(perepys, left_on=('Name', 'type', 'ADM1_UA'),
right_on=('Новий район', 'Місто/Район', 'Область'),
how='left')
ukraine = ukraine.drop(columns=['Новий район', 'Місто/Район', 'Область'])
ukraine['РУкр'] = ukraine['Украї'] - ukraine['26Українці']
ukraine['РРос'] = ukraine['Росія'] - ukraine['26Росіяни']
ukraine['РБілор'] = ukraine['Білор'] - ukraine['26Білоруси']
ukraine['РГрек'] = ukraine['Греки_x'] - ukraine['26Греки']
ukraine['РЄвреї'] = ukraine['Євреї_x'] - ukraine['26Євреї']
ukraine['РКрим'] = ukraine['Крим'] - ukraine['26Кримські татари']
ukraine['РНімці'] = ukraine['Німці_x'] - ukraine['26Німці']
ukraine['РПоляк'] = ukraine['Поляк'] - ukraine['26Поляки']
ukraine.to_file(r'd:\UGLACH\ukraine\ukraine_diff2.shp', encoding='utf-8').

```

В результаті виконаної роботи було зроблено просторово-часовий аналіз демографічного стану України з 1926 по 2001 рік у вигляді карт, на основі яких можна зробити висновки про зміну демографічного стану з 1926 по 2001 рік, та з чим пов'язані такі зміни.

Аналізуючи зміну чисельності українців, можна виділити такі причини такої ситуації (рис. 4.1.1):

- голодомор в Українській СРР у 1932-1933 рр.;
- протиселянські репресії у вигляді розкуркулення;
- сталінський терор 1937-1941 рр.;
- друга світова війна;

- голодомор в Українській РСР у 1946—1947 рр.
- Щодо зміни чисельності росіян можна виділити такі причини (рис. 4.1.2):
- українізація 1923-1932 рр., внаслідок чого частина росіян повернулася назад в Росію;
 - масові міграції в Україну, що відбувались із кінця ХІХ ст. по середину ХХ ст.;
 - організовані російською владою масові переселення росіян замість вимерлих українців та представників інших національностей після голодоморів; також замість депортованих українців, поляків, кримських татар, німців та ін. (АР Крим).

Зміна чисельності поляків пояснюється репресіями в Західній Україні, що відбувались напередодні німецько-радянської війни (рис. 4.1.3).

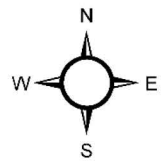
Зміна чисельності білорусів відбулась внаслідок масових міграцій, найбільша їх кількість розташовувалась в селах Рівненської області та АР Крим (рис. 4.1.4).

Зміна чисельності німців на території України протягом цих років найбільше пояснюється депортацією з Криму за національною ознакою, що відбулась у серпні 1941 року чекістами. Було вивезено приблизно п'ятдесят тисяч німців, які населяли ці території ще з часів імператриці Катерини ІІ (рис. 4.1.5).

Зміна чисельності греків пояснюється тим, що в часи Радянського Союзу відбулась грецька операція НКВС, а також депортація понтійських греків до Сибіру і казахстанського степу. Але у 1956 році ті, хто вижили, повернулися назад. У 1980-1990 рр. Грецька Республіка поздоровляла повернення етнічних греків до батьківщини, тому вагома їх частина масово емігрувала (рис. 4.1.6).

Зміна чисельності кримських татар пояснюється тим, що за постановою Державного комітету оборони СРСР 11 травня та 2 червня 1944 р. з територій Криму було виселено цю національність (рис. 4.1.7).

Зміна чисельності євреїв на території України безпосередньо пов'язана з геноцидом окупаційного періоду (рис. 4.1.8) [1].

Українці (зміна чисельності з 1926 по 2001 р.)

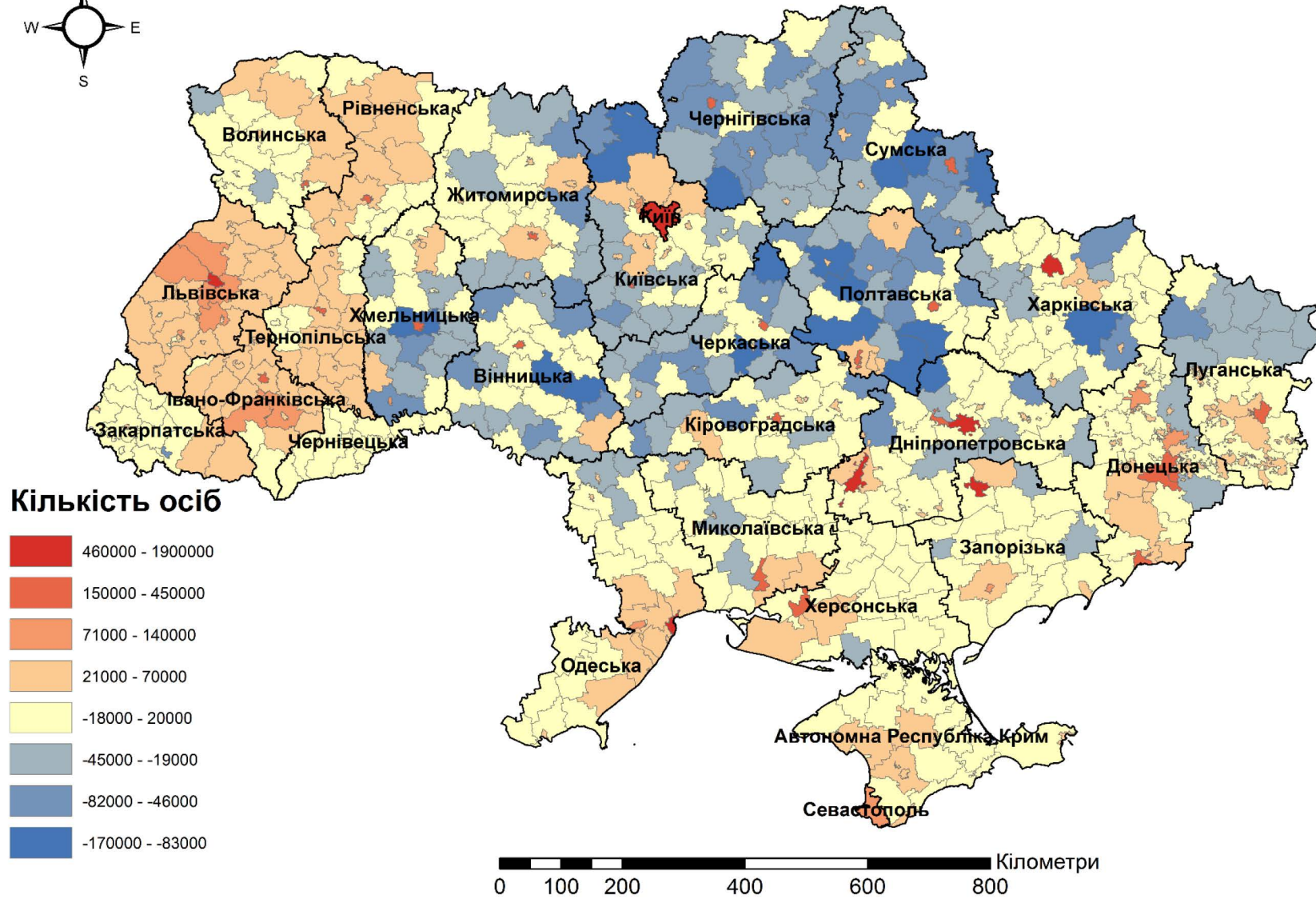
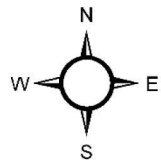

Рис. 4.1.1. Зміна чисельності українців з 1926 по 2001 р.

Росіяни (зміна чисельності з 1926 по 2001 р.)

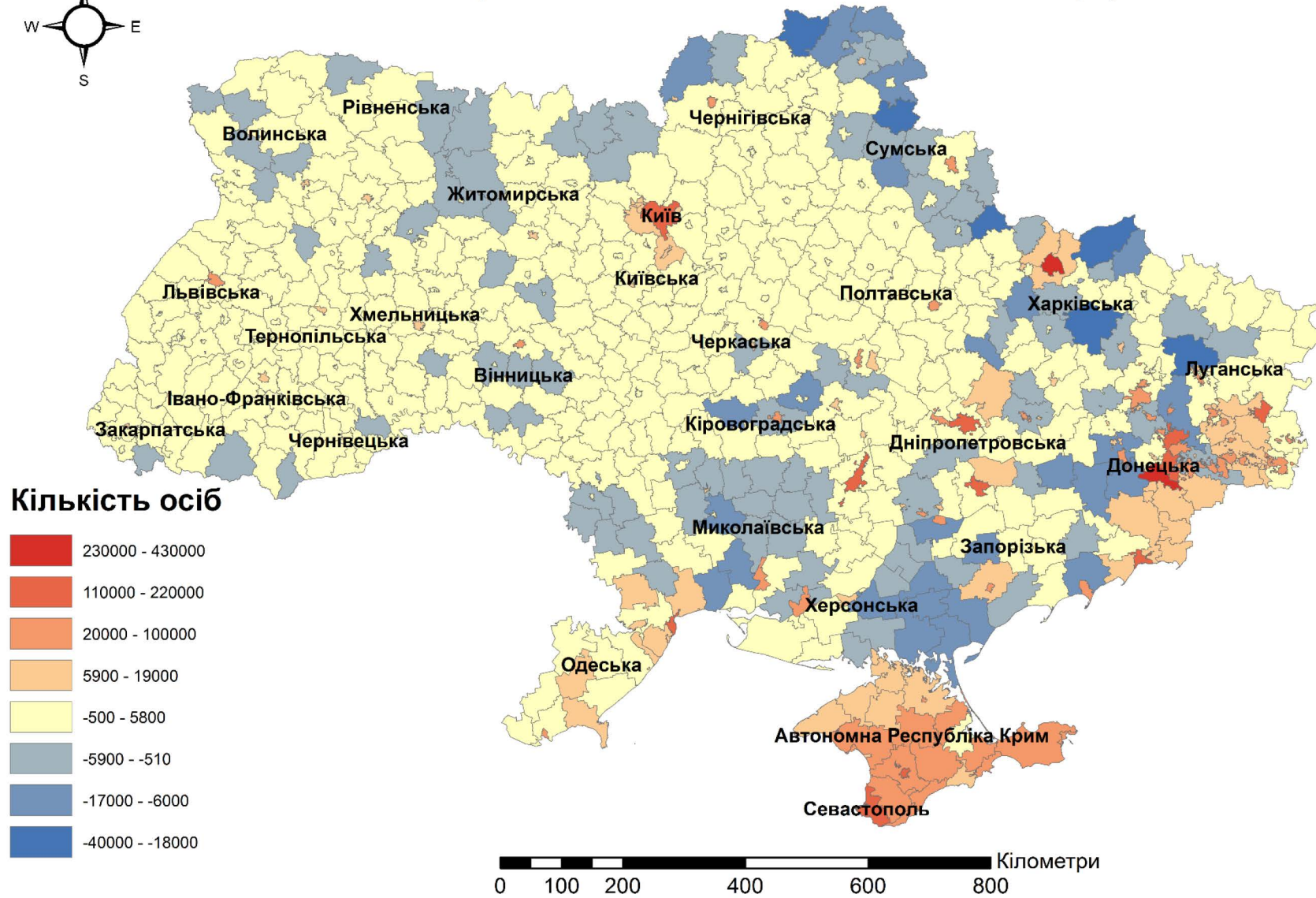
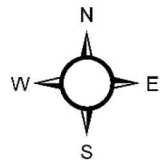

Рис. 4.1.2. Зміна чисельності росіян з 1926 по 2001 р.

Поляки (зміна чисельності з 1926 по 2001 р.)

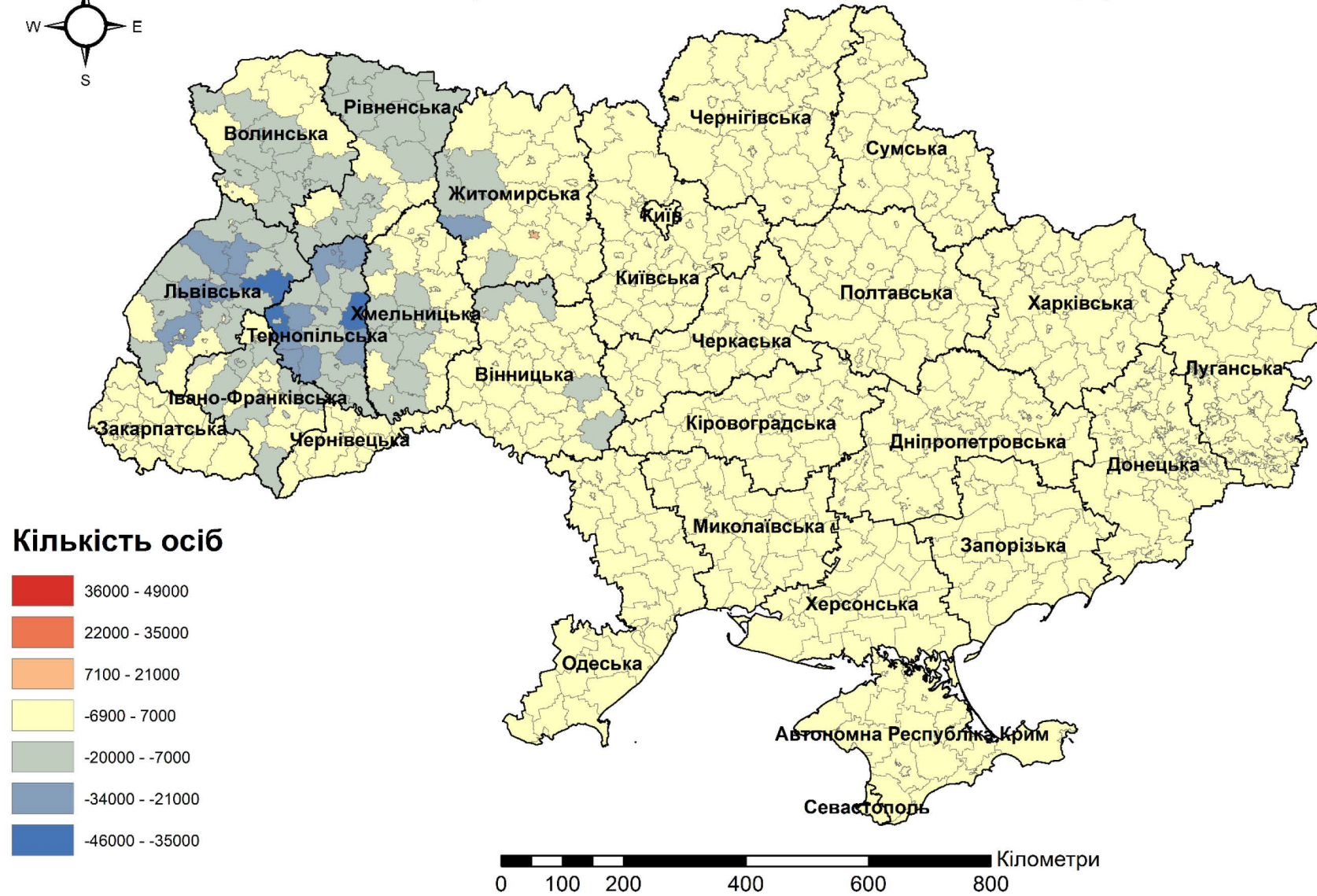
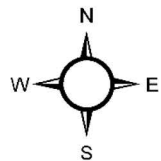

Рис. 4.1.3. Зміна чисельності поляків з 1926 по 2001 р.

Білоруси (зміна чисельності з 1926 по 2001 р.)

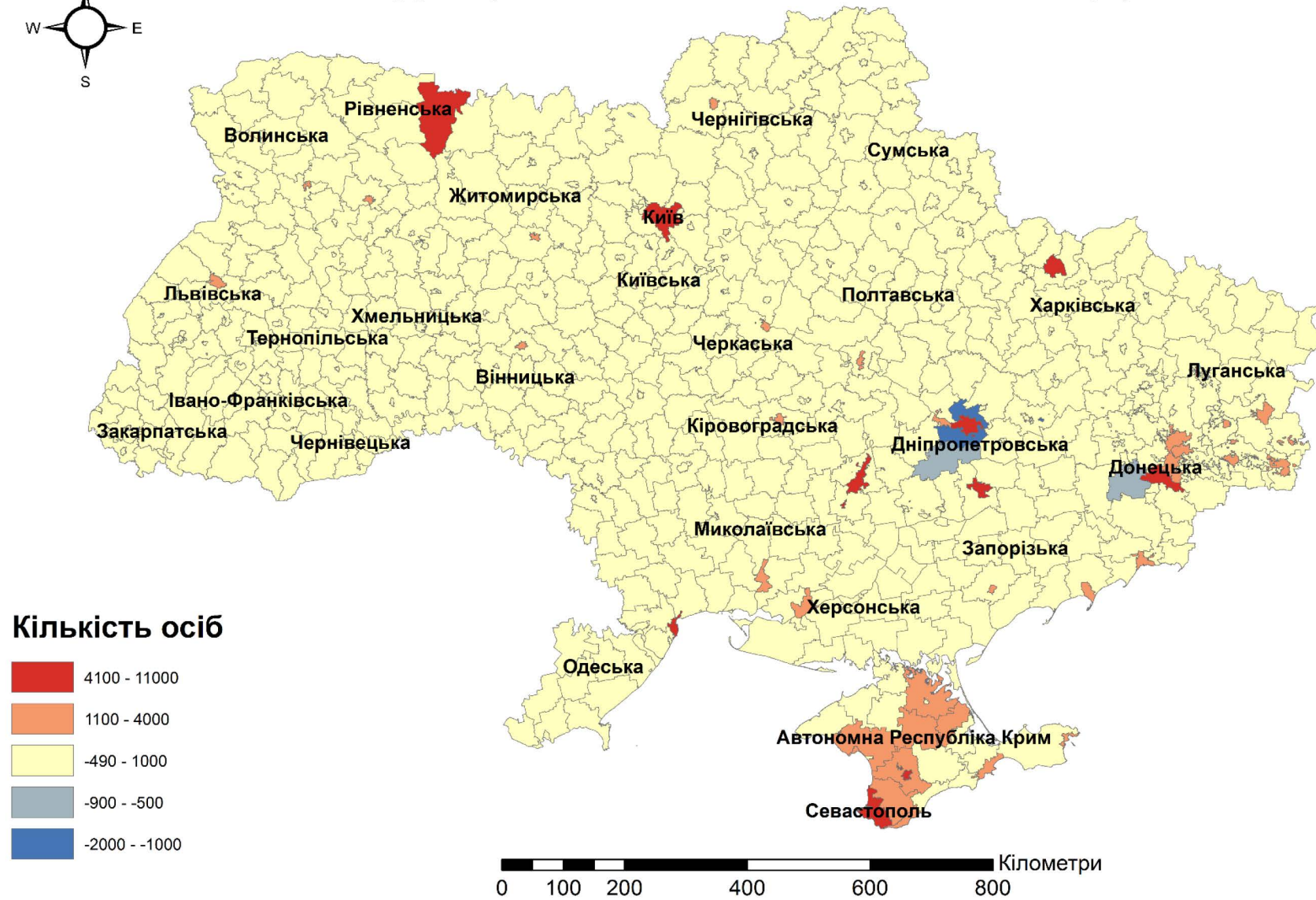
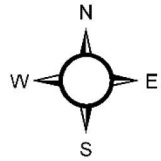

Рис. 4.1.4. Зміна чисельності білорусів з 1926 по 2001 р.

Німці (зміна чисельності з 1926 по 2001 р.)

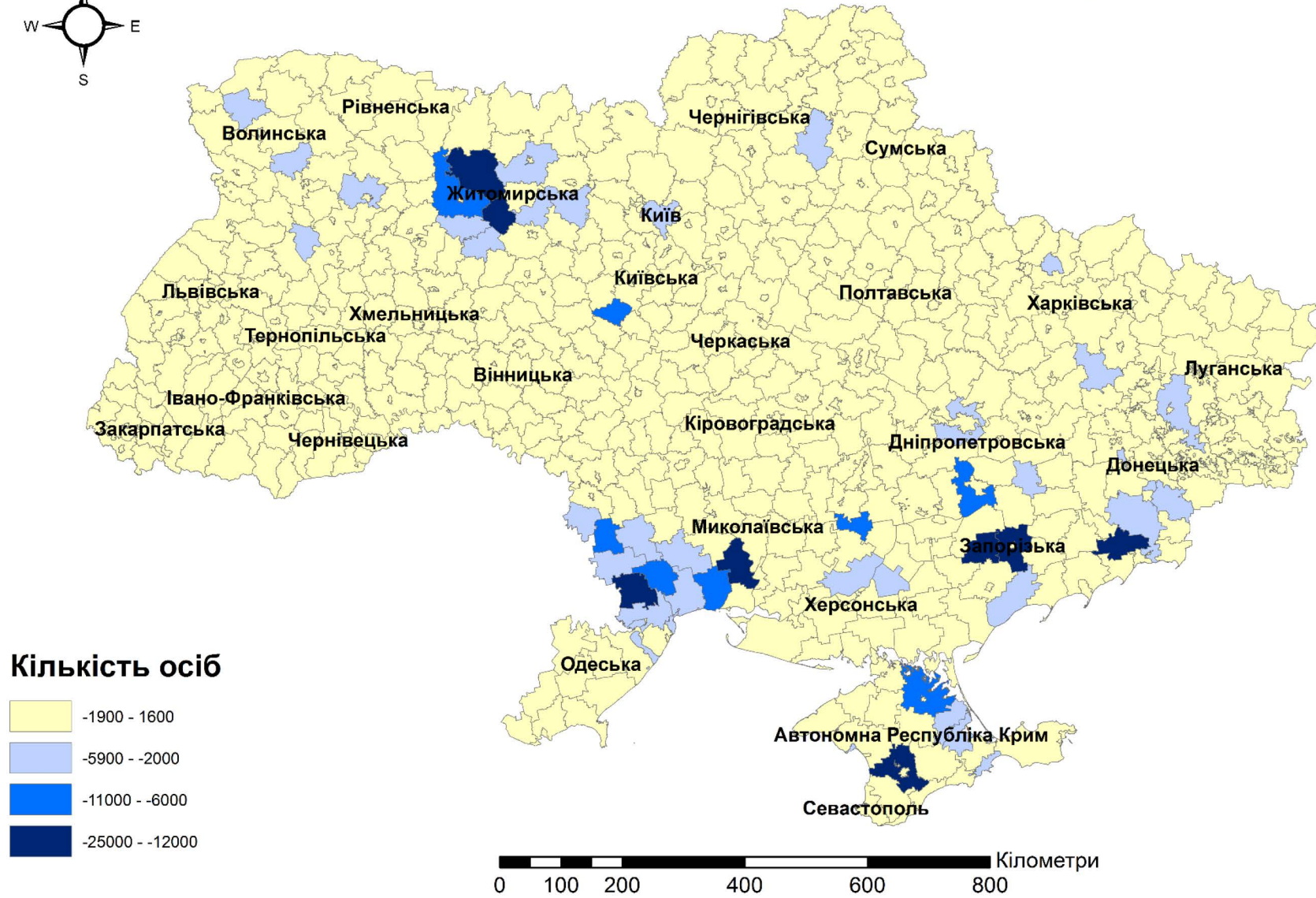
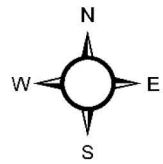

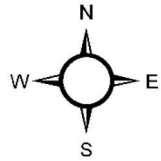
Рис. 4.1.5. Зміна чисельності німців з 1926 по 2001 р.

Греки (зміна чисельності з 1926 по 2001 р.)

Рис. 4.1.6. Зміна чисельності греків з 1926 по 2001 р.

Кримські татари (зміна чисельності з 1926 по 2001 р.)

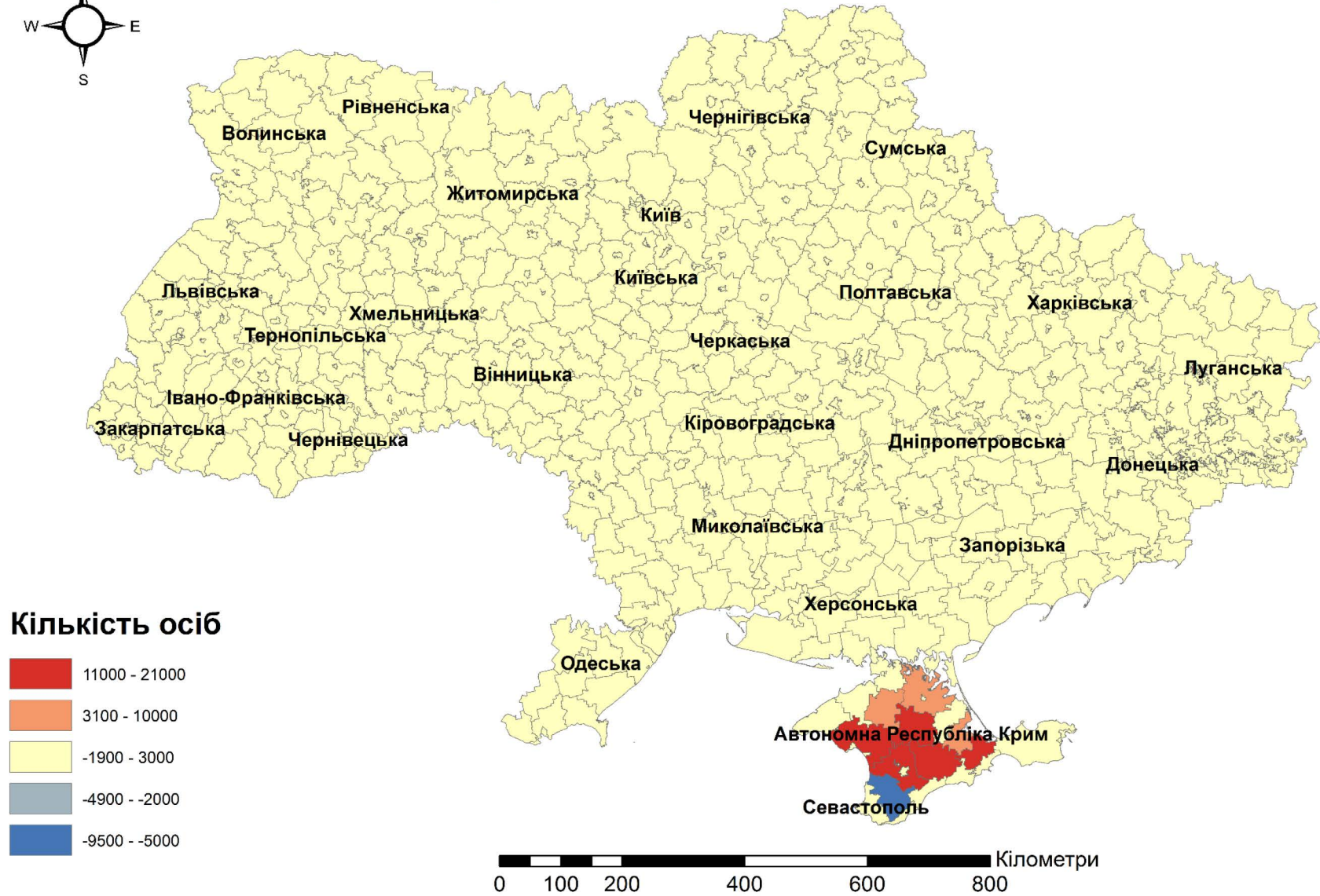
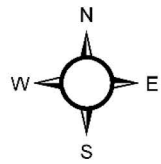

Рис. 4.1.7. Зміна чисельності кримських татар з 1926 по 2001 р.

Євреї (зміна чисельності з 1926 по 2001 р.)

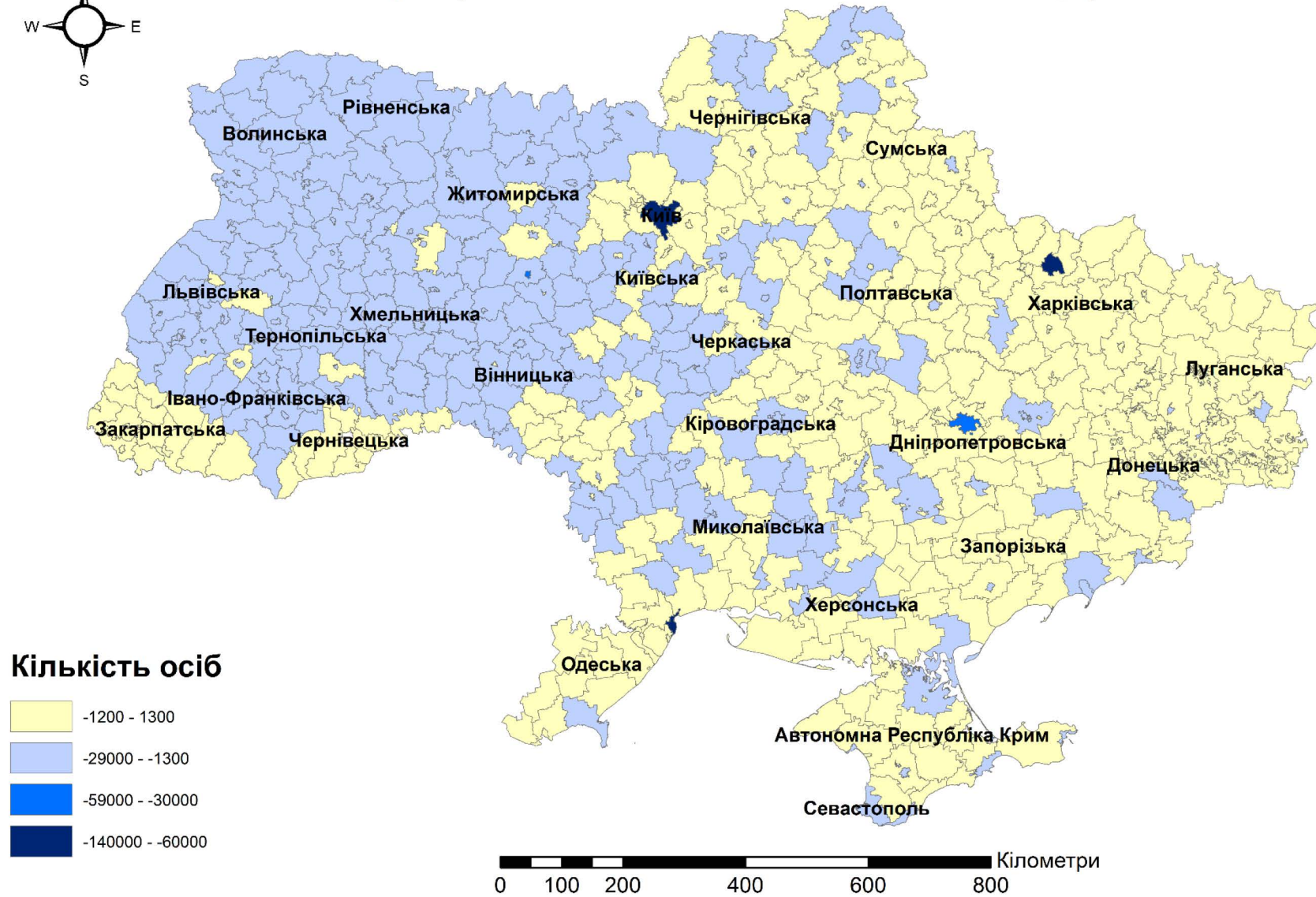

Рис. 4.1.8. Зміна чисельності євреїв з 1926 по 2001 р.

4.2. Зміна чисельності населення на території України з 1989 по 2001 рік

Після обробки даних переписів населення за 1989 рік та 2001 рік були зроблені карти зміни чисельності населення з 1989 по 2001 рік.

Необхідний шейп-файл для роботи в ArcGIS було зроблено за допомогою Python. З Python було експортовано шейп-файл для його подальшої обробки в ArcGIS, де вже була можливість робити карти зміни чисельності населення з 1989 по 2001 рік. Готова програма має наступний вигляд:

```
import geopandas
import pandas as pd
pd.set_option('display.max_columns', None) # показувати всі колонки DataFrame

adm1 =
geopandas.read_file(r'd:\UGLACH\ukr_admbnda_adm1_q2_sspe_20171221\ukr_admbnda_adm1_q2_sspe_20171221.shp', encoding='utf-8')
row = adm1.loc[(adm1['ADM1_UA']=='Київська') & (adm1['adm1Type']=='міська рада')]
adm1.loc[row.index[0], 'ADM1_UA'] = 'Київ'
row = adm1.loc[(adm1['ADM1_UA']=='Севастопольська') & (adm1['adm1Type']=='міська рада')]
adm1.loc[row.index[0], 'ADM1_UA'] = 'Севастополь'

perepys_1989 = pd.read_excel(r"d:\UGLACH\Перепис 1989.xlsx" ,
sheet_name='Області', encoding='utf-8')
perepys_2001 = pd.read_excel(r"d:\UGLACH\Перепис 2001 області.xlsx" ,
sheet_name='Міста', encoding='utf-8')

oblasti = adm1.merge(perepys_2001, left_on='ADM1_UA', right_on='Область',
how='left')
```

```
oblasti = oblasti.merge(perepys_1989, left_on='ADM1_UA', right_on='Область',  
how='left')  
oblasti['РУкр'] = oblasti['Українці'] - oblasti['89Українці']  
oblasti['РРос'] = oblasti['Росіяни'] - oblasti['89Росіяни']  
oblasti['РБілор'] = oblasti['Білоруси'] - oblasti['89Білоруси']  
oblasti['РГрек'] = oblasti['Греки'] - oblasti['89Греки']  
oblasti['РЄвреї'] = oblasti['Євреї'] - oblasti['89Євреї']  
oblasti['РКрим'] = oblasti['Крим. татари'] - oblasti['89Кримські татари']  
oblasti['РНімці'] = oblasti['Німці'] - oblasti['89Німці']  
oblasti['РПоляк'] = oblasti['Поляки'] - oblasti['89Поляки']  
oblasti.to_file(r'd:\UGLACH\ukraine\oblasti.shp', encoding='utf-8')
```

В результаті виконаної роботи було зроблено просторово-часовий аналіз демографічного стану України з 1989 по 2001 рік у вигляді карт, на основі яких можна зробити висновки про зміну демографічного стану цих років, та з чим пов'язані такі зміни.

Аналізуючи зміну чисельності українців з 1989 по 2001 рік, можна побачити, що збільшення відбулось в Одеській області та на сході країни, яке пов'язане з активною етнічною самоідентифікацією на користь українській серед змішаних національностей в Україні; зменшення ж пов'язане з міграціями, низькою народжуваністю та високою смертністю (рис. 4.2.1).

Зміну чисельності росіян можна пояснити тим, що внаслідок утвердження незалежності України у 1991 році значно зменшилась кількість росіян, частина з них повернулась в Росію, частина виїхала в країни Заходу, частина під час перепису 2001 року ідентифікувала себе як українці, хоча під час попередніх переписів вказували свою національність як «росіяни» (рис. 4.2.2).

Зміна чисельності поляків пояснюється передусім асиміляцією та певною мірою міграцією; асиміляція пов'язана з відсутністю місць компактного проживання цього населення; також при переписі 2001 року 13% поляків назвали рідною мовою

польську, а майже 72% - українську; також спостерігається низька народжуваність українських поляків (рис. 4.2.3).

Зміна чисельності білорусів на території України на 2001 рік теж пояснюється низькою їх народжуваністю (рис. 4.2.4).

Зміна чисельності німців протягом цих років пов'язана з асиміляцією - більшість з них вважають рідною мовою українську (рис. 4.2.5).

Зміна чисельності греків також пов'язана з асиміляцією (рис. 4.2.6).

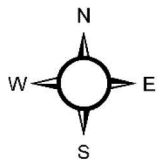
Зміна чисельності кримських татар пов'язана з ухваленням незалежності України, внаслідок чого вони почали повертатись на свою батьківщину, в чому допоміг уряд нашої держави, який виділив немалі кошти для їх переселення та устаткування умов для життя. (рис. 4.2.7).

Зміна чисельності євреїв на території України безпосередньо пов'язана з їх еміграцією до Ізраїлю та в інші країни (рис. 4.2.8) [1].

Отже, в цьому розділі було виконано просторово-часовий аналіз демографічного стану України. Були розглянуті зміни чисельності основних національностей, які проживають на території нашої країни.

З аналізу зрозуміло, що в усі часи наша держава потерпала негативні процеси, внаслідок яких чисельність населення зменшилась. Це, перш за все, пов'язано з постійними війнами, з неможливістю отримання комфортних умов для проживання в нашій країні, що пов'язано з роботою політиків, а також як нинішнього президента, так і його попередників. І це призводить до масових міграцій за кордон «на заробітки». Також знизилась народжуваність і підвищилась смертність, що також, на мою думку, пов'язано з політикою. Адже немає умов для молоді, для молодих сімей, постійно потрібно «виживати» в нашій країні. Навіть якщо ти щось вмієш, знаєш, все одно немає можливості розвиватись, тільки «якщо пощастить».

Тому, якщо ситуація в нашій країні не буде змінюватись, звісно, на краще, то демографічний стан буде лише погіршуватись, аж до того, що наступні покоління вже не будуть вважати Україну своєю батьківщиною.

Українці (зміна чисельності з 1989 по 2001 р.)

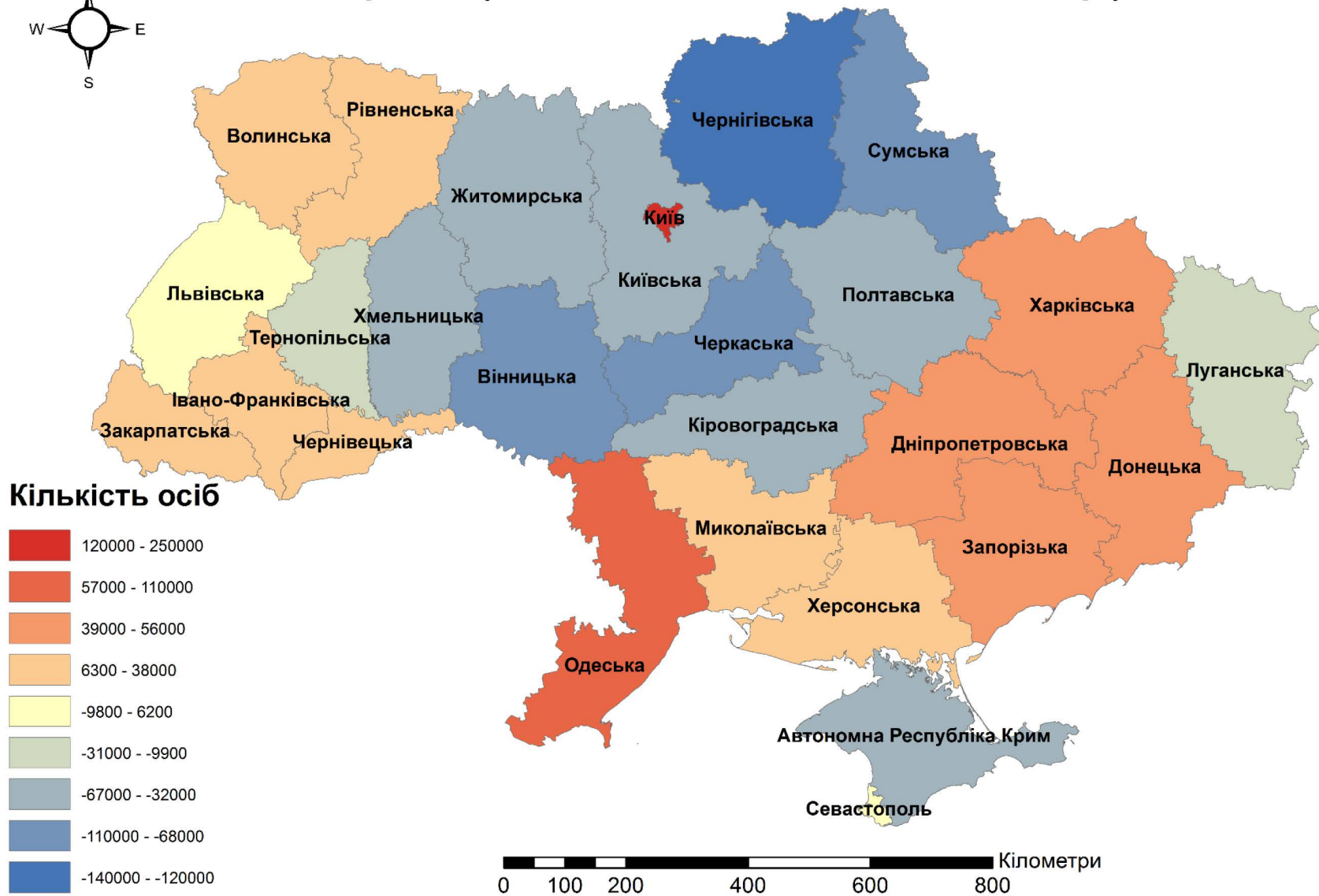
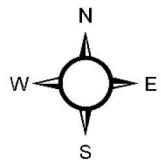

Рис. 4.2.1. Зміна чисельності українців з 1989 по 2001 р.

Росіяни (зміна чисельності з 1989 по 2001 р.)

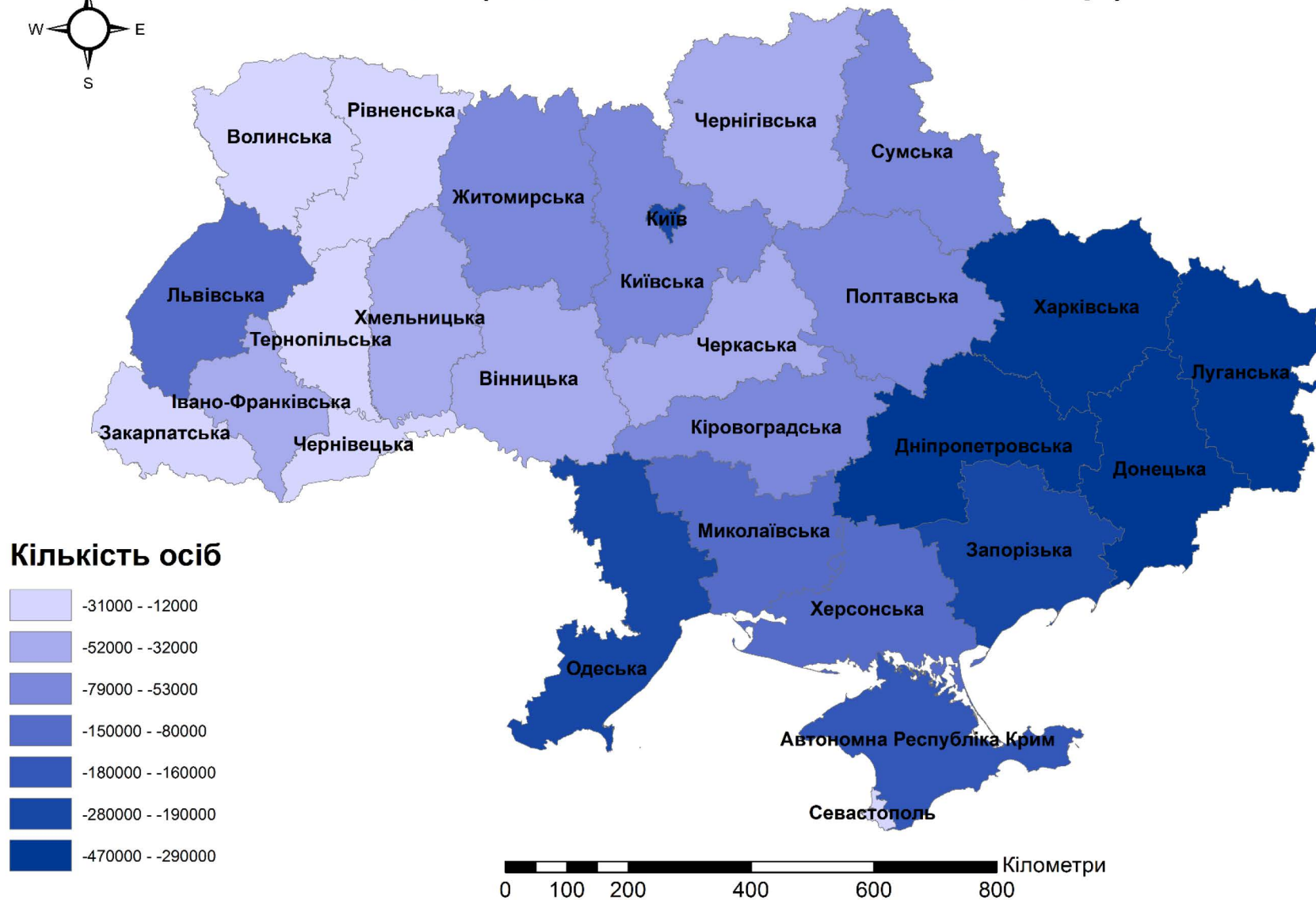
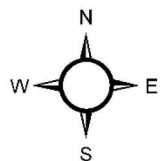

Рис. 4.2.2. Зміна чисельності росіян з 1989 по 2001 р.

Поляки (зміна чисельності з 1989 по 2001 р.)

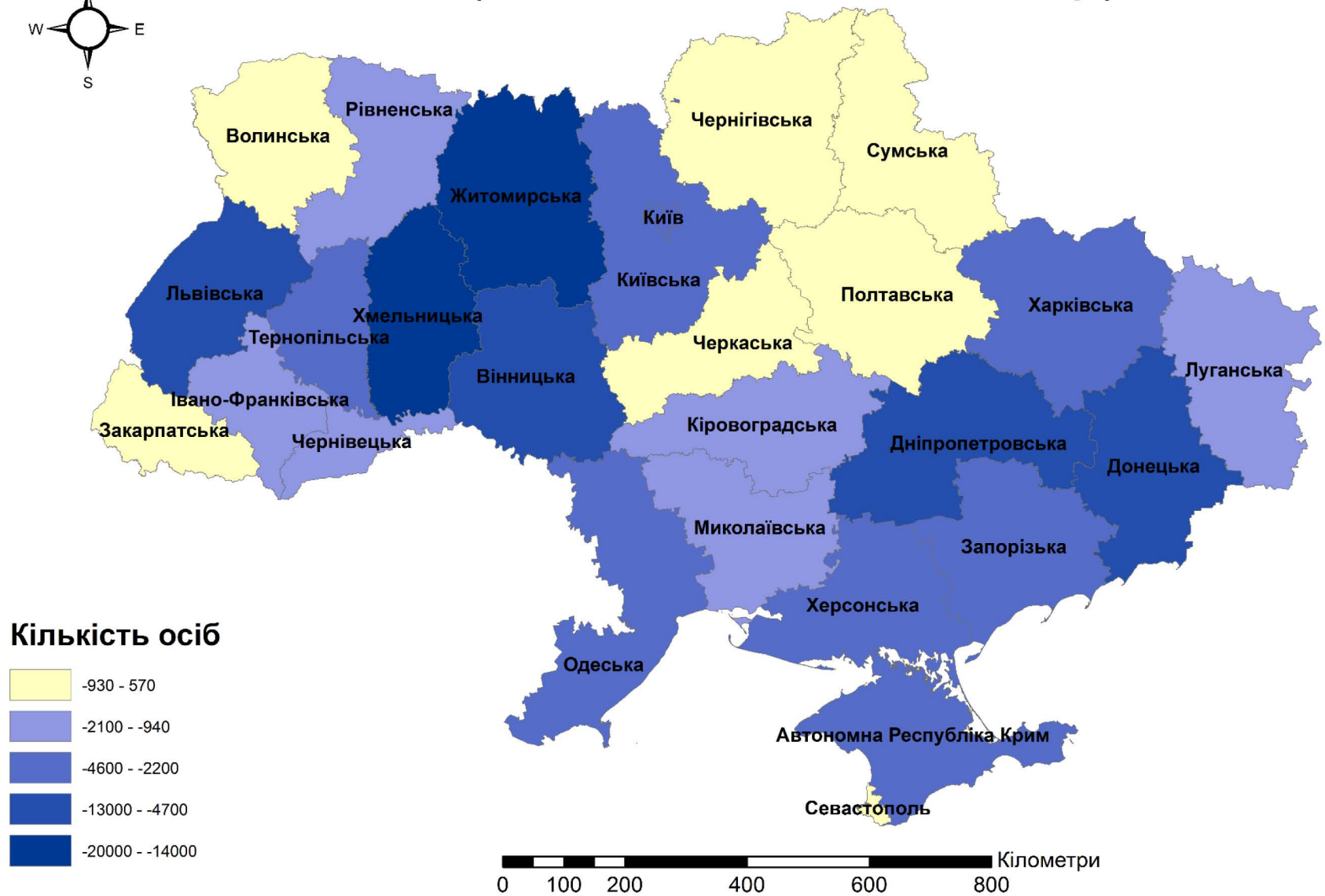
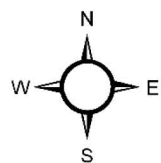

Рис. 4.2.3. Зміна чисельності поляків з 1989 по 2001 р.

Білоруси (зміна чисельності з 1989 по 2001 р.)

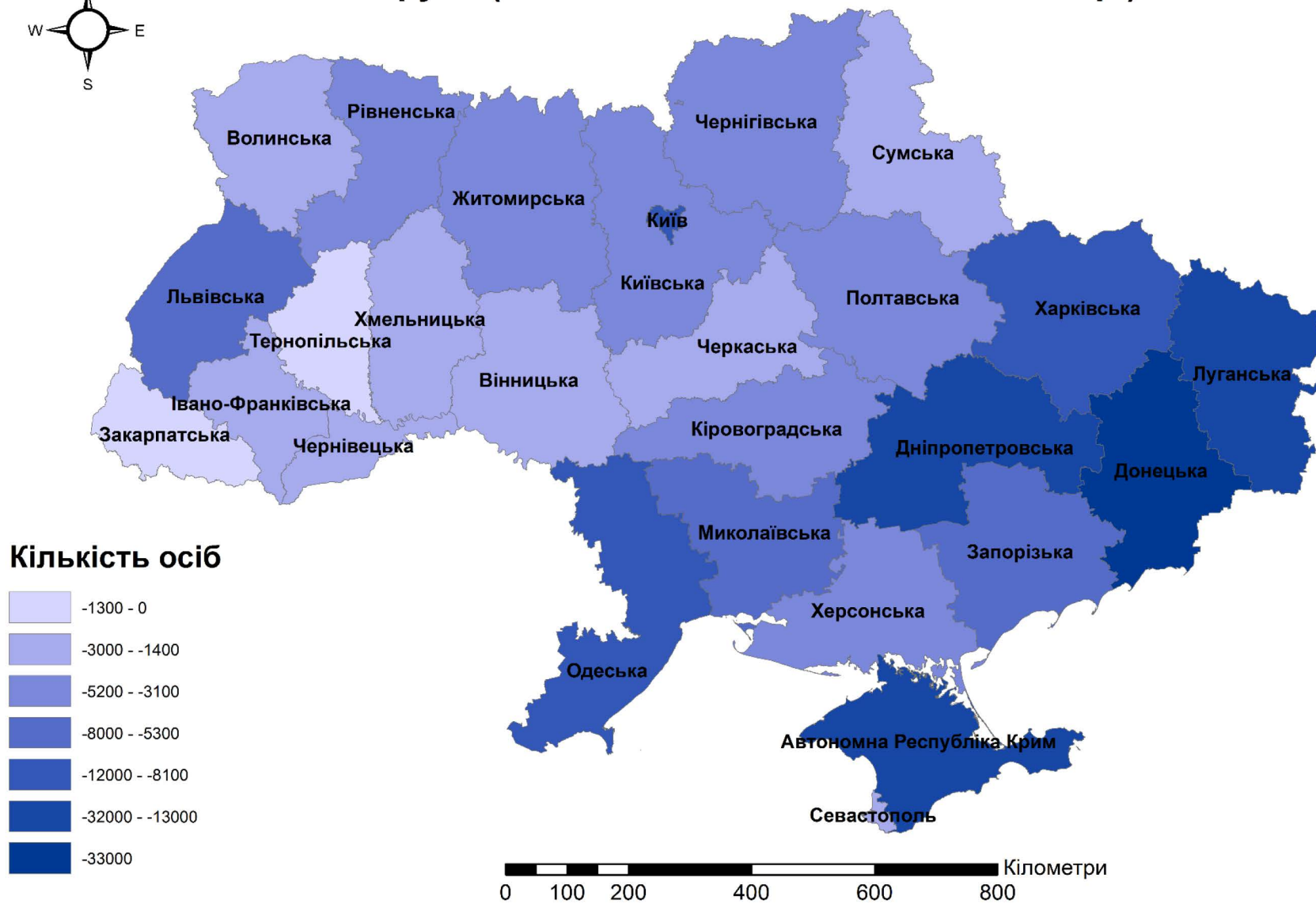
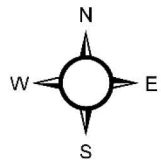

Рис. 4.2.4. Зміна чисельності білорусів з 1989 по 2001 р.

Німці (зміна чисельності з 1989 по 2001 р.)

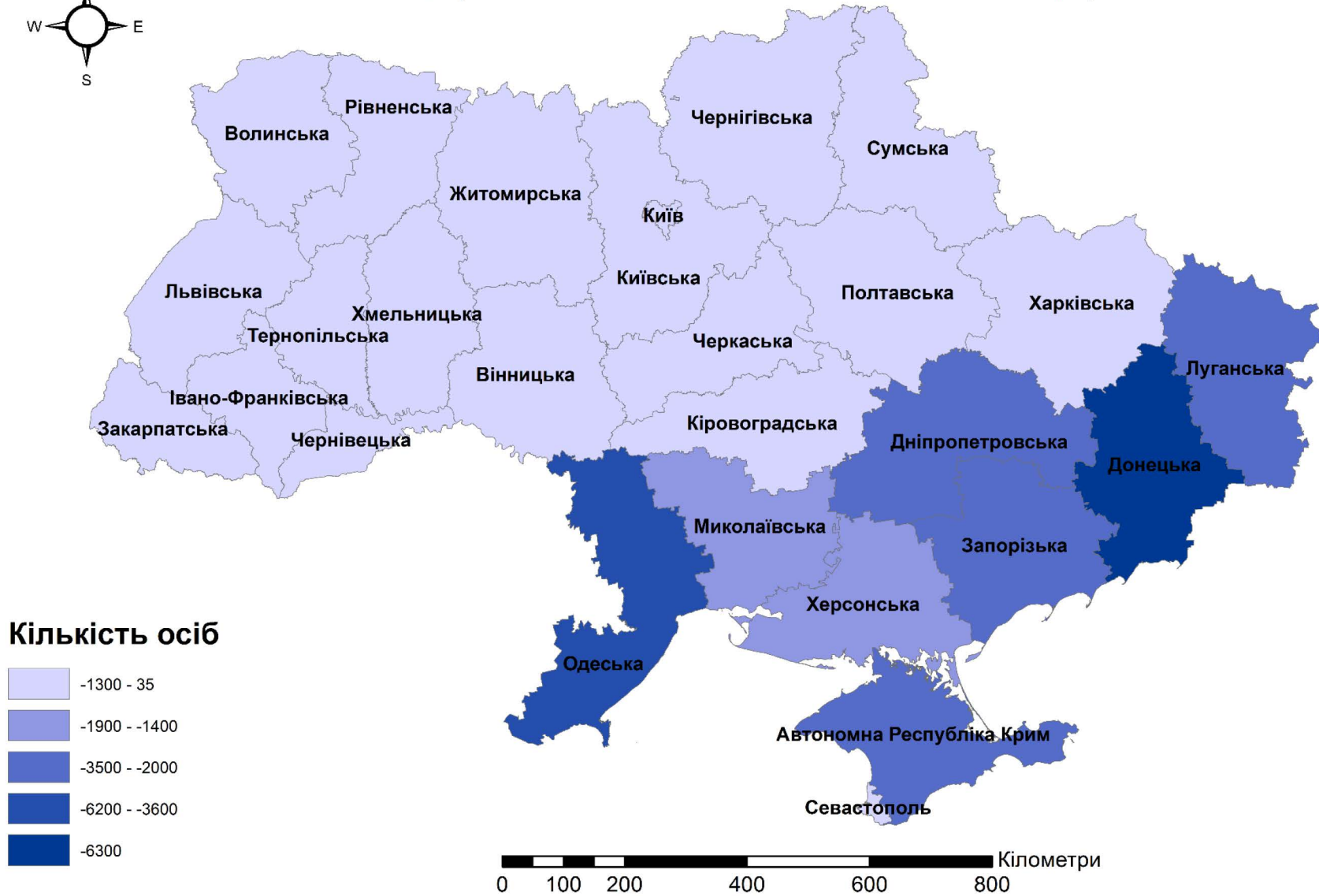
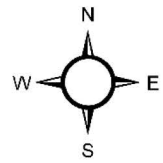

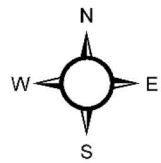
Рис. 4.2.5. Зміна чисельності німців з 1989 по 2001 р.

Греки (зміна чисельності з 1989 по 2001 р.)

Рис. 4.2.6. Зміна чисельності греків з 1989 по 2001 р.

Кримські татари (зміна чисельності з 1989 по 2001 р.)

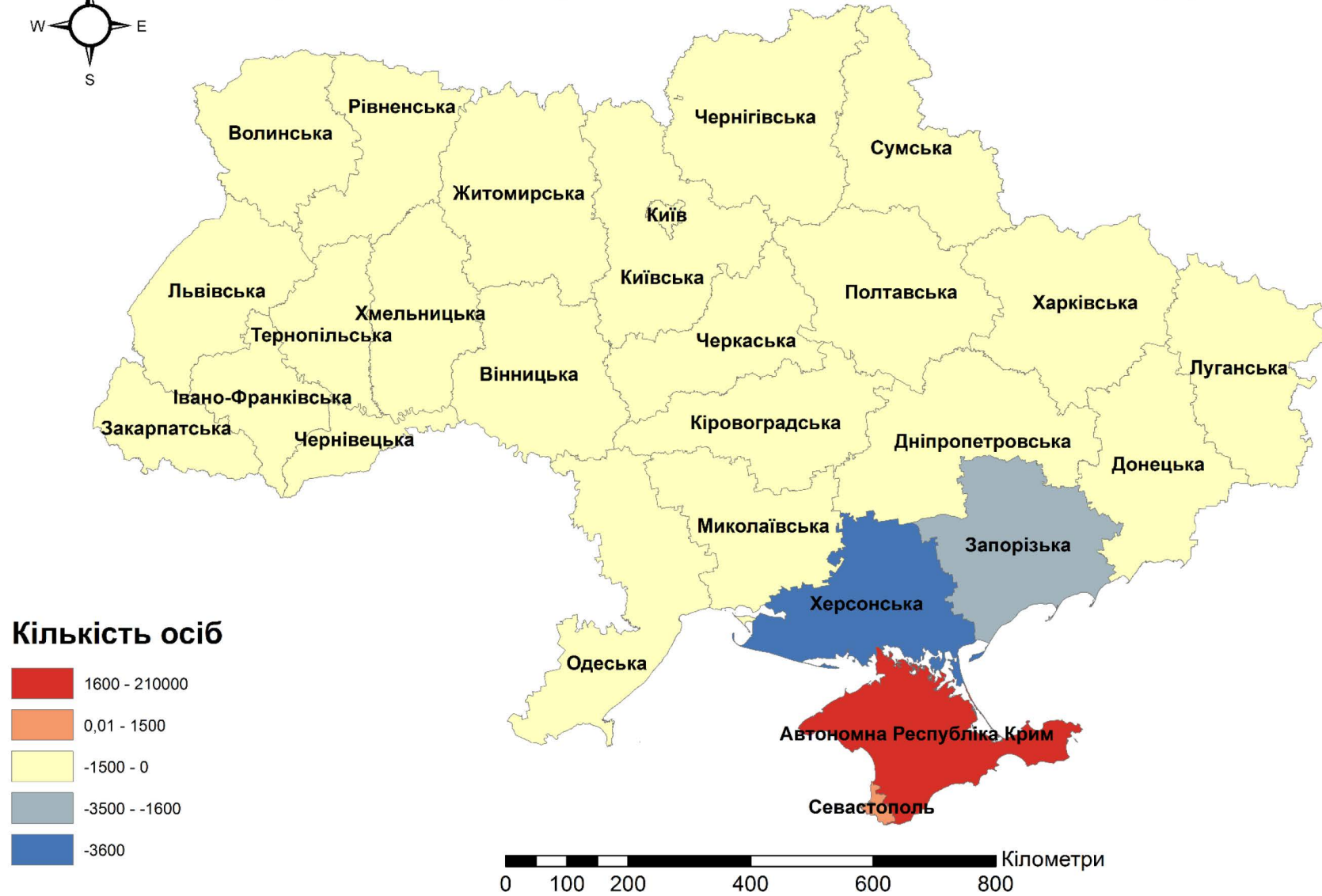
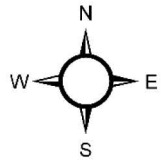

Рис. 4.2.7. Зміна чисельності кримських татар з 1989 по 2001 р.

Євреї (зміна чисельності з 1989 по 2001 р.)

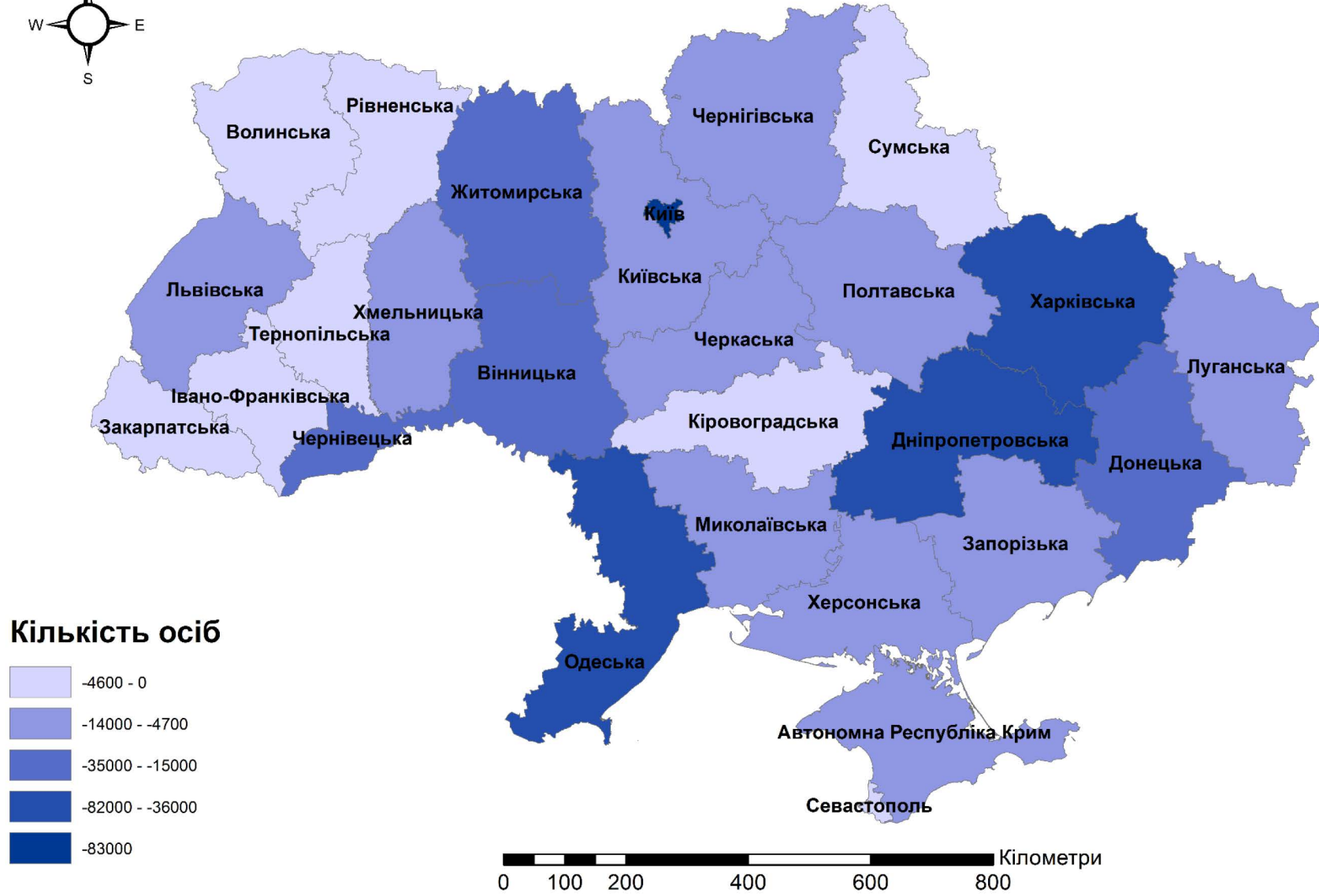

Рис. 4.2.8. Зміна чисельності євреїв з 1989 по 2001 р.

ВИСНОВКИ

Демографічний стан на території України в даній роботі було розглянуто як вагомий чинник для розвитку нашої держави. Одна з найбільш важливих проблем, що постає перед людством, є проблема розвитку населення.

Одним з головних чинників процвітання країни є зростання чисельності населення. Аналізуючи всі події, що відбуваються на території нашої країни та поза нею, дана тема є актуальною.

В даній роботі було опрацьовано необхідні переписи населення. Необхідні дані було взято з Державної служби статистики України, після чого було створено таблиці, організувавши зручне її використання в подальшому.

Також було складено таблицю перейменувань районів та міст, оскільки у 2016 році відбулось масове перейменування районів та міст України.

Результатом виконання роботи є експортовані 32 карти, на яких показаний результат перепису населення 2001 року, 1926-1931 рр. та 1989 р. – вісім національностей: українці, росіяни, поляки, білоруси, німці, греки, кримські татари та євреї.

У результаті обробки даних переписів населення України 1926-1931 рр., на отриманих картах було зображено об'єднані дані чотирьох переписів населення України:

- перепис СРСР 1926 року;
- переписи 1930 року;
- Польський перепис 1931 року;
- перепис Автономної Республіки Крим.

В кінцевому результаті просторово-часового аналізу демографічного стану на території України було побудовано карти змін чисельності населення на території України з 1926 по 2001 рік та з 1989 по 2001 рік.

Метою роботи було проведення просторової прив'язки даних переписів у розрізі сучасних районів України; також побудувати карти чисельності та

національного складу населення за різні роки; проаналізувати динаміку змін протягом XX ст. – всі пункти у даній роботі виконано.

Також в роботі використані такі методи дослідження, як програмування в ГІС (Python), а також використано ArcGIS для картографування демографічного стану.

Отже, в кінцевому результаті виконання роботи можна зробити такі головні висновки. У даній дипломній роботі:

- складено таблицю перейменувань;
- побудовано 32 карти демографічного стану;
- досліджено динаміку демографічного стану України протягом XX ст.

Отже, тема дипломної роботи є актуальною, а результати даної магістерської роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень та в практичній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Підгорний А. З., Самоєнкова О. В., Ольвінська Ю. О., Вітковська К. В. Соціально-демографічна статистика: Підручник // За заг. ред. канд. екон. наук, професора А. З. Підгорного. – Одеса : ФОРМ-ВІСНИК, 2016. – 424 с.
2. Сергій Чорний. Національний склад населення України в ХХ сторіччі. Довідник. Серія "Україна на межі тисячоліть". ДНВП "Картографія", Київ, 2001.
3. Антонов А. И. Лекции по демографии: Учебник для вузов. - М.:АЛЬМА МАТЕР, 2011. – 592 с.
4. Симагин Ю. А. Демография. – М.: Кнорус, 2012 – 304 с.
5. Кучмаева О. В. Демографическая статистика. Учебник для ВУЗов. – М.: Кнорус, 2010. – 480 с.
6. Доброхлеб В. Г. Демография. М.: РГГУ, 2012 . – 184 с.
7. Медков В. М. Демография. – М.: Инфра-М, 2014. – 332 с.
8. Багат А. В. Практикум по статистике населения и демографии. Учебное пособие. – М.: Финансы и статистика, 2011 – 272 с.
9. Лобанова В. Г. Демографическая и миграционная ситуация как одна из глобальных проблем современности // Исторические науки. – 2013. – № 9. – С. 50-57.
10. Симагин Ю. А. Демография. – М.: Кнорус, 2012 – 304 с.
11. Косов П. И. Основы демографии: Учебное пособие – 2-е изд., доп. и перераб. – М.: Инфра-М, 2013. – 288 с.
12. Верещагина А. В. Демография: Учебное пособие. – Москва: Дашков и К., 2014. – 256 с.
13. Лысенко С. Н. Демография: Учеб.-практ. пособие. – М.: ИнфраМ, 2013. – 112 с.
14. Глушкова В. Г. Региональная экономика. Демографическая и миграционная политика. – М.: Кнорус, 2013. – 176 с.
15. Національний склад населення України та його мовні ознаки. – К., 2003.
16. Стешенко В. С. До сторіччя першого загального перепису населення Російської імперії: Деякі уроки для сьогодення. В кн.: Демографічні дослідження, вип. 19. К., 1997.

17. Тройницкий Н. А. Мосевич А. Я. Первая Всеобщая перепись населения Российской империи 1897 г. : [кн. 1-89] / под редакцией Н. А. Тройницкого. – [Санкт-Петербург] : издание Центрального статистического комитета Министерства внутренних дел, 1899-1905. - Россия, 1904.
18. Всесоюзная перепись населения 1926 года. – Том XII: Украинская Социалистическая Советская Республика. Правобережный подрайон. Левобережный подрайон: народность, родной язык, возраст, грамотность / Центральное статистическое управление СССР, Отдел переписи. – М.: Издание ЦСУ Союза ССР, 1928. – 472 с.
19. Всесоюзная перепись населения 1926 года. – Том XIII: Украинская Социалистическая Советская Республика. Степной подрайон. Днепропетровский подрайон. Горнопромышленный подрайон: народность, родной язык, возраст, грамотность / Центральное статистическое управление СССР, Отдел переписи. – М.: Издание ЦСУ Союза ССР, 1929. – 472 с.
20. Воробьев Н. Я. Всесоюзная перепись населения 1926 г. М., 1957.
21. Михайловский В. Г. Всесоюзная перепись населения 1926 г. М., 1926.
22. Жиромская В. Б. Всесоюзные переписи населения 1926, 1937, 1939 гг.: История подготовки и проведения. "История СССР", 1990.
23. Воблый В. К., Пустоход П. И. Переписи населения (их история и организация). М. – Л., 1940.
24. Пустоход П. И., Воблый В. К. Переписи населения. М., 1936.
25. Всесоюзная перепись населения 1989 г. М., 1987.
26. Всеукраїнський перепис населення 2001. К., 1999.
27. Перший Всеукраїнський перепис населення: Історичні, методологічні, соціальні, економічні, етнічні аспекти. К., 2004.
28. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Дані перепису населення 1926-1931 рр. по районах

Район	Округи	Новий район	Місто/Район	Область	Населення	Українці	Росіяни	Євреї	Німці	Білоруси	Польки	Греки	Кримські татари
Артемівськ	Артемівська	Бахмут	місто	Донецька	37780	20741	8878	6649	227	113	340	113	0
Артемівський	Артемівська	Бахмутський	район	Донецька	52738	50365	1635	53	422	53	53	0	0
Гришинський	Артемівська	Покровський	район	Донецька	44622	37170	4150	1696	803	178	134	134	0
Гришинський	Артемівська	Покровськ	місто	Донецька	44622	37170	4150	1696	803	178	134	134	0
Гришинський	Артемівська	Добропілля	місто	Донецька	44622	37170	4150	1696	803	178	134	134	0
Гришинський	Артемівська	Добропільський	район	Донецька	44622	37170	4150	1696	803	178	134	134	0
Єнакієвський	Артемівська	Єнакієве	місто	Донецька	81629	40325	32407	2775	1143	1224	816	0	0
Єнакієвський	Артемівська	Дебальцеве	місто	Донецька	81629	40325	32407	2775	1143	1224	816	0	0
Залізничний	Артемівська	Бахмутський	район	Донецька	42056	22500	14299	294	3743	463	168	42	0
Костянтинівський	Артемівська	Костянтинівський	район	Донецька	73566	45611	19863	2281	3605	589	883	0	0
Костянтинівський	Артемівська	Костянтинівка	місто	Донецька	73566	45611	19863	2281	3605	589	883	0	0
Костянтинівський	Артемівська	Мирноград	місто	Донецька	73566	45611	19863	2281	3605	589	883	0	0
Краматорський	Артемівська	Краматорськ	місто	Донецька	50266	41972	6233	151	855	452	201	0	0
Львівський	Артемівська	Львівський	район	Донецька	35401	33631	1487	0	35	71	35	0	0
Львівський	Артемівська	Львів	місто	Донецька	35401	33631	1487	0	35	71	35	0	0
Львівський	Артемівська	Хрестівка	місто	Донецька	35401	33631	1487	0	35	71	35	0	0
Львівський	Артемівська	Горіцьк	місто	Донецька	35401	33631	1487	0	35	71	35	0	0
Лисичанський	Артемівська	Лисичанськ	місто	Луганська	51579	37292	10883	774	464	361	516	0	0
Новоєкономічний	Артемівська	Покровський	район	Донецька	39912	27659	10337	120	918	120	80	40	0
Олександрівський	Артемівська	Олександрівський	район	Донецька	30801	26427	2587	31	1417	92	0	0	0

Петрівський	Артемівська	Горлівка	місто	Донецька	71714	37076	27610	1291	359	1076	359	0	0
Петрівський	Артемівська	Дружківка	місто	Донецька	71714	37076	27610	1291	359	1076	359	0	0
Попаснянський	Артемівська	Попаснянський	район	Луганська	59495	50571	4938	297	1190	119	119	0	0
Слов'янський	Артемівська	Слов'янський	район	Донецька	95109	84457	7419	1332	380	190	380	95	0
Слов'янський	Артемівська	Слов'янськ	місто	Донецька	95109	84457	7419	1332	380	190	380	95	0
Слов'янський	Артемівська	Докучаєвськ	місто	Донецька	95109	84457	7419	1332	380	190	380	95	0
Артемівська округа	Артемівська		район	Донецька	766668	555834	152567	17633	1533 3	5367	3833	767	0
Бердичів	Бердичівська	Бердичів	місто	Житомирська	55556	14667	4500	30834	278	111	4722	0	0
Андрушівський	Бердичівська	Андрушівський	район	Житомирська	49708	45533	348	1740	50	0	1839	0	0
Бердичівський	Бердичівська	Бердичівський	район	Житомирська	67925	60114	679	1698	68	0	5230	0	0
Ворзайшанський	Бердичівська	Ружанський	район	Житомирська	33464	31088	134	1205	33	33	970	0	0
Козятинський	Бердичівська	Козятинський	район	Вінницька	69611	55480	1392	4594	70	139	6891	0	0
Любарський	Бердичівська	Любарський	район	Житомирська	73807	65319	443	4945	0	0	2805	0	0
Махнівський	Бердичівська	Козятинський	район	Вінницька	39340	30685	275	2242	0	0	5940	0	0
Махнівський	Бердичівська	Козятин	місто	Вінницька	39340	30685	275	2242	0	0	5940	0	0
Плисківський	Бердичівська	Погребисьенський	район	Вінницька	51413	47351	257	2828	0	51	874	0	0
Погребисьенський	Бердичівська	Погребисьенський	район	Вінницька	69836	63271	210	3562	0	0	2514	0	0
Ружанський	Бердичівська	Ружанський	район	Житомирська	62406	53669	312	5242	0	0	3120	0	0
Уланівський	Бердичівська	Хмільницький	район	Вінницька	55640	47183	56	3283	0	0	5063	0	0
Чуднівський	Бердичівська	Чуднівський	район	Житомирська	60478	49592	1875	5201	60	60	2842	0	0
Янушпільський	Бердичівська	Чуднівський	район	Житомирська	43330	35227	130	2340	0	0	5503	0	0
Бердичівська округа	Бердичівська		район		732514	599196	10255	69589	733	733	48346	0	0
Біла Церква	Білоцерківська	Біла Церква	місто	Київська	42974	24495	1461	15643	0	129	1031	0	0

Білоцерківський	Білоцерківська	Білоцерківський	район	Київська	50742	49930	203	152	0	51	355	0	0
Богуславський	Білоцерківська	Богуславський	район	Київська	56141	49236	281	6456	0	0	112	0	0
Великополовецький	Білоцерківська	Сквирський	район	Київська	37725	36405	113	189	0	0	943	0	0
Володарський	Білоцерківська	Володарський	район	Київська	43736	42774	131	394	0	44	350	0	0
Гребінківський	Білоцерківська	Гребінківський	район	Полтавська	37523	36622	188	225	0	38	413	0	0
Ковшуватський	Білоцерківська	Таращанський	район	Київська	34390	33737	103	413	0	0	103	0	0
Кожанський	Білоцерківська	Фастівський	район	Київська	38841	37986	155	311	0	39	272	0	0
Корнівський	Білоцерківська	Попільнянський	район	Житомирська	38194	36704	153	573	0	0	687	0	0
Медвинський	Білоцерківська	Богуславський	район	Київська	27653	27211	55	332	0	0	28	0	0
Медвинський	Білоцерківська	Вишгородський	район	Київська	27653	27211	55	332	0	0	28	0	0
Миронівський	Білоцерківська	Миронівський	район	Київська	47344	46539	189	426	0	47	47	0	0
Попільнянський	Білоцерківська	Попільнянський	район	Житомирська	38449	35527	192	2230	0	38	423	0	0
П'ятигірський	Білоцерківська	Тетіївський	район	Київська	38307	37196	153	651	0	0	230	0	0
Рокитнянський	Білоцерківська	Рокитнянський	район	Київська	53767	51025	269	1989	0	54	323	0	0
Сквирський	Білоцерківська	Сквирський	район	Київська	55401	49805	332	4820	0	0	388	0	0
Ставищенський	Білоцерківська	Ставищенський	район	Київська	49242	47568	148	1133	0	0	246	0	0
Таращанський	Білоцерківська	Таращанський	район	Київська	39821	36237	199	3305	0	0	80	0	0
Тетіївський	Білоцерківська	Тетіївський	район	Київська	28560	27161	171	228	0	0	914	0	0
Узинський	Білоцерківська	Білоцерківський	район	Київська	39546	38755	237	158	0	40	277	0	0
Фастівський	Білоцерківська	Фастівський	район	Київська	62895	56731	881	4025	0	126	943	0	0
Фастівський	Білоцерківська	Фастів	місто	Київська	62895	56731	881	4025	0	126	943	0	0
Фастівський	Білоцерківська	Буча	місто	Київська	62895	56731	881	4025	0	126	943	0	0
Білоцерківська округа	Білоцерківська		район	Київська	861251	801825	6029	43924	0	861	7751	0	0

Вінняди	Вінницька	Вінняди	місто	Вінницька	57848	23949	7983	21809	0	0	2487	0	0
Вахнівський	Вінницька	Вінницький	район	Вінницька	33323	29258	167	2299	0	0	1533	0	0
Вінницький	Вінницька	Вінницький	район	Вінницька	58514	56642	234	878	0	0	527	0	0
Бороновицький	Вінницька	Немирівський	район	Вінницька	38610	35946	193	1506	0	0	849	0	0
Дашівський	Вінницька	Гайсинський	район	Вінницька	37876	32687	152	4621	0	0	303	0	0
Жмеринський	Вінницька	Жмеринський	район	Вінницька	54201	39025	5095	7100	0	0	2331	0	0
Лілінецький	Вінницька	Лілінецький	район	Вінницька	38991	31583	312	6550	0	0	429	0	0
Калинівський	Вінницька	Калинівський	район	Вінницька	41449	38962	207	1617	0	0	497	0	0
Краснянський	Вінницька	Тирівський	район	Вінницька	24811	21213	1241	2134	0	0	198	0	0
Литовецький	Вінницька	Литовецький	район	Вінницька	39115	34343	156	4185	0	0	313	0	0
Літвиський	Вінницька	Літвиський	район	Вінницька	58664	53443	880	2933	0	0	939	0	0
Межирівський	Вінницька	Жмеринський	район	Вінницька	33781	30741	1216	1149	0	0	473	0	0
Немирівський	Вінницька	Немирівський	район	Вінницька	57326	52224	344	4242	0	0	287	0	0
Пясківський	Вінницька	Калинівський	район	Вінницька	41026	35487	205	3815	0	0	1313	0	0
Прилуцький	Вінницька	Литовецький	район	Вінницька	30319	27348	121	1759	0	0	970	0	0
Ситковецький	Вінницька	Немирівський	район	Вінницька	33057	32198	66	562	0	0	99	0	0
Тирівський	Вінницька	Тирівський	район	Вінницька	36626	28165	3333	2088	0	0	2930	0	0
Хмільницький	Вінницька	Хмільницький	район	Вінницька	59935	48368	240	7971	0	0	3177	0	0
Вінницька округа	Вінницька		район	Вінницька	775472	651396	22489	77547	0	0	19387	0	0
Житомир	Волинська	Житомир	місто	Житомирська	76597	28494	10494	30026	689	0	5668	0	0
Баранівський	Волинська	Баранівський	район	Житомирська	44341	33389	266	3769	1020	0	5720	0	0
Володарський	Волинська	Володарський	район	Київська	48607	31546	340	2625	8409	0	5347	0	0
Іванківський	Волинська	Іванківський	район	Київська	45268	40470	181	2128	91	0	2218	0	0

Коростишівський	Волинська	Коростишівський	район	Житомирська	41486	35097	954	3111	373	0	1867	0	0
Мархлевський	Волинська	Баранівський	район	Житомирська	40904	7731	164	1023	3559	0	28346	0	0
Новоград-Волинський	Волинська	Новоград-Волинський	район	Житомирська	63084	37283	2019	7002	8138	0	8264	0	0
м. Новоград-Волинський	Волинська	Новоград-Волинський	місто	Житомирська	14897	5780	1013	6555	670	0	715	0	0
Потіївський	Волинська	Радомишльський	район	Житомирська	41898	35948	587	419	1257	0	3394	0	0
Пулинський	Волинська	Пулинський	район	Житомирська	59533	30600	1905	2203	1589 5	0	7739	0	0
Радомишльський	Волинська	Радомишльський	район	Житомирська	59424	50213	594	4754	1248	0	2377	0	0
Романівський	Волинська	Романівський	район	Житомирська	43330	29508	693	4376	3163	0	5113	0	0
Троянівський	Волинська	Житомирський	район	Житомирська	38665	28805	773	1083	1353	0	6534	0	0
Черняхівський	Волинська	Черняхівський	район	Житомирська	51243	41558	615	2357	3177	0	1640	0	0
Ярунський	Волинська	Новоград-Волинський	район	Житомирська	36076	30592	253	794	1876	0	2381	0	0
Ярунський	Волинська	Хорошівський	район	Житомирська	36076	30592	253	794	1876	0	2381	0	0
Глухів	Глухівська	Глухів	місто	Сумська	16000	11264	1968	2544	16	0	64	0	0
Глухівський	Глухівська	Глухівський	район	Сумська	46845	32651	14007	47	0	0	47	0	0
Семанський	Глухівська	Глухівський	район	Сумська	34455	28804	5582	0	0	0	34	0	0
Новгород-Сіверський	Глухівська	Новгород-Сіверський	район	Чернігівська	70420	57956	10070	2183	0	0	70	0	0
м. Новгород-Сіверський	Глухівська	Новгород-Сіверський	місто	Чернігівська	9161	2473	4471	2089	9	0	27	0	0
Попорняцький	Глухівська	Коропський	район	Чернігівська	40807	40154	326	245	0	0	0	0	0
Путівський	Глухівська	Путівський	район	Сумська	67279	9285	57456	336	0	0	67	0	0
Семенівський	Глухівська	Семенівський	район	Чернігівська	55161	34586	19417	1048	0	0	0	0	0
Середино-Будський	Глухівська	Середино-Будський	район	Сумська	43788	31002	11385	1270	0	0	44	0	0
Тулиголівський	Глухівська	Кролевецький	район	Сумська	30089	29878	181	0	0	0	0	0	0
Хильчівський	Глухівська	Середино-Будський	район	Сумська	36086	32405	3609	36	0	0	0	0	0

Шосткинський	Глухівська	Шосткинський	район	Сумська	61092	58221	1833	855	0	0	61	0	0
Шостка	Глухівська	Шостка	місто	Сумська	8539	6584	1426	470	0	0	34	0	0
Ямпільський	Глухівська	Ямпільський	район	Сумська	49871	44784	4588	249	0	0	50	0	0
Михайлівський	Глухівська	Лебединський	район	Сумська	2834	1638	921	184	6	0	26	0	0
Дніпропетровськ	Дніпропетровська	Дніпро	місто	Дніпропетровська	232336	83641	73418	62034	1626	4414	4182	0	0
Близнюківський	Дніпропетровська	Близнюківський	район	Харківська	53889	50548	2263	54	916	54	0	0	0
Басилівський	Дніпропетровська	Басилівський	район	Дніпропетровська	84832	82287	1103	254	848	85	85	0	0
Басилівський	Дніпропетровська	Вільногірськ	місто	Дніпропетровська	84832	82287	1103	254	848	85	85	0	0
Верхньодніпровський	Дніпропетровська	Верхньодніпровський	район	Дніпропетровська	48918	46961	734	929	49	49	98	0	0
Дніпропетровський	Дніпропетровська	Дніпровський	район	Дніпропетровська	67909	53037	7945	68	1222	4482	204	0	0
Дніпропетровський	Дніпропетровська	Тернівка	місто	Дніпропетровська	67909	53037	7945	68	1222	4482	204	0	0
Кам'янський	Дніпропетровська	Солонянський	район	Дніпропетровська	59259	43318	10133	1422	178	1719	2133	0	0
Кам'янський	Дніпропетровська	Кам'янське	місто	Дніпропетровська	59259	43318	10133	1422	178	1719	2133	0	0
Карломарксівський	Дніпропетровська	Дніпровський	район	Дніпропетровська	55898	50252	1789	168	3186	224	112	0	0
Котовський	Дніпропетровська	Царичанський	район	Дніпропетровська	52538	52275	158	0	0	0	0	0	0
Кривнучуватський	Дніпропетровська	Кривнучуватський	район	Дніпропетровська	35454	35029	248	35	0	71	35	0	0
Магдалинівський	Дніпропетровська	Магдалинівський	район	Дніпропетровська	37538	36862	188	0	413	0	0	0	0
Межівський	Дніпропетровська	Межівський	район	Дніпропетровська	56773	55638	397	227	341	0	57	0	0
Новомосковський	Дніпропетровська	Новомосковський	район	Дніпропетровська	76094	72670	1522	1446	76	0	76	0	0
Новомосковський	Дніпропетровська	Новомосковськ	місто	Дніпропетровська	76094	72670	1522	1446	76	0	76	0	0
Павлоградський	Дніпропетровська	Павлоградський	район	Дніпропетровська	76266	55674	15863	3966	76	153	153	0	0
Павлоградський	Дніпропетровська	Павлоград	місто	Дніпропетровська	76266	55674	15863	3966	76	153	153	0	0
Перецигинський	Дніпропетровська	Новомосковський	район	Дніпропетровська	43850	43324	307	88	0	44	44	0	0

Петриківський	Дніпропетровська	Петриківський	район	Дніпропетровська	49819	49470	100	100	0	0	0	0	0
Петропавлівський	Дніпропетровська	Петропавлівський	район	Дніпропетровська	44165	40632	2827	177	397	0	0	0	0
Петропавлівський	Дніпропетровська	Першотравенський	місто	Дніпропетровська	44165	40632	2827	177	397	0	0	0	0
Синельниківський	Дніпропетровська	Синельниківський	район	Дніпропетровська	62780	54870	2762	1632	2825	251	126	0	0
Синельниківський	Дніпропетровська	Синельникове	місто	Дніпропетровська	62780	54870	2762	1632	2825	251	126	0	0
Солонянський	Дніпропетровська	Солонянський	район	Дніпропетровська	40360	38705	928	121	484	40	0	0	0
Царичанський	Дніпропетровська	Царичанський	район	Дніпропетровська	68371	68098	68	68	0	0	0	0	0
Юр'ївський	Дніпропетровська	Юр'ївський	район	Дніпропетровська	62780	61022	1444	0	63	63	0	0	0
Дніпропетровська округа	Дніпропетровська		район	Дніпропетровська	1292239	1057052	124055	72365	12922	11630	7753	0	0
Запорізька	Запорізька	Запорізька	місто	Запорізька	55533	26378	14494	11329	1666	389	500	0	0
Баківський	Запорізька	Василівський	район	Запорізька	27965	18876	8893	56	28	28	0	0	0
Василівський	Запорізька	Василівський	район	Запорізька	30220	29283	635	151	60	30	30	0	0
Гуляйпільський	Запорізька	Гуляйпільський	район	Запорізька	45494	39307	910	4231	773	45	0	0	0
Гуляйпільський	Запорізька	Енергодар	місто	Запорізька	45494	39307	910	4231	773	45	0	0	0
Жеребецький	Запорізька	Василівський	район	Запорізька	27990	26618	308	56	896	56	28	0	0
Жеребецький	Запорізька	Вільнянський	район	Запорізька	27990	26618	308	56	896	56	28	0	0
Запорізький	Запорізька	Запорізький	район	Запорізька	27879	25788	920	56	948	56	28	0	0
Кам'янський	Запорізька	Кам'янсько-Дніпровський	район	Запорізька	35244	8811	26010	211	35	0	35	0	0
Новомиколаївський	Запорізька	Новомиколаївський	район	Запорізька	32123	24895	1703	257	5108	32	32	0	0
Оріхівський	Запорізька	Оріхівський	район	Запорізька	41463	39224	995	746	207	41	41	0	0
Покровський	Запорізька	Покровський	район	Дніпропетровська	37259	36029	708	186	186	0	0	0	0
Покровський	Запорізька	Покров	місто	Дніпропетровська	37259	36029	708	186	186	0	0	0	0
Пологівський	Запорізька	Пологівський	район	Запорізька	59231	56447	1303	711	474	59	118	0	0

Софіївський	Запорізька	Новомиколаївський	район	Запорізька	35874	34009	933	72	646	108	36	0	0
Томаківський	Запорізька	Томаківський	район	Дніпропетровська	38344	37769	345	77	38	0	38	0	0
Хортицький	Запорізька	Запорізький	район	Запорізька	38485	25823	1078	308	11045	38	38	0	0
Запорізька округа	Запорізька		район	Запорізька	533104	429149	59175	18126	21857	1066	1066	0	0
Зінов'євськ	Зінов'євська	Кропивняцький	місто	Кіровоградська	66384	29607	16596	18388	332	0	0	0	0
Зінов'євськ	Зінов'євська	Кіровоградський	район	Кіровоградська	66384	29607	16596	18388	332	0	0	0	0
Бобринецький	Зінов'євська	Бобринецький	район	Кіровоградська	59531	52625	2798	2679	417	0	0	0	0
Великовисківський	Зінов'євська	Маловисківський	район	Кіровоградська	25776	25183	258	77	0	0	0	0	0
Братський	Зінов'євська	Братський	район	Миколаївська	36123	28573	5057	686	650	0	0	0	0
Верблюзький	Зінов'євська	Новгородківський	район	Кіровоградська	18713	18619	56	0	0	0	0	0	0
Верблюзький	Зінов'євська	Петрівський	район	Кіровоградська	18713	18619	56	0	0	0	0	0	0
Сиваветрадківський	Зінов'євська	Олександрівський	район	Кіровоградська	52442	51760	210	315	0	0	0	0	0
Зінов'євський	Зінов'євська	Кропивняцький	район	Кіровоградська	75695	56468	13625	76	378	0	0	0	0
Зінівський	Зінов'євська	Маловисківський	район	Кіровоградська	26952	14662	11940	162	0	0	0	0	0
Знам'янський	Зінов'євська	Знам'янський	район	Кіровоградська	51438	36212	11471	874	51	0	0	0	0
Знам'янка	Зінов'євська	Знам'янка	місто	Кіровоградська	9065	6772	1314	771	18	0	0	0	0
Компаніївський	Зінов'євська	Компаніївський	район	Кіровоградська	36480	35386	328	73	36	0	0	0	0
Маловисківський	Зінов'євська	Маловисківський	район	Кіровоградська	28762	26087	316	518	29	0	0	0	0
Новгородківський	Зінов'євська	Новгородківський	район	Кіровоградська	31657	31087	95	380	0	0	0	0	0
Новомиргородський	Зінов'євська	Новомиргородський	район	Кіровоградська	45796	34988	550	1099	0	0	0	0	0
Новопразький	Зінов'євська	Олександрівський	район	Кіровоградська	43903	42498	439	702	0	0	0	0	0
Новопразький	Зінов'євська	Олександрія	місто	Кіровоградська	43903	42498	439	702	0	0	0	0	0
Новоукраїнський	Зінов'євська	Новоукраїнський	район	Кіровоградська	65189	57040	1108	3455	130	0	0	0	0

Устпівський	Знов'євська	Устпівський	район	Кіровоградська	38648	33353	2242	1932	348	0	0	0	0
Хмельський	Знов'євська	Маломіський	район	Кіровоградська	30144	29601	121	362	0	0	0	0	0
Ізюм	Ізюмська	Ізюм	місто	Харківська	9550	7755	1270	267	19	0	57	0	0
Андріївський	Ізюмська	Балаклійський	район	Харківська	44109	35861	8160	0	0	0	0	0	0
Балаклійський	Ізюмська	Балаклійський	район	Харківська	43136	38477	4400	43	0	0	43	0	0
Барвінківський	Ізюмська	Барвінківський	район	Харківська	43113	39492	1035	172	2242	0	43	0	0
Борівський	Ізюмська	Борівський	район	Харківська	34421	34214	103	0	0	0	0	0	0
Бугайський	Ізюмська	Ізюмський	район	Харківська	19949	19091	798	0	0	0	0	0	0
Ізюмський	Ізюмська	Ізюмський	район	Харківська	58841	56664	1824	0	59	0	59	0	0
Лозовський	Ізюмська	Балаклійський	район	Харківська	31449	16982	14183	0	220	0	0	0	0
Петрівський	Ізюмська	Балаклійський	район	Харківська	37126	22127	14888	0	0	0	0	0	0
Савинський	Ізюмська	Балаклійський	район	Харківська	24657	22783	1849	0	0	0	25	0	0
Шандригайлівський	Ізюмська	Недригайлівський	район	Сумська	31744	23459	8158	0	0	0	0	0	0
Ізюмська округа	Ізюмська		район	Харківська	378095	316844	56714	378	2647	0	378	0	0
Кам'янець	Кам'янецька	Кам'янець-Подільський	місто	Хмельницька	32051	14455	2308	12788	96	64	1955	0	0
Вінковецький	Кам'янецька	Вінковецький	район	Хмельницька	32454	27196	1136	1980	0	0	1980	0	0
Довгоцький	Кам'янецька	Кам'янець-Подільський	район	Хмельницька	25515	22810	128	77	0	0	2373	0	0
Дунавецький	Кам'янецька	Дунавецький	район	Хмельницька	38089	28529	190	5409	190	0	3618	0	0
Жванецький	Кам'янецька	Кам'янець-Подільський	район	Хмельницька	23095	21132	254	1409	0	23	231	0	0
Зінківський	Кам'янецька	Вінковецький	район	Хмельницька	32226	26393	1450	3158	0	32	1160	0	0
Китайгородський	Кам'янецька	Кам'янець-Подільський	район	Хмельницька	27640	25152	138	1161	0	28	1106	0	0
Купинський	Кам'янецька	Городоцький	район	Хмельницька	32463	28016	97	2370	0	0	1980	0	0
Лянкорунський	Кам'янецька	Кам'янець-Подільський	район	Хмельницька	29209	26084	175	1723	0	0	1168	0	0

Маківський	Кам'янецька	Дунавецький	район	Хмельницька	28367	25644	85	964	0	28	1589	0	0
Миньковецький	Кам'янецька	Дунавецький	район	Хмельницька	34369	29385	172	3299	0	0	1409	0	0
Новоушицький	Кам'янецька	Новоушицький	район	Хмельницька	49336	42429	1529	3602	0	0	1677	0	0
Оривинський	Кам'янецька	Кам'янець-Подільський	район	Хмельницька	32974	29083	198	1880	0	0	1748	0	0
Смотрицький	Кам'янецька	Дунавецький	район	Хмельницька	29149	25505	29	1895	0	0	1632	0	0
Солобковецький	Кам'янецька	Ярмолінецький	район	Хмельницька	36483	31156	73	1423	0	36	3721	0	0
Староушицький	Кам'янецька	Кам'янець-Подільський	район	Хмельницька	29022	27019	145	1103	0	0	697	0	0
Чемеровецький	Кам'янецька	Чемеровецький	район	Хмельницька	28654	24356	229	1948	0	29	2034	0	0
Кам'янецька округа	Кам'янецька		район	Хмельницька	541096	454521	8658	45993	541	541	30301	0	0
Київська	Київська	Київ	місто	Київ	512088	216613	125462	140312	3585	5633	13826	0	0
Барнішівський	Київська	Барнішівський	район	Київська	32087	31253	160	481	0	0	0	0	0
Березанський	Київська	Барнішівський	район	Київська	44847	44399	179	135	0	45	45	0	0
Білівський	Київська	Макарівський	район	Київська	30814	29766	92	92	740	0	31	0	0
Бориспільський	Київська	Бориспільський	район	Київська	32770	31951	229	623	0	0	33	0	0
Бориспільський	Київська	Бориспіль	місто	Київська	32770	31951	229	623	0	0	33	0	0
Бородянський	Київська	Бородянський	район	Київська	30539	27424	305	550	31	0	2138	0	0
Броварський	Київська	Броварський	район	Київська	36162	35222	253	542	0	36	36	0	0
Броварський	Київська	Бровари	місто	Київська	36162	35222	253	542	0	36	36	0	0
Брусилівський	Київська	Брусилівський	район	Житомирська	42197	40720	42	380	84	0	802	0	0
Будайський	Київська	Києво-Святошинський	район	Київська	59668	57997	955	119	60	119	239	0	0
Васильківський	Київська	Васильківський	район	Київська	62916	58826	692	3083	0	63	63	0	0
Васильківський	Київська	Васильків	місто	Київська	62916	58826	692	3083	0	63	63	0	0
Великодимерський	Київська	Броварський	район	Київська	47921	47394	192	240	0	0	0	0	0

Великодимерський	Київська	Березань	місто	Київська	47921	47394	192	240	0	0	0	0	0
Германівський	Київська	Обухівський	район	Київська	38723	38413	77	116	0	39	39	0	0
Германівський	Київська	Обухів	місто	Київська	38723	38413	77	116	0	39	39	0	0
Гостомельський	Київська	Ірпінь	місто	Київська	38821	34628	2135	349	349	78	1009	0	0
Гостомельський	Київська	Славутин	місто	Київська	38821	34628	2135	349	349	78	1009	0	0
Димерський	Київська	Києво-Святошинський	район	Київська	34565	33597	138	346	104	35	242	0	0
Жуківський	Київська	Києво-Святошинський	район	Київська	31108	30890	62	31	0	0	0	0	0
Іванківський	Київська	Іванківський	район	Київська	40540	35797	2270	730	41	0	1622	0	0
Кагарлицький	Київська	Кагарлицький	район	Київська	35590	34736	178	498	0	36	36	0	0
Макарівський	Київська	Макарівський	район	Київська	48293	43802	386	918	918	0	1883	0	0
Обухівський	Київська	Обухівський	район	Київська	58459	58108	117	117	0	0	0	0	0
Переяславський	Київська	Переяслав-Хмельницький	район	Київська	78971	74707	474	3633	0	0	79	0	0
Переяславський	Київська	Переяслав-Хмельницький	місто	Київська	78971	74707	474	3633	0	0	79	0	0
Ржищівський	Київська	Кагарлицький	район	Київська	68980	66635	345	1725	0	0	138	0	0
Ржищівський	Київська	Ржищів	місто	Київська	68980	66635	345	1725	0	0	138	0	0
Рогозівський	Київська	Бориспільський	район	Київська	39690	39293	159	40	0	40	0	0	0
Розважівський	Київська	Іванківський	район	Київська	41241	36292	1650	536	371	0	1980	0	0
Хабенський	Київська	Поліський	район	Київська	36728	32027	73	2204	331	0	1616	0	0
Чернобильський	Київська	Іванківський	район	Київська	42306	37314	719	3892	0	42	212	0	0
Шепелицький	Київська	Поліський	район	Київська	27087	25191	975	677	27	54	135	0	0
Київська округа	Київська		район	Київська	1593111	1242627	138601	16249 7	6372	6372	25490	0	0
Конотоп	Конотопська	Конотоп	місто	Сумська	33571	22660	4633	5774	34	0	168	0	0
Алтинівський	Конотопська	Кролевецький	район	Сумська	28730	28471	172	57	0	0	0	0	0

Батуринський	Конотіпська	Бахмацький	район	Чернігівська	33453	33085	167	167	0	0	0	0	0
Бахмацький	Конотіпська	Бахмацький	район	Чернігівська	40263	37767	1127	644	40	0	121	0	0
Бахмач	Конотіпська	Бахмач	місто	Чернігівська	6817	4826	770	614	14	0	109	0	0
Борзнянський	Конотіпська	Борзнянський	район	Чернігівська	45344	44074	363	726	0	0	45	0	0
Буринський	Конотіпська	Буринський	район	Сумська	42875	40045	2444	214	0	0	86	0	0
Грузчанський	Конотіпська	Конотіпський	район	Сумська	47541	46495	903	48	0	0	48	0	0
Дмитрівський	Конотіпська	Бахмацький	район	Чернігівська	55091	48370	496	606	5454	0	55	0	0
Конотіпський	Конотіпська	Конотіпський	район	Сумська	43207	42559	475	43	0	0	43	0	0
Коропський	Конотіпська	Коропський	район	Чернігівська	49069	47891	245	834	0	0	49	0	0
Корюківський	Конотіпська	Корюківський	район	Чернігівська	26527	24750	716	849	0	0	53	0	0
Кролевецький	Конотіпська	Кролевецький	район	Сумська	44170	42094	707	1325	0	0	44	0	0
Менський	Конотіпська	Менський	район	Чернігівська	36717	34698	551	1359	0	0	37	0	0
Октябрський	Конотіпська	Пупняцький	район	Сумська	24425	24156	195	24	24	0	0	0	0
Охрімівський	Конотіпська	Корюківський	район	Чернігівська	25062	24887	75	25	0	0	0	0	0
Сосницький	Конотіпська	Сосницький	район	Чернігівська	34356	32638	275	1271	0	0	34	0	0
Холмський	Конотіпська	Корюківський	район	Чернігівська	29230	28908	88	175	0	0	0	0	0
Черніпільський	Конотіпська	Сосницький	район	Чернігівська	20499	20417	61	20	0	0	0	0	0
Коропський	Коропська	Коропський	місто	Житомирська	12012	4240	901	6090	156	0	300	0	0
Базарський	Коропська	Народницький	район	Житомирська	38038	30126	1560	1750	342	0	3538	0	0
Барашівський	Коропська	Смільчинський	район	Житомирська	36160	23540	181	1085	6545	0	4701	0	0
Городишківський	Коропська	Смільчинський	район	Житомирська	41135	24105	699	2221	6705	0	7322	0	0
Лупінський	Коропська	Лупінський	район	Житомирська	36377	29211	109	3092	837	0	3056	0	0
Малинський	Коропська	Малинський	район	Житомирська	64219	52082	514	7193	771	0	2376	0	0

Малинський	Коростенська	Малтин	місто	Житомирська	64219	52082	514	7193	771	0	2376	0	0
Народичський	Коростенська	Народичський	район	Житомирська	46639	42395	140	3125	47	0	793	0	0
Овруцький	Коростенська	Овруцький	район	Житомирська	63724	56268	1338	4524	64	0	1020	0	0
Олевський	Коростенська	Олевський	район	Житомирська	47704	36255	1193	4627	1479	0	3673	0	0
Словчанський	Коростенська	Овруцький	район	Житомирська	32064	29339	96	1956	96	0	385	0	0
Ушомирський	Коростенська	Коростенський	район	Житомирська	59411	47826	772	2733	2971	0	4753	0	0
Ємільчинський	Коростенська	Ємільчинський	район	Житомирська	43609	25991	698	2093	5844	0	8809	0	0
Кременчук	Кременчуцька	Кременчук	місто	Полтавська	58717	23839	4932	28947	0	117	352	0	0
Кременчук	Кременчуцька	Горішні Плавні	місто	Полтавська	58717	23839	4932	28947	0	117	352	0	0
Кременчук	Кременчуцька	Кременчуцький	район	Полтавська	58717	23839	4932	28947	0	117	352	0	0
Бригадирівський	Кременчуцька	Козельщинський	район	Полтавська	44887	44573	224	0	0	45	0	0	0
Глинський	Кременчуцька	Роменський	район	Полтавська	37343	37156	75	37	0	0	0	0	0
Глобінський	Кременчуцька	Глобінський	район	Полтавська	41810	41057	418	125	0	42	42	0	0
Горбівський	Кременчуцька	Глобінський	район	Полтавська	33838	33635	102	34	0	0	0	0	0
Градизький	Кременчуцька	Глобінський	район	Полтавська	35620	34730	71	748	0	0	0	0	0
Сремівський	Кременчуцька	Глобінський	район	Полтавська	32049	31696	64	224	0	0	0	0	0
Кішинський	Кременчуцька	Кобеляцький	район	Полтавська	55460	55238	111	0	0	0	0	0	0
Кохнівський	Кременчуцька	Глобінський	район	Полтавська	43582	43015	349	44	0	44	44	0	0
Краснокам'янський	Кременчуцька	Олександрійський	район	Кіровоградська	24094	23564	458	24	0	0	0	0	0
Крюківський	Кременчуцька	Крюківський	район	Полтавська	30394	27993	973	1185	0	30	91	0	0
Львівський	Кременчуцька	П'ятихатський	район	Дніпропетровська	31816	31689	64	0	0	0	0	0	0
Мажелієвський	Кременчуцька	Глобінський	район	Полтавська	43859	43552	132	44	0	0	0	0	0
Новоорігівський	Кременчуцька	Світловодський	район	Кіровоградська	53507	44678	7170	1498	0	0	0	0	0

Новогеоргіївський	Кременчуцька	Світловодськ	місто	Кіровоградська	53507	44678	7170	1498	0	0	0	0	0
Олександрійський	Кременчуцька	Кобеляцький	район	Полтавська	60679	52487	1396	4430	0	61	61	0	0
Онуфріївський	Кременчуцька	Онуфріївський	район	Кіровоградська	34882	28464	6314	35	0	0	0	0	0
Попельяківський	Кременчуцька	Онуфріївський	район	Кіровоградська	42073	41778	84	126	0	42	0	0	0
Потоцький	Кременчуцька	Кобеляцький	район	Полтавська	40278	39956	161	40	0	40	0	0	0
Семенівський	Кременчуцька	Семенівський	район	Полтавська	46828	45610	562	468	0	47	47	0	0
Кременчуцька округа	Кременчуцька		район	Полтавська	791716	724420	23751	38002	0	792	792	0	0
Кривий Ріг	Криворізька	Кривий Ріг	місто	Дніпропетровська	31285	21649	3129	5725	156	188	219	0	0
Апостолівський	Криворізька	Апостолівський	район	Дніпропетровська	48037	43906	1921	192	1633	96	48	0	0
Божедарівський	Криворізька	Кривчанський	район	Дніпропетровська	39950	37473	999	360	799	120	160	0	0
Долинський	Криворізька	Долинський	район	Кіровоградська	49619	47535	695	744	347	99	50	0	0
Зеленівський	Криворізька	Стеньківський	район	Дніпропетровська	51896	51377	208	208	0	52	0	0	0
Казанківський	Криворізька	Казанківський	район	Миколаївська	38659	33479	4562	425	116	39	39	0	0
Криворізький	Криворізька	Криворізький	район	Дніпропетровська	67818	55814	6307	1424	1628	2170	203	0	0
Криворізький	Криворізька	Жовті Води	місто	Дніпропетровська	67818	55814	6307	1424	1628	2170	203	0	0
Криворізький	Криворізька	Марганець	місто	Дніпропетровська	67818	55814	6307	1424	1628	2170	203	0	0
Нікопольський	Криворізька	Нікопольський	район	Дніпропетровська	82586	65573	9497	3221	3551	83	165	0	0
Нікопольський	Криворізька	Нікополь	місто	Дніпропетровська	82586	65573	9497	3221	3551	83	165	0	0
П'ятихатський	Криворізька	П'ятихатський	район	Дніпропетровська	65177	62700	1108	717	261	130	65	0	0
Софіївський	Криворізька	Софіївський	район	Дніпропетровська	51459	44255	566	5249	1235	51	0	0	0
Широківський	Криворізька	Широківський	район	Дніпропетровська	38516	32816	1733	3197	501	77	39	0	0
Криворізька округа	Криворізька		район	Дніпропетровська	565002	496637	30510	21470	10170	2825	1130	0	0
Троцький	Куп'янська	Троцький	район	Луганська	28757	20446	8167	0	0	0	0	0	0

Сеньківський	Куп'янська	Сватівський	район	Луганська	36106	35781	144	0	0	0	0	0	0
Сватівський	Куп'янська	Сватівський	район	Луганська	37575	35847	1315	75	0	0	38	0	0
Раківський	Куп'янська	Балаклійський	район	Харківська	36068	32064	3859	36	0	36	0	0	0
Новосвердловський	Куп'янська	Шевченківський	район	Луганська	27476	26569	852	0	0	0	0	0	0
Новосвердловський	Куп'янська	Шевченківський	район	Харківська	27476	26569	852	0	0	0	0	0	0
Куп'янськ	Куп'янська	Куп'янськ	місто	Харківська	15156	13383	1364	152	0	30	61	0	0
Куп'янський	Куп'янська	Куп'янський	район	Харківська	38777	37691	931	0	0	39	39	0	0
Кабанський	Куп'янська	Кремінський	район	Луганська	46920	41149	5583	47	0	47	0	0	0
Жовтневий Перший	Куп'янська	Кремінський	район	Луганська	25861	15284	10551	0	0	0	0	0	0
Жовтневий Другий	Куп'янська	Кремінський	район	Луганська	31519	21654	11977	0	0	32	0	0	0
Дворічанський	Куп'янська	Дворічанський	район	Харківська	25200	21697	3402	0	0	25	25	0	0
Вільшанський	Куп'янська	Вовчанський	район	Харківська	26047	20916	5105	0	0	0	0	0	0
Великобурлуцький	Куп'янська	Великобурлуцький	район	Харківська	50553	35488	14863	0	0	51	51	0	0
Куп'янська округа	Куп'янська		район	Луганська	426015	358279	67736	426	0	426	426	0	0
Лубни	Лубенська	Лубни	місто	Полтавська	21302	13718	1789	5347	0	85	107	0	0
Великобагачанський	Лубенська	Великобагачанський	район	Полтавська	27602	27409	110	0	0	0	0	0	0
Вовчківський	Лубенська	Лубенський	район	Полтавська	32851	32358	296	33	0	33	33	0	0
Комшанський	Лубенська	Миргородський	район	Полтавська	27269	27105	109	27	0	27	0	0	0
Комшанський	Лубенська	Миргород	місто	Полтавська	27269	27105	109	27	0	27	0	0	0
Лубенський	Лубенська	Лубенський	район	Полтавська	39754	39356	199	0	0	40	40	0	0
Миргородський	Лубенська	Миргородський	район	Полтавська	47534	44444	665	2044	0	48	48	0	0
Нероновичівський	Лубенська	Миргородський	район	Полтавська	22652	22471	91	45	0	0	0	0	0
Оболонянський	Лубенська	Хорольський	район	Полтавська	42852	42466	214	43	0	43	0	0	0

Оржаницький	Лубенська	Оржаницький	район	Полтавська	26220	26089	79	26	0	0	0	0	0
Остапівський	Лубенська	Великобагачанський	район	Полтавська	32384	32222	65	0	0	0	0	0	0
Покровобогачанський	Лубенська	Хорольський	район	Полтавська	39940	39620	200	0	0	0	40	0	0
Попівський	Лубенська	Миргородський	район	Полтавська	28975	28830	87	29	0	0	0	0	0
Сенчанський	Лубенська	Лохвицький	район	Полтавська	25411	25182	102	76	0	25	0	0	0
Таращівський	Лубенська	Лубенський	район	Полтавська	27341	27095	164	27	0	0	0	0	0
Хорольський	Лубенська	Хорольський	район	Полтавська	49847	46756	648	2094	0	50	50	0	0
Чорнуський	Лубенська	Чорнухинський	район	Полтавська	48230	47555	241	338	0	48	0	0	0
Яблунівський	Лубенська	Оржаницький	район	Полтавська	28661	28346	115	115	0	0	0	0	0
Лубенська округа	Лубенська		район	Полтавська	568825	551191	5119	10239	0	569	569	0	0
Луганськ	Луганська	Луганськ	місто	Луганська	71553	31126	31269	7155	358	215	429	0	0
Алчевський	Луганська	Алчевськ	місто	Луганська	55880	26878	25761	894	112	671	224	0	0
Алчевський	Луганська	Антрацит	місто	Луганська	55880	26878	25761	894	112	671	224	0	0
Алчевський	Луганська	Антрацитівський	район	Луганська	55880	26878	25761	894	112	671	224	0	0
Алчевський	Луганська	Перевальський	район	Луганська	55880	26878	25761	894	112	671	224	0	0
Дмитріївський	Луганська	Шахтарський	район	Донецька	43043	28365	12353	43	1291	172	43	0	0
Дмитріївський	Луганська	Шахтарськ	місто	Донецька	43043	28365	12353	43	1291	172	43	0	0
Кам'янобрідський	Луганська	Кам'янобрідський	район	Луганська	17350	16240	746	17	260	0	17	0	0
Кам'янобрідський	Луганська	Довжанськ	місто	Луганська	17350	16240	746	17	260	0	17	0	0
Кам'янобрідський	Луганська	Довжанський	район	Луганська	17350	16240	746	17	260	0	17	0	0
Краснолуцький	Луганська	Краснолуцький	район	Луганська	83087	43371	34813	415	2160	166	166	0	0
Краснолуцький	Луганська	Кацівка	місто	Луганська	83087	43371	34813	415	2160	166	166	0	0
Лозоволавівський	Луганська	Брянка	місто	Луганська	97983	49187	41741	1470	392	1470	686	0	0

Ловопавлівський	Луганська	Перевальський	район	Луганська	97983	49187	41741	1470	392	1470	686	0	0
Новосвітлівський	Луганська	Сорокинський	район	Луганська	23774	19899	2734	0	1070	24	0	0	0
Петровський	Луганська	Хрустальний	місто	Луганська	28714	6891	21765	0	0	0	0	0	0
Петровський	Луганська	Голубівка	місто	Луганська	28714	6891	21765	0	0	0	0	0	0
Ровенківський	Луганська	Ровеньки	місто	Луганська	65673	40323	22920	131	1313	66	131	0	0
Ровенківський	Луганська	Рубіжане	місто	Луганська	65673	40323	22920	131	1313	66	131	0	0
Слов'яносербський	Луганська	Слов'яносербський	район	Луганська	33526	17869	14349	0	0	34	0	0	0
Слов'яносербський	Луганська	Северодонецьк	місто	Луганська	33526	17869	14349	0	0	34	0	0	0
Сорокинський	Луганська	Сорокинський	район	Луганська	31274	7537	22486	31	63	125	94	0	0
Сорокинський	Луганська	Сорокине	місто	Луганська	31274	7537	22486	31	63	125	94	0	0
Станицько-Луганський	Луганська	Станицько-Луганський	район	Луганська	30034	3244	26730	0	0	30	30	0	0
Успенський	Луганська	Лутугинський	район	Луганська	32540	26618	5044	33	488	98	33	0	0
Луганська округа	Луганська		район	Луганська	614431	317661	262976	10445	7988	3072	1843	0	0
Маріуполь	Маріупольська	Маріуполь	місто	Донецька	41341	13601	14593	7317	331	0	0	4175	0
Андріївський	Маріупольська	Більмацький	район	Запорізька	22306	18492	2431	45	22	0	0	45	0
Андріївський	Маріупольська	Розівський	район	Запорізька	22306	18492	2431	45	22	0	0	45	0
Бердянський	Маріупольська	Бердянський	район	Запорізька	56275	31401	20090	2138	1238	0	0	281	0
Бердянськ	Маріупольська	Бердянськ	місто	Запорізька	26408	5783	16743	2139	502	0	0	290	0
Берестівський	Маріупольська	Більмацький	район	Запорізька	28850	28562	115	87	0	0	0	0	0
Будьонівський	Маріупольська	Будьонівський	район	Донецька	22640	11433	9124	68	1653	0	0	68	0
Володарський	Маріупольська	Нікольський	район	Донецька	25277	13195	3311	25	354	0	0	8341	0
Володарський	Маріупольська	Жданівка	місто	Донецька	25277	13195	3311	25	354	0	0	8341	0
Володарський	Маріупольська	Бойківський	район	Донецька	25277	13195	3311	25	354	0	0	8341	0

Лексембурзький	Маріупольська	Нікольський	район	Донецька	18791	921	827	601	1527 7	0	0	1071	0
Мангушський	Маріупольська	Мангушський	район	Донецька	18398	3919	1141	18	18	0	0	13228	0
Новоселівський	Маріупольська	Великоновосілівський	район	Донецька	49174	21932	15785	344	295	0	0	9540	0
Октябрський	Маріупольська	Волноваський	район	Донецька	40164	29762	2008	1125	723	0	0	6346	0
Старокаранський	Маріупольська	Волноваський	район	Донецька	35324	12081	2755	71	4875	0	0	14271	0
Старожерменчківський	Маріупольська	Старобешівський	район	Донецька	24576	14180	565	1548	1278	0	0	6857	0
Царекостянтинівський	Маріупольська	Більмацький	район	Запорізька	32424	28014	3988	97	65	0	0	0	0
Мелітопіль	Мелітопольська	Мелітополь	місто	Запорізька	25289	5184	9762	8573	430	0	0	51	0
Якчівський	Мелітопольська	Якчівський	район	Запорізька	44242	21059	19068	221	177	0	0	44	0
Великоблозерський	Мелітопольська	Великоблозерський	район	Запорізька	38763	37871	620	116	39	0	0	0	0
Великолететиський	Мелітопольська	Великолететиський	район	Херсонська	28481	19111	6807	513	0	0	0	0	0
Великотокмацький	Мелітопольська	Токмацький	район	Запорізька	40582	35266	2597	1907	568	0	0	0	0
Великотокмацький	Мелітопольська	Токмак	місто	Запорізька	40582	35266	2597	1907	568	0	0	0	0
Верхньорогачицький	Мелітопольська	Верхньорогачицький	район	Херсонська	34798	29648	2749	174	1949	0	0	0	0
Веселівський	Мелітопольська	Веселівський	район	Запорізька	33148	23966	8784	66	199	0	0	0	0
Вознесенський	Мелітопольська	Вознесенський	район	Миколаївська	25142	14884	9931	25	75	0	0	0	0
Другоокровський	Мелітопольська	Покровський	район	Дніпропетровська	46171	23224	14082	139	46	0	0	0	0
Генічеський	Мелітопольська	Генічеський	район	Херсонська	59947	32971	23919	1978	240	0	0	120	0
Іванівський	Мелітопольська	Іванівський	район	Херсонська	35573	27213	8111	71	71	0	0	0	0
Кізярівський	Мелітопольська	Призовський	район	Запорізька	34732	20283	8683	69	4307	0	0	35	0
Коларівський	Мелітопольська	Призовський	район	Запорізька	32947	4975	2142	33	955	0	0	66	0
Михайлівський	Мелітопольська	Михайлівський	район	Запорізька	35218	19159	15038	493	176	0	0	0	0
Молочанський	Мелітопольська	Токмацький	район	Запорізька	35712	10071	2821	286	2217 7	0	0	0	0

Нижньосірогозький	Мелітопольська	Нижньосірогозький	район	Херсонська	31455	16105	12110	31	0	0	0	0	0
Новотроїцький	Мелітопольська	Новотроїцький	район	Херсонська	44937	33388	10740	135	135	0	0	0	0
Ногайський	Мелітопольська	Приморський	район	Запорізька	23190	14795	7769	186	93	0	0	23	0
Пришибський	Мелітопольська	Михайлівський	район	Запорізька	15955	1548	1851	96	1234 9	0	0	0	0
Терпільський	Мелітопольська	Мелітопольський	район	Запорізька	20180	7507	12249	20	20	0	0	0	0
Терпільський	Мелітопольська	Мелітополь	місто	Запорізька	20180	7507	12249	20	20	0	0	0	0
Цареводарський	Мелітопольська	Білозерський	район	Херсонська	23585	1675	4198	24	24	0	0	24	0
Чернігівський	Мелітопольська	Чернігівський	район	Запорізька	26119	25414	340	209	26	0	0	0	0
Миколаїв	Миколаївська	Миколаїв	місто	Миколаївська	104724	31312	46707	21783	1152	0	0	105	0
Варварівський	Миколаївська	Миколаївський	район	Миколаївська	23149	20857	995	93	671	0	0	46	0
Варварівський	Миколаївська	Бесединський	район	Миколаївська	23149	20857	995	93	671	0	0	46	0
Володимирівський	Миколаївська	Запорізький	район	Миколаївська	25312	13694	8606	177	25	0	0	0	0
Вознесенський	Миколаївська	Вознесенський	район	Миколаївська	66687	46948	4668	5402	467	0	0	0	0
Вознесенськ	Миколаївська	Вознесенськ	місто	Миколаївська	21587	11916	3691	5116	108	0	0	0	0
Сланецький	Миколаївська	Сланецький	район	Миколаївська	36258	26505	4496	254	1305	0	0	0	0
Сланецький	Миколаївська	Вітовський	район	Миколаївська	36258	26505	4496	254	1305	0	0	0	0
Карл-Лібкнехтівський	Миколаївська	Миколаївський	район	Миколаївська	26902	1103	780	511	2418 5	0	0	0	0
Миколаївський	Миколаївська	Миколаївський	район	Миколаївська	62983	43269	8692	126	882	0	0	0	0
Новобузький	Миколаївська	Новобузький	район	Миколаївська	40873	34619	2452	2861	654	0	0	0	0
Новоодеський	Миколаївська	Новоодеський	район	Миколаївська	43553	36715	4138	697	305	0	0	0	0
Очаківський	Миколаївська	Очаківський	район	Миколаївська	20943	17592	1885	712	398	0	0	0	0
Очаків	Миколаївська	Очаків	місто	Миколаївська	5154	2830	1541	665	21	0	0	5	0
Полтавський	Миколаївська	Баштанський	район	Миколаївська	45757	31389	4576	4027	824	0	0	0	0

Могилів	Могилівська	Могилів-Подільський	місто	Вінницька	22993	11428	1334	9611	0	0	322	0	0
Бабчецький	Могилівська	Чернівецький	район	Вінницька	33432	30223	1571	1003	0	0	535	0	0
Барський	Могилівська	Барський	район	Вінницька	43698	34827	655	5506	0	0	2491	0	0
Джуринський	Могилівська	Шаргородський	район	Вінницька	26757	24964	54	1632	0	0	54	0	0
Копайгородський	Могилівська	Барський	район	Вінницька	31298	27229	63	2973	0	0	939	0	0
Лучинецький	Могилівська	Барський	район	Вінницька	37564	35235	150	1202	0	0	864	0	0
Могилівський	Могилівська	Могилів-Подільський	район	Вінницька	37828	36126	151	1437	0	0	38	0	0
Мурафський	Могилівська	Шаргородський	район	Вінницька	27476	24976	330	1896	0	0	165	0	0
Муровано-Куриловецький	Могилівська	Мурованокуриловецький	район	Вінницька	35939	33136	72	1545	0	0	1114	0	0
Станіславчицький	Могилівська	Жмеринський	район	Вінницька	30398	29304	152	851	0	0	61	0	0
Станіславчицький	Могилівська	Жмеринка	місто	Вінницька	30398	29304	152	851	0	0	61	0	0
Чернівецький	Могилівська	Чернівецький	район	Вінницька	34459	27602	69	2033	0	0	4686	0	0
Шаргородський	Могилівська	Шаргородський	район	Вінницька	31582	27761	95	2842	0	0	821	0	0
Ялтушківський	Могилівська	Барський	район	Вінницька	32962	30754	132	1714	0	0	264	0	0
Ямпільський	Могилівська	Ямпільський	район	Вінницька	64549	59062	452	4260	0	0	387	0	0
Ямпільський	Могилівська	Хмільків	місто	Вінницька	64549	59062	452	4260	0	0	387	0	0
Яришівський	Могилівська	Могилів-Подільський	район	Вінницька	31101	29764	124	933	0	0	156	0	0
Могилівська округа	Могилівська		район	Вінницька	522036	462524	5742	39675	0	0	13051	0	0
Ніжян	Ніжнянська	Ніжян	місто	Чернігівська	37990	29176	2127	6116	0	114	152	0	0
Бобровицький	Ніжнянська	Бобровицький	район	Чернігівська	39567	38815	396	158	0	40	79	0	0
Верківський	Ніжнянська	Ніжнівський	район	Чернігівська	27102	26831	163	0	0	0	27	0	0
Гчиїнський	Ніжнянська	Гчиїнський	район	Чернігівська	61840	60541	680	309	0	62	62	0	0
Кобивський	Ніжнянська	Носівський	район	Чернігівська	32307	31952	162	129	0	0	32	0	0

Козелецький	Ніжинська	Козелецький	район	Чернігівська	28240	27195	226	762	0	28	28	0	0
Комарівський	Ніжинська	Борзнянський	район	Чернігівська	39882	39523	239	40	0	0	40	0	0
Лоснівський	Ніжинська	Ніжинський	район	Чернігівська	37450	37188	112	112	0	0	0	0	0
Мринський	Ніжинська	Носівський	район	Чернігівська	27811	27505	139	56	0	0	0	0	0
Ніжинський	Ніжинська	Ніжинський	район	Чернігівська	28940	28766	145	0	0	0	0	0	0
Новобасанський	Ніжинська	Бобровицький	район	Чернігівська	38387	38042	192	38	0	0	38	0	0
Носівський	Ніжинська	Носівський	район	Чернігівська	38027	37381	304	190	0	0	38	0	0
Плисківський	Ніжинська	Борзнянський	район	Чернігівська	34328	33950	206	103	0	0	0	0	0
Ніжинська округа	Ніжинська		район	Чернігівська	471871	456771	5191	8022	0	472	472	0	0
Одеса	Одеська	Одеса	місто	Одеська	417690	73513	162899	15329 2	5430	0	0	1253	0
Березівський	Одеська	Березівський	район	Одеська	39745	27543	2822	3816	4531	0	0	79	0
Гросс-лібентальський	Одеська	Білявський	район	Одеська	13621	204	218	232	1284 5	0	0	0	0
Гросс-лібентальський	Одеська	Білявка	місто	Одеська	13621	204	218	232	1284 5	0	0	0	0
Гросс-лібентальський	Одеська	Білгород-Дністровський	місто	Одеська	13621	204	218	232	1284 5	0	0	0	0
Гросс-лібентальський	Одеська	Білгород-Дністровський	район	Одеська	13621	204	218	232	1284 5	0	0	0	0
Гросулівський	Одеська	Великомехайлівський	район	Одеська	28797	18804	2966	1469	4665	0	0	29	0
Гросулівський	Одеська	Ширяївський	район	Одеська	28797	18804	2966	1469	4665	0	0	29	0
Захарівський	Одеська	Захарівський	район	Одеська	40039	31270	1602	2322	1121	0	0	0	0
Захарівський	Одеська	Теплодар	місто	Одеська	40039	31270	1602	2322	1121	0	0	0	0
Захарівський	Одеська	Чорноморськ	місто	Одеська	40039	31270	1602	2322	1121	0	0	0	0
Ісаєвський	Одеська	Миколаївський	район	Одеська	37843	33075	605	1249	1665	0	0	0	0
Комінтернський	Одеська	Лиманський	район	Одеська	22821	16979	1392	274	3537	0	0	274	0
Ленінський (Северинівський)	Одеська	Іванівський	район	Одеська	16218	1573	568	178	1541	0	0	1411	0

Овідіопольський	Одеська	Овідіопольський	район	Одеська	13706	12212	905	192	27	0	0	151	0
Овідіопольський	Одеська	Южне	місто	Одеська	13706	12212	905	192	27	0	0	151	0
Петровірівський	Одеська	Жовтневий	район	Одеська	34009	25405	3741	2687	1190	0	0	0	0
Тарасовеченківський	Одеська	Іванівський	район	Одеська	44725	30592	3175	1744	7693	0	0	45	0
Тилгулоберезанський	Одеська	Березанський	район	Миколаївська	26924	11173	8454	215	6543	0	0	54	0
Троцький	Одеська	Ананівський	район	Одеська	32972	30994	231	626	66	0	0	0	0
Фрідрихенгельський	Одеська	Роздільняський	район	Одеська	20875	4133	856	731	1450 8	0	0	0	0
Цебриківський	Одеська	Захарівський	район	Одеська	37459	22438	1386	1124	5844	0	0	0	0
Червоноповстанський	Одеська	Білівський	район	Одеська	33783	16452	8817	372	101	0	0	0	0
Первомайськ	Першомайська	Первомайськ	місто	Миколаївська	31683	17711	3327	9885	95	0	0	0	0
Богопільський	Першомайська	Первомайський	район	Миколаївська	52794	49204	634	1901	53	0	0	0	0
Врадівський	Першомайська	Врадівський	район	Миколаївська	39992	33793	400	1880	360	0	0	0	0
Голованівський	Першомайська	Голованівський	район	Кіровоградська	62503	57878	313	3813	63	0	0	0	0
Грушківський	Першомайська	Благовіщенський	район	Кіровоградська	59052	56218	295	709	0	0	0	0	0
Добровелічківський	Першомайська	Добровелічківський	район	Кіровоградська	37818	33166	151	2231	38	0	0	0	0
Добровелічківський	Першомайська	Вільшанський	район	Кіровоградська	37818	33166	151	2231	38	0	0	0	0
Доманівський	Першомайська	Доманівський	район	Миколаївська	44221	38472	1902	2211	752	0	0	0	0
Костянтинівський	Першомайська	Арбузівський	район	Миколаївська	44084	37604	5070	617	132	0	0	0	0
Кривоозерський	Першомайська	Кривоозерський	район	Миколаївська	57834	50200	231	6593	0	0	0	0	0
Кривоозерський	Першомайська	Южноукраїнськ	місто	Миколаївська	57834	50200	231	6593	0	0	0	0	0
Лисогорський	Першомайська	Первомайський	район	Миколаївська	40439	25800	3842	1092	0	0	0	0	0
Любашівський	Першомайська	Любашівський	район	Одеська	45858	38842	229	1788	0	0	0	0	0
Новоархангельський	Першомайська	Новоархангельський	район	Кіровоградська	60152	58528	180	1203	0	0	0	0	0

Новоархангельський	Першомайська	Гайворонський	район	Кіровоградська	60152	58528	180	1203	0	0	0	0	0
Савранський	Першомайська	Савранський	район	Одеська	46021	42063	230	3498	0	0	0	0	0
Хашуватський	Першомайська	Благовіщенський	район	Кіровоградська	43472	38690	522	3695	43	0	0	0	0
Полтава	Полтавська	Полтава	місто	Полтавська	91763	62858	8167	18444	367	551	826	0	0
Білянівський	Полтавська	Шишацький	район	Полтавська	31473	31284	126	0	0	0	0	0	0
Білоцерківський	Полтавська	Решетилівський	район	Полтавська	28589	28475	57	29	0	0	0	0	0
Великобучківський	Полтавська	Решетилівський	район	Полтавська	18632	17253	75	0	1286	0	0	0	0
Грунський	Полтавська	Охтирський	район	Сумська	35209	34963	141	35	0	35	0	0	0
Грунський	Полтавська	Охтирка	місто	Сумська	35209	34963	141	35	0	35	0	0	0
Диканський	Полтавська	Диканський	район	Полтавська	35532	35212	213	0	0	36	0	0	0
Зачепилівський	Полтавська	Зачепилівський	район	Харківська	41152	30452	10658	0	0	0	0	0	0
Зінківський	Полтавська	Зінківський	район	Полтавська	57127	56156	229	628	0	0	0	0	0
Карлівський	Полтавська	Карлівський	район	Полтавська	52730	51306	949	158	53	53	53	0	0
Кетичівський	Полтавська	Кетичівський	район	Харківська	29641	28455	1037	30	0	30	30	0	0
Кобеляцький	Полтавська	Кобеляцький	район	Полтавська	62985	60844	504	1449	0	63	63	0	0
Котелевський	Полтавська	Котелевський	район	Полтавська	26542	26330	106	27	0	27	0	0	0
Красноградський	Полтавська	Красноградський	район	Харківська	66679	50876	13736	1600	133	67	67	0	0
Малоперевищенський	Полтавська	Новосанжарський	район	Полтавська	43513	43252	174	0	0	0	0	0	0
Машівський	Полтавська	Машівський	район	Полтавська	36547	36255	146	0	0	0	0	0	0
Нехворощанський	Полтавська	Новосанжарський	район	Полтавська	38781	38587	78	0	0	0	0	0	0
Новосанжарський	Полтавська	Новосанжарський	район	Полтавська	45680	45360	91	46	0	0	0	0	0
Опшисянський	Полтавська	Зінківський	район	Полтавська	49348	49052	148	0	0	0	0	0	0
Полтавський	Полтавська	Полтавський	район	Полтавська	57491	56974	287	57	0	57	57	0	0

Решетилівський	Полтавська	Решетилівський	район	Полтавська	62828	62451	188	0	0	0	0	0	0
Рублівський	Полтавська	Чутівський	район	Полтавська	20863	20717	104	0	0	0	0	0	0
Рунощанський	Полтавська	Чутівський	район	Полтавська	33114	32717	232	0	0	33	33	0	0
Сахновщинський	Полтавська	Сахновщинський	район	Харківська	44070	43189	441	132	176	0	44	0	0
Чутівський	Полтавська	Чутівський	район	Полтавська	32031	31294	448	32	32	32	32	0	0
Шишацький	Полтавська	Шишацький	район	Полтавська	47013	46637	235	47	0	0	0	0	0
Полтавська округа	Полтавська		район	Полтавська	1089333	1020705	38127	22876	2179	1089	1089	0	0
Прилуки	Прилуцька	Прилуки	місто	Чернігівська	28621	18117	1088	8987	0	57	86	0	0
Березоворудський	Прилуцька	Пирятинський	район	Полтавська	33215	32816	199	66	0	0	33	0	0
Бирлівський	Прилуцька	Драбівський	район	Черкаська	38495	37995	269	38	0	38	0	0	0
Варвинський	Прилуцька	Варвинський	район	Чернігівська	36125	35800	145	72	0	0	0	0	0
Драбівський	Прилуцька	Драбівський	район	Черкаська	45438	44756	364	182	0	45	45	0	0
Іванцківський	Прилуцька	Ічнянський	район	Чернігівська	24321	24078	122	49	0	0	0	0	0
Малодніпадзький	Прилуцька	Яготинський	район	Київська	34216	34011	137	34	0	0	0	0	0
Пирятинський	Прилуцька	Пирятинський	район	Полтавська	46823	41860	702	3933	0	94	94	0	0
Прилуцький	Прилуцька	Прилуцький	район	Чернігівська	40143	39701	321	40	0	0	0	0	0
Срібнянський	Прилуцька	Срібнянський	район	Чернігівська	42179	41842	169	84	0	42	0	0	0
Турівський	Прилуцька	Згурівський	район	Київська	38657	38038	348	39	0	77	77	0	0
Харківецький	Прилуцька	Пирятинський	район	Полтавська	17189	17051	103	17	0	0	0	0	0
Яблунівський	Прилуцька	Прилуцький	район	Чернігівська	39349	38877	275	39	0	39	39	0	0
Яготинський	Прилуцька	Яготинський	район	Київська	45293	43074	498	1495	0	45	45	0	0
Прилуцька округа	Прилуцька		район	Чернігівська	510064	488131	4591	15302	0	510	510	0	0
Проскурів	Проскурівська	Хмельницький	місто	Хмельницька	31989	12476	2495	13403	0	96	3103	0	0

Бахматовецький	Проскурівська	Хмельницький	район	Хмельницка	25044	24693	50	100	0	25	100	0	0
Вовковинецький	Проскурівська	Деражнинський	район	Хмельницка	31545	27823	252	1861	0	0	1325	0	0
Войтовецький	Проскурівська	Волочинський	район	Хмельницка	30521	22402	92	1953	0	0	6043	0	0
Волочинський	Проскурівська	Волочинський	район	Хмельницка	43249	33431	995	2335	0	43	6314	0	0
Городоцький	Проскурівська	Городоцький	район	Хмельницка	37118	26280	111	2524	0	0	8055	0	0
Деражнинський	Проскурівська	Деражнинський	район	Хмельницка	37382	31102	374	3439	0	0	2206	0	0
Кузьмивський	Проскурівська	Красилівський	район	Хмельницка	30133	25221	30	964	0	0	3887	0	0
Лепичівський	Проскурівська	Лепичівський	район	Хмельницка	35821	28585	394	2615	0	36	3976	0	0
Меджибівський	Проскурівська	Лепичівський	район	Хмельницка	33200	27954	232	4748	0	33	199	0	0
Мисаліпівський	Проскурівська	Ярмолинський	район	Хмельницка	28242	25390	113	1243	0	28	1412	0	0
Проскурівський	Проскурівська	Хмельницький	район	Хмельницка	39424	30120	158	39	0	39	8989	0	0
Староснявський	Проскурівська	Староснявський	район	Хмельницка	36181	32273	109	2533	0	0	1230	0	0
Фельштинський	Проскурівська	Хмельницький	район	Хмельницка	31535	27625	32	1230	0	0	2586	0	0
Чорнострівський	Проскурівська	Хмельницький	район	Хмельницка	35161	30203	105	2813	0	35	1934	0	0
Юринецький	Проскурівська	Городоцький	район	Хмельницка	28995	21398	348	2465	0	0	4755	0	0
Ярмолинський	Проскурівська	Ярмолинський	район	Хмельницка	37427	32599	112	2208	0	0	2395	0	0
Проскурівська округа	Проскурівська		район	Хмельницка	572967	459520	5730	46410	0	573	58443	0	0
Ромни	Роменська	Ромни	місто	Сумська	25787	14183	1882	8587	52	593	258	0	0
Березівський	Роменська	Глухівський	район	Сумська	29642	29257	207	30	0	30	0	0	0
Великобубнівський	Роменська	Талалаївський	район	Чернігівська	36203	35660	217	181	0	36	36	0	0
Веприцький	Роменська	Гадяцький	район	Полтавська	26413	26255	79	0	0	0	0	0	0
Веприцький	Роменська	Гадяч	місто	Полтавська	26413	26255	79	0	0	0	0	0	0
Гадяцький	Роменська	Гадяцький	район	Сумська	61974	59433	496	1797	0	0	62	0	0

Глинський	Роменська	Роменський	район	Сумська	26197	25883	131	131	0	26	0	0	0
Засульський	Роменська	Лубенський	район	Полтавська	41306	40397	330	330	0	124	41	0	0
Литоводолінський	Роменська	Литоводолінський	район	Сумська	36966	36707	185	0	0	0	0	0	0
Лохвицький	Роменська	Лохвицький	район	Полтавська	66953	63873	603	2209	0	67	67	0	0
Недригайлівський	Роменська	Недригайлівський	район	Сумська	38962	38494	273	117	0	39	0	0	0
Пересопський	Роменська	Краснопільський	район	Сумська	26842	26574	161	0	0	27	27	0	0
Петрівський	Роменська	Роменський	район	Сумська	28984	28752	145	29	0	29	0	0	0
Синівський	Роменська	Роменський	район	Сумська	34163	33924	137	34	0	0	0	0	0
Смілянський	Роменська	Недригайлівський	район	Сумська	55913	54571	280	168	671	0	0	0	0
Роменська округа	Роменська		район	Сумська	536305	513780	5363	13408	536	1073	536	0	0
Сталіне	Сталінська	Донецьк	місто	Донецька	105242	27573	59567	11366	421	1368	1368	737	0
Дніпрівськ	Сталінська	Макіївка	місто	Донецька	51207	14696	32926	307	307	973	256	102	0
Авдіївський	Сталінська	Авдіївка	місто	Донецька	38266	22921	14579	115	77	230	115	0	0
Авдіївський	Сталінська	Ясинувата	місто	Донецька	38266	22921	14579	115	77	230	115	0	0
Авдіївський	Сталінська	Ясинуватський	район	Донецька	38266	22921	14579	115	77	230	115	0	0
Амросіївський	Сталінська	Амросіївський	район	Донецька	46057	37490	6540	46	1520	46	46	46	0
Андріївський	Сталінська	Слов'янський	район	Донецька	26736	16496	508	80	27	0	0	9518	0
Великописільський	Сталінська	Великоновосілівський	район	Донецька	22320	10647	335	112	1473	0	0	9665	0
Великописільський	Сталінська	Новозовський	район	Донецька	22320	10647	335	112	1473	0	0	9665	0
Макіївський	Сталінська	Макіївка	місто	Донецька	97848	41488	48924	196	1174	2153	489	294	0
Макіївський	Сталінська	Бугледар	місто	Донецька	97848	41488	48924	196	1174	2153	489	294	0
Марїнський	Сталінська	Марїнський	район	Донецька	65208	34299	27518	261	326	1043	326	391	0
Павловський	Сталінська	Амросіївський	район	Донецька	44023	42350	1145	132	132	0	0	44	0

Селдовський	Сталінська	Селдове	місто	Донецька	27083	21612	1354	108	3765	27	27	54	0
Старобешівський	Сталінська	Старобешівський	район	Донецька	51794	27088	8960	155	2486	52	259	12534	0
Харцивський	Сталінська	Харцивськ	місто	Донецька	31212	20413	8677	31	1342	156	62	62	0
Харцивський	Сталінська	Новгородівка	місто	Донецька	31212	20413	8677	31	1342	156	62	62	0
Харцивський	Сталінська	Сніжне	місто	Донецька	31212	20413	8677	31	1342	156	62	62	0
Чистяковський	Сталінська	Чистякове	місто	Донецька	47066	31393	12755	94	1318	282	141	47	0
Сталінська округа	Сталінська		район	Донецька	654062	348615	223689	13081	14389	6541	3270	33357	0
Старобільськ	Старобільська	Старобільськ	місто	Луганська	13973	12813	769	168	28	0	0	0	0
Олександрівський	Старобільська	Луганськ	місто	Луганська	30106	20081	9935	0	30	0	0	0	0
Біловодський	Старобільська	Біловодський	район	Луганська	66623	63492	2998	0	0	0	0	0	0
Білокуракинський	Старобільська	Білокуракинський	район	Луганська	44780	43347	1388	0	0	0	0	0	0
Білолуцький	Старобільська	Новоковський	район	Луганська	32539	32051	423	0	0	0	0	0	0
Марківський	Старобільська	Марківський	район	Луганська	47460	47175	190	0	47	0	0	0	0
Міловський	Старобільська	Міловський	район	Луганська	35047	33365	1577	0	0	0	0	0	0
Мостківський	Старобільська	Сватівський	район	Луганська	28190	22637	5272	0	226	0	0	0	0
Новоахтарський	Старобільська	Старобільський	район	Луганська	44619	35963	8299	45	45	0	0	0	0
Новоайдарський	Старобільська	Новоайдарський	район	Луганська	46146	30041	14997	0	1061	0	0	0	0
Новоайдарський	Старобільська	Первомайськ	місто	Луганська	46146	30041	14997	0	1061	0	0	0	0
Осинівський	Старобільська	Новопсковський	район	Луганська	45487	44532	864	0	0	0	0	0	0
Старобільський	Старобільська	Старобільський	район	Луганська	45408	43228	2134	0	0	0	0	0	0
Суми	Сумська	Суми	місто	Сумська	44213	35680	5261	2432	0	177	265	0	0
Білопільський	Сумська	Білопільський	район	Сумська	65262	58671	6069	196	0	65	65	0	0
Боромлянський	Сумська	Тростянецький	район	Сумська	29002	28741	203	0	0	0	0	0	0

Вільшанський	Сумська	Недригайлівський	район	Сумська	26658	26338	160	27	0	0	0	0	0
Вірівський	Сумська	Білопільський	район	Сумська	26542	25613	849	27	0	27	27	0	0
Ворожбянський	Сумська	Лебединський	район	Сумська	28990	28787	145	0	0	29	0	0	0
Жовтневий	Сумська	Краснопільський	район	Сумська	47783	46827	717	48	0	48	48	0	0
Краснопільський	Сумська	Краснопільський	район	Сумська	41753	40960	668	42	0	0	42	0	0
Лебединський	Сумська	Лебединський	район	Сумська	70120	68647	912	351	0	0	70	0	0
Лебединський	Сумська	Лебедин	місто	Сумська	70120	68647	912	351	0	0	70	0	0
Річанський	Сумська	Білопільський	район	Сумська	31671	31069	570	0	0	0	0	0	0
Славгородський	Сумська	Краснопільський	район	Сумська	20284	16511	3712	20	0	0	20	0	0
Степанівський	Сумська	Сумський	район	Сумська	22396	21993	314	0	0	0	22	0	0
Сумський	Сумська	Сумський	район	Сумська	35088	34456	596	0	0	0	0	0	0
Тернівський	Сумська	Білопільський	район	Сумська	32386	31738	583	32	0	0	0	0	0
Тростянецький	Сумська	Тростянецький	район	Сумська	43290	33680	9394	43	0	0	43	0	0
Хотенський	Сумська	Сумський	район	Сумська	30284	28528	1726	0	0	0	0	0	0
Чухлівський	Сумська	Охтирський	район	Сумська	29547	24199	5259	0	0	0	0	0	0
Штепівський	Сумська	Лебединський	район	Сумська	39112	38799	235	0	0	0	39	0	0
Юнаківський	Сумська	Сумський	район	Сумська	26345	25871	422	0	0	0	0	0	0
Сумська округа	Сумська		район	Сумська	690726	647210	37990	3454	0	691	691	0	0
Тульчин	Тульчинська	Тульчин	місто	Вінницька	17391	8330	922	0	0	0	7704	0	0
Бершадський	Тульчинська	Бершадський	район	Вінницька	51792	41641	2227	0	0	0	7199	0	0
Брацлавський	Тульчинська	Немирівський	район	Вінницька	40437	33805	2062	0	0	0	1860	0	0
Вапнярський	Тульчинська	Томашпільський	район	Вінницька	40959	36945	1761	0	0	0	1475	0	0
Гайсинський	Тульчинська	Гайсинський	район	Вінницька	54930	47460	1428	0	0	0	5328	0	0

Джукієвський	Тульчинська	Тетлицький	район	Вінницька	35672	34852	143	0	0	0	464	0	0
Крикопільський	Тульчинська	Крикопільський	район	Вінницька	39075	35168	430	0	0	0	2931	0	0
Ладизинський	Тульчинська	Тростянецький	район	Вінницька	37828	35142	189	0	0	0	2270	0	0
Ладизинський	Тульчинська	Ладизин	місто	Вінницька	37828	35142	189	0	0	0	2270	0	0
Маяківський	Тульчинська	Крикопільський	район	Вінницька	37092	34458	74	0	0	0	1706	0	0
Ободівський	Тульчинська	Крикопільський	район	Вінницька	34657	33063	173	0	0	0	1109	0	0
Ольгопільський	Тульчинська	Челявицький	район	Вінницька	39899	36907	80	0	0	0	1835	0	0
Піщанський	Тульчинська	Піщанський	район	Вінницька	55380	50894	277	0	0	0	3600	0	0
Соболівський	Тульчинська	Тетлицький	район	Вінницька	31163	29200	125	0	0	0	1433	0	0
Томашпільський	Тульчинська	Томашпільський	район	Вінницька	39750	36014	119	0	0	0	3379	0	0
Тростянецький	Тульчинська	Тростянецький	район	Вінницька	39957	37600	280	0	0	0	1638	0	0
Тульчинський	Тульчинська	Тульчинський	район	Вінницька	37172	35536	112	0	0	0	186	0	0
Челявицький	Тульчинська	Челявицький	район	Вінницька	36906	32846	443	0	0	0	2436	0	0
Шпівківський	Тульчинська	Тульчинський	район	Вінницька	36468	33441	292	0	0	0	1787	0	0
Тульчинська округа	Тульчинська		район	Вінницька	706528	633049	11304	0	0	0	48044	0	0
Умань	Уманська	Умань	місто	Черкаська	44812	19404	2061	22182	0	0	762	0	0
Бабанський	Уманська	Уманський	район	Черкаська	45242	44835	136	136	0	0	45	0	0
Буцький	Уманська	Маяківський	район	Черкаська	48375	46875	194	1113	0	0	97	0	0
Верхняцький	Уманська	Хривинський	район	Черкаська	49787	48144	597	398	0	0	349	0	0
Виноградський	Уманська	Лисянський	район	Черкаська	26117	24811	52	1149	0	0	26	0	0
Гранівський	Уманська	Гайсинський	район	Вінницька	35919	33979	72	323	0	0	1509	0	0
Катеринопільський	Уманська	Катеринопільський	район	Черкаська	45278	43240	91	1766	0	0	45	0	0
Жашківський	Уманська	Жашківський	район	Черкаська	34730	33480	139	903	0	0	104	0	0

Звенигородський	Уманська	Звенигородський	район	Черкаська	53101	45720	372	6638	0	0	266	0	0
Звенигородський	Уманська	Золотоноша	місто	Черкаська	53101	45720	372	6638	0	0	266	0	0
Ладизенський	Уманська	Гайсинський	район	Вінницька	37693	37090	188	226	0	0	113	0	0
Лисянський	Уманська	Лисянський	район	Черкаська	40121	38596	160	1123	0	0	120	0	0
Маньківський	Уманська	Маньківський	район	Черкаська	55846	54673	223	838	0	0	112	0	0
Монастирищенський	Уманська	Монастирищенський	район	Черкаська	45423	40972	136	3770	0	0	409	0	0
Оратівський	Уманська	Оратівський	район	Вінницька	40526	38986	122	932	0	0	446	0	0
Підвисоцький	Уманська	Новоархангельський	район	Кіровоградська	46587	43699	186	2376	0	0	186	0	0
Рыківський	Уманська	Звенигородський	район	Черкаська	36240	35080	145	797	0	0	145	0	0
Тальнівський	Уманська	Тальнівський	район	Черкаська	48736	43960	292	4240	0	0	146	0	0
Теплицький	Уманська	Теплицький	район	Вінницька	40829	37399	122	3103	0	0	82	0	0
Тернівський	Уманська	Смілянський	район	Черкаська	29785	26270	60	3217	0	0	179	0	0
Тернівський	Уманська	Сміла	місто	Черкаська	29785	26270	60	3217	0	0	179	0	0
Уманський	Уманська	Уманський	район	Черкаська	44385	44207	44	44	0	0	0	0	0
Цибулівський	Уманська	Монастирищенський	район	Черкаська	43540	40275	174	2090	0	0	784	0	0
Уманська округа	Уманська		район	Черкаська	893072	821626	5358	57157	0	0	6252	0	0
Харків	Харківська	Харків	місто	Харківська	415400	160344	154529	81003	2077	1662	5400	0	0
Білокозівський	Харківська	Бовчанський	район	Харківська	30732	29872	738	31	0	31	31	0	0
Богодухівський	Харківська	Богодухівський	район	Харківська	64664	62595	1487	259	65	65	65	0	0
Валківський	Харківська	Валківський	район	Харківська	55167	54450	497	55	0	0	55	0	0
Великописарівський	Харківська	Великописарівський	район	Сумська	40570	22841	17648	0	0	0	0	0	0
Вільшанський	Харківська	Дергачівський	район	Харківська	38371	37872	384	38	0	38	38	0	0
Вовчанський	Харківська	Вовчанський	район	Харківська	55887	44151	11177	224	56	56	56	0	0

Дергачівський	Харківська	Дергачівський	район	Харківська	39661	34069	5394	79	0	0	40	0	0
Зміївський	Харківська	Зміївський	район	Харківська	49004	41408	7351	49	0	49	49	0	0
Золочівський	Харківська	Золочівський	район	Харківська	52874	43039	9623	53	0	0	53	0	0
Кірківський	Харківська	Великогісарівський	район	Сумська	37083	21879	15056	37	0	37	37	0	0
Коломанський	Харківська	Коломацький	район	Харківська	39645	39050	396	40	0	40	40	0	0
Колонтаївський	Харківська	Краснокутський	район	Харківська	23234	22978	163	23	0	23	0	0	0
Краснокутський	Харківська	Краснокутський	район	Харківська	48080	47359	385	0	0	48	48	0	0
Липецький	Харківська	Харківський	район	Харківська	31484	18953	12499	0	0	0	0	0	0
Лозівський	Харківська	Лозівський	район	Харківська	60617	53161	4607	1637	667	121	121	0	0
Лозівський	Харківська	Лозова	місто	Харківська	60617	53161	4607	1637	667	121	121	0	0
Люботинський	Харківська	Люботин	місто	Харківська	48634	46883	1313	49	49	49	97	0	0
Мерефанський	Харківська	Харківський	район	Харківська	32987	29358	3035	99	33	66	198	0	0
Новодолазький	Харківська	Новодолазький	район	Харківська	49172	48828	246	0	0	49	0	0	0
Олексійський	Харківська	Первомайський	район	Харківська	39610	16438	23053	0	0	0	40	0	0
Олексійський	Харківська	Первомайський	місто	Харківська	39610	16438	23053	0	0	0	40	0	0
Охтирський	Харківська	Охтирський	район	Сумська	61105	59272	1161	428	0	61	61	0	0
Печенізький	Харківська	Печенізький	район	Харківська	45170	43002	2078	0	0	0	0	0	0
Свянський	Харківська	Харківський	район	Харківська	20353	19966	265	20	0	0	0	0	0
Старовірівський	Харківська	Новодолазький	район	Харківська	34315	16231	17981	0	0	0	0	0	0
Старосалтівський	Харківська	Вовчанський	район	Харківська	32794	23579	9150	0	0	0	0	0	0
Таранівський	Харківська	Зміївський	район	Харківська	27099	19023	7994	27	0	0	27	0	0
Харківський	Харківська	Харківський	район	Харківська	69972	56257	11965	840	140	140	280	0	0
Чугувський	Харківська	Чугувський	район	Харківська	57997	15891	41468	348	58	0	58	0	0

Чугуївський	Харківська	Чугуїв	місто	Харківська	57997	15891	41468	348	58	0	58	0	0
Харківська округа	Харківська		район	Харківська	1601681	1129185	361980	84889	3203	1602	6407	0	0
Херсон	Херсонська	Херсон	місто	Херсонська	58691	21129	21129	14849	235	0	0	59	0
Олешківський	Херсонська	Олешківський	район	Херсонська	40454	35680	3884	688	40	0	0	40	0
Березнегуватський	Херсонська	Березнегуватський	район	Миколаївська	36887	32239	332	3689	111	0	0	0	0
Бериславський	Херсонська	Бериславський	район	Херсонська	30285	21442	2302	3089	2453	0	0	0	0
Великоолександрівський	Херсонська	Великоолександрівський	район	Херсонська	31878	31049	255	351	96	0	0	0	0
Високопільський	Херсонська	Високопільський	район	Херсонська	14614	4355	497	205	9514	0	0	29	0
Голопристанський	Херсонська	Голопристанський	район	Херсонська	51644	48184	2737	362	103	0	0	0	0
Голопристанський	Херсонська	Нововоронцовський	район	Херсонська	51644	48184	2737	362	103	0	0	0	0
Гола Пристань	Херсонська	Гола Пристань	місто	Херсонська	45935	42995	2572	92	92	0	0	46	0
Горностаївський	Херсонська	Горностаївський	район	Херсонська	33920	29680	1832	102	2103	0	0	0	0
Каховський	Херсонська	Каховський	район	Херсонська	53095	35414	13061	2920	1115	0	0	0	0
Каховка	Херсонська	Каховка	місто	Херсонська	45605	32790	10854	502	1049	0	0	0	0
Каховка	Херсонська	Нова Каховка	місто	Херсонська	45605	32790	10854	502	1049	0	0	0	0
Качарівський	Херсонська	Бериславський	район	Херсонська	45320	43054	906	770	227	0	0	0	0
Скадовський	Херсонська	Скадовський	район	Херсонська	33616	26960	5748	336	0	0	0	0	0
Снігурівський	Херсонська	Снігурівський	район	Миколаївська	37901	23195	4510	7656	682	0	0	0	0
Херсонський	Херсонська	Білозерський	район	Херсонська	45657	42324	2374	91	46	0	0	0	0
Чаплинський	Херсонська	Чаплинський	район	Херсонська	51793	44438	5024	414	52	0	0	0	0
Хорли	Херсонська	Каланчацький	район	Херсонська	50443	43684	4540	252	50	0	0	0	0
Черкаси	Черкаська	Черкаси	місто	Черкаська	39511	24497	3398	10905	0	0	277	0	0
Олександрівський	Черкаська	Жашківський	район	Черкаська	45238	43564	181	1267	0	0	45	0	0

Балклівський	Черкаська	Смілянський	район	Черкаська	45787	45329	137	137	0	0	0	0	0
Гельмязівський	Черкаська	Драбівський	район	Черкаська	45093	44687	135	180	0	0	0	0	0
Городищенський	Черкаська	Городищенський	район	Черкаська	57179	55235	229	1258	0	0	57	0	0
Златопільський	Черкаська	Шполянський	район	Черкаська	49428	44732	445	3954	0	0	148	0	0
Златопільський	Черкаська	Вагутине	місто	Черкаська	49428	44732	445	3954	0	0	148	0	0
Золотоніський	Черкаська	Золотоніський	район	Черкаська	71951	65691	720	5252	0	0	72	0	0
Ірклівський	Черкаська	Чорнобаївський	район	Черкаська	46963	46728	94	47	0	0	0	0	0
Кам'янський	Черкаська	Кам'янський	район	Черкаська	69272	67055	693	1247	0	0	69	0	0
Канівський	Черкаська	Канівський	район	Черкаська	40603	38979	81	1381	0	0	0	0	0
Канівський	Черкаська	Канів	місто	Черкаська	40603	38979	81	1381	0	0	0	0	0
Корсунський	Черкаська	Корсунь-Шевченківський	район	Черкаська	54975	52061	275	2474	0	0	55	0	0
Матусівський	Черкаська	Шполянський	район	Черкаська	36389	35952	255	36	0	0	36	0	0
Медведівський	Черкаська	Чигиринський	район	Черкаська	48400	48158	97	48	0	0	0	0	0
Мокрокалігирський	Черкаська	Катеринопільський	район	Черкаська	38833	38018	116	621	0	0	39	0	0
Мошенський	Черкаська	Черкаський	район	Черкаська	39480	39085	39	79	0	0	79	0	0
Вільшанський	Черкаська	Звенигородський	район	Черкаська	46403	44965	93	1067	0	0	93	0	0
Пщанський	Черкаська	Золотоніський	район	Черкаська	31497	31308	63	31	0	0	0	0	0
Смілянський	Черкаська	Смілянський	район	Черкаська	71667	63425	1505	5948	0	0	287	0	0
Стеблівський	Черкаська	Корсунь-Шевченківський	район	Черкаська	32324	30837	97	1325	0	0	32	0	0
Татанчакський	Черкаська		район	Черкаська	43347	42177	130	867	0	0	87	0	0
Черкаський	Черкаська	Черкаський	район	Черкаська	51240	50933	154	51	0	0	0	0	0
Чорнобаївський	Черкаська	Чорнобаївський	район	Черкаська	46213	45843	139	139	0	0	0	0	0
Чигиринський	Черкаська	Чигиринський	район	Черкаська	44856	44228	90	449	0	0	0	0	0

Шполянський	Черкаська	Шполянський	район	Черкаська	41413	35615	248	5384	0	0	83	0	0
Шевченківська округа	Черкаська		район	Черкаська	1138062	1078883	9104	44384	0	0	1138	0	0
Чернігів	Чернігівська	Чернігів	місто	Чернігівська	35234	20083	3664	10605	35	0	247	0	0
Березнянський	Чернігівська	Менський	район	Чернігівська	33555	32548	201	738	0	0	0	0	0
Бобровицький	Чернігівська	Бобровицький	район	Чернігівська	46233	45909	231	46	0	0	0	0	0
Городнянський	Чернігівська	Городнянський	район	Чернігівська	69532	65847	1738	1460	0	0	70	0	0
Добрянський	Чернігівська	Ріпківський	район	Чернігівська	31077	25856	4662	404	0	0	0	0	0
Довжанський	Чернігівська	Чернігівський	район	Чернігівська	26833	26699	80	0	0	0	0	0	0
Козлянський	Чернігівська	Чернігівський	район	Чернігівська	34821	34717	35	35	0	0	0	0	0
Куликівський	Чернігівська	Куликівський	район	Чернігівська	38151	37808	153	114	0	0	0	0	0
Льбещький	Чернігівська	Ріпківський	район	Чернігівська	23702	18890	4717	47	0	0	0	0	0
Морієвський	Чернігівська	Козелецький	район	Чернігівська	25053	24853	50	125	0	0	0	0	0
Олшівський	Чернігівська	Чернігівський	район	Чернігівська	47017	46688	141	94	0	0	0	0	0
Остерський	Чернігівська	Козелецький	район	Чернігівська	46443	44678	232	1393	0	0	46	0	0
Ріпківський	Чернігівська	Ріпківський	район	Чернігівська	39105	38049	860	117	0	0	0	0	0
Сновський	Чернігівська	Сновський	район	Чернігівська	37474	32565	1461	2436	37	0	225	0	0
Сновськ	Чернігівська		місто	Чернігівська	6850	2432	1096	2418	21	0	206	0	0
Шепетівка	Шепетівська	Шепетівка	місто	Хмельницька	14693	7802	1073	3923	44	147	1499	0	0
Антонівський	Шепетівська	Хмельницький	район	Хмельницька	46103	40248	184	323	0	46	5210	0	0
Базалійський	Шепетівська	Теофіпольський	район	Хмельницька	36832	31823	74	663	0	0	4199	0	0
Ганнопільський	Шепетівська	Славутський	район	Хмельницька	53796	45296	377	4035	215	0	3658	0	0
Ганнопільський	Шепетівська	Славута	місто	Хмельницька	53796	45296	377	4035	215	0	3658	0	0
Грицівський	Шепетівська	Старокостянтинівський	район	Хмельницька	45132	40754	135	1805	0	45	2347	0	0

Ізяславський	Шепетівська	Ізяславський	район	Хмельницька	50206	41219	1255	5171	50	50	2360	0	0
Красилівський	Шепетівська	Красилівський	район	Хмельницька	51004	42945	204	3417	0	51	4284	0	0
Львівський	Шепетівська	Білогірський	район	Хмельницька	43872	37642	483	2501	0	44	3115	0	0
Плужанський	Шепетівська	Білогірський	район	Хмельницька	42596	31990	426	1533	1107	0	6389	0	0
Полонський	Шепетівська	Полонський	район	Хмельницька	61334	42995	491	7421	552	61	9629	0	0
Славутський	Шепетівська	Славутський	район	Хмельницька	40940	30255	1269	4913	287	41	3398	0	0
Старокостянтинівський	Шепетівська	Старокостянтинівський	район	Хмельницька	84729	69224	1101	8727	0	85	5338	0	0
Старокостянтинівський	Шепетівська	Старокостянтинів	місто	Хмельницька	84729	69224	1101	8727	0	85	5338	0	0
Судилківський	Шепетівська	Шепетівський	район	Хмельницька	43984	33296	176	1979	1583	88	6774	0	0
Судилківський	Шепетівська	Непін	місто	Хмельницька	43984	33296	176	1979	1583	88	6774	0	0
Теофіпольський	Шепетівська	Теофіпольський	район	Хмельницька	44525	40562	267	1603	0	0	1959	0	0
Шепетівська округа	Шепетівська		район	Хмельницька	659746	535714	7257	48161	3958	660	60037	0	0
Балта	Молдавська АРСР	Балта	місто	Одеська	23034	8822	4192	9121	23	0	0	0	0
Балтський	Молдавська АРСР	Балтський	район	Одеська	75061	70858	300	1276	0	0	0	0	0
Ананьївський	Молдавська АРСР	Ананьївський	район	Одеська	62289	32203	2118	6416	125	0	0	0	0
Бізульський	Молдавська АРСР	Подільський	район	Одеська	57823	30704	3816	3007	463	0	0	0	0
Бізула	Молдавська АРСР	Подільськ	місто	Одеська	10007	5654	1211	2512	60	0	0	0	0
Бізула	Молдавська АРСР	Ізмаїл	місто	Одеська	10007	5654	1211	2512	60	0	0	0	0
Бізула	Молдавська АРСР	Ізмаїльський	район	Одеська	10007	5654	1211	2512	60	0	0	0	0
Красноокнянський	Молдавська АРСР	Окнянський	район	Одеська	41249	27183	2145	2722	2104	0	0	0	0
Крутянський	Молдавська АРСР	Кодимський	район	Одеська	50913	36505	407	4582	102	0	0	0	0
Сімферополь	Кримська АРСР	Сімферополь	місто	Автономна Республіка Крим	88310	7330	40093	17397	1501	0	1148	1148	11127
Алушта	Кримська АРСР	Алушта	місто	Автономна Республіка Крим	4759	519	1570	243	38	0	29	247	1818

Армянськ	Кримська АРСР	Армянськ	місто	Автономна Республіка Крим	2670	1164	611	155	21	0	19	5	566
Армянськ	Кримська АРСР	Сакський	район	Автономна Республіка Крим	2670	1164	611	155	21	0	19	5	566
Брянський завод	Кримська АРСР	Керч	місто	Автономна Республіка Крим	1127	83	975	15	17	0	12	2	5
Джанкой	Кримська АРСР	Джанкой	місто	Автономна Республіка Крим	8310	482	5402	939	474	0	33	83	324
Джанкой	Кримська АРСР	Красноперекопський	місто	Автономна Республіка Крим	8310	482	5402	939	474	0	33	83	324
Євпаторія	Кримська АРСР	Євпаторія	місто	Автономна Республіка Крим	23574	2357	10278	2405	778	0	189	707	4762
Керч	Кримська АРСР	Керч	місто	Автономна Республіка Крим	34563	2627	23226	3076	138	0	207	1210	1313
Саки	Кримська АРСР	Саки	місто	Автономна Республіка Крим	2452	316	1797	54	10	0	20	39	113
Севастополь	Кримська АРСР	Севастополь	місто	Севастополь	74551	8573	51515	5219	373	0	1118	1193	1193
Судак	Кримська АРСР	Судак	місто	Автономна Республіка Крим	1893	299	757	27	102	0	13	49	416
Феодосія	Кримська АРСР	Феодосія	місто	Автономна Республіка Крим	28652	1719	17535	3238	344	0	315	917	1920
Ялта	Кримська АРСР	Ялта	місто	Автономна Республіка Крим	28811	1844	16278	2363	230	0	461	1786	3140
Бахчисарайський	Кримська АРСР	Бахчисарайський	район	Автономна Республіка Крим	37419	973	5987	75	150	0	37	674	29149
Джанкойський	Кримська АРСР	Джанкойський	район	Автономна Республіка Крим	56647	10196	20563	2379	1172 6	0	170	113	8044
Євпаторійський	Кримська АРСР	Євпаторія	місто	Автономна Республіка Крим	46844	10306	11945	468	7355	0	47	47	15318
Євпаторійський	Кримська АРСР	Нижньогірський	район	Автономна Республіка Крим	46844	10306	11945	468	7355	0	47	47	15318
Карасубазарський	Кримська АРСР	Білогірський	район	Автономна Республіка Крим	25932	882	7235	26	882	0	52	1011	12162
Карасубазарський	Кримська АРСР	Роздолянський	район	Автономна Республіка Крим	25932	882	7235	26	882	0	52	1011	12162
Карасубазарський	Кримська АРСР	Красногвардійський	район	Автономна Республіка Крим	25932	882	7235	26	882	0	52	1011	12162
Карасубазарський	Кримська АРСР	Красноперекопський	район	Автономна Республіка Крим	25932	882	7235	26	882	0	52	1011	12162
Керченський	Кримська АРСР	Ленінський	район	Автономна Республіка Крим	39456	12310	12429	39	1105	0	39	237	10259
Севастопольський	Кримська АРСР	Севастополь	місто	Автономна Республіка Крим	19711	1459	5066	59	39	0	79	946	11807
Севастопольський	Кримська АРСР	Чорноморський	район	Автономна Республіка Крим	19711	1459	5066	59	39	0	79	946	11807

Севастопольський	Кримська АРСР	Кіровський	район	Автономна Республіка Крим	19711	1459	5066	59	39	0	79	946	11807
Севастопольський	Кримська АРСР	Первомайський	район	Автономна Республіка Крим	19711	1459	5066	59	39	0	79	946	11807
Сімферопольський	Кримська АРСР	Сімферопольський	район	Автономна Республіка Крим	66968	9376	26988	536	12523	0	268	1005	12590
Судацький	Кримська АРСР	Судак	місто	Автономна Республіка Крим	13898	208	695	0	361	0	0	56	12480
Феодосійський	Кримська АРСР	Феодосія	місто	Автономна Республіка Крим	51767	2278	26971	466	5125	0	52	2174	8490
Феодосійський	Кримська АРСР	Советський	район	Автономна Республіка Крим	51767	2278	26971	466	5125	0	52	2174	8490
Ялтинський	Кримська АРСР	Ялта	район	Автономна Республіка Крим	24817	869	3177	50	50	0	50	273	20052
Кримська АРСР	Кримська АРСР		район	Автономна Республіка Крим	713823	77093	301233	39974	43543	0	4283	15704	179170
Берегівський	Закарпаття	Берегівський	район	Закарпатська	79135	14877	633	0	0	0	0	0	0
Великобрезинський	Закарпаття	Великобрезинський	район	Закарпатська	32274	31112	226	0	0	0	0	0	0
Виноградівський	Закарпаття	Виноградівський	район	Закарпатська	98532	64341	2069	0	0	0	0	0	0
Воловецький	Закарпаття	Воловецький	район	Закарпатська	24049	23568	144	0	0	0	0	0	0
Іршавський	Закарпаття	Іршавський	район	Закарпатська	88632	87391	532	0	0	0	0	0	0
Міжгірський	Закарпаття	Міжгірський	район	Закарпатська	46968	46498	235	0	0	0	0	0	0
Мукачівський	Закарпаття	Мукачівський	район	Закарпатська	99730	81380	598	0	0	0	0	0	0
Перечинський	Закарпаття	Перечинський	район	Закарпатська	31510	30344	410	0	0	0	0	0	0
Рахівський	Закарпаття	Рахівський	район	Закарпатська	76095	56006	1522	0	0	0	0	0	0
Свалявський	Закарпаття	Свалявський	район	Закарпатська	46532	43973	698	0	0	0	0	0	0
Тячівський	Закарпаття	Тячівський	район	Закарпатська	132082	110553	1585	0	0	0	0	0	0
Ужгородський	Закарпаття	Ужгородський	район	Закарпатська	70707	38040	990	0	0	0	0	0	0
Хустський	Закарпаття	Хустський	район	Закарпатська	108561	103133	977	0	0	0	0	0	0
Берегове	Закарпаття	Берегове	місто	Закарпатська	79135	14877	633	0	0	0	0	0	0
Мукачєво	Закарпаття	Мукачєво	місто	Закарпатська	57414	16880	0	0	0	0	0	0	0

Ужгород	Закарпаття	Ужгород	місто	Закарпатська	64578	50242	6199	0	0	0	0	0	0
Хуст	Закарпаття	Хуст	місто	Закарпатська	108561	103133	977	0	0	0	0	0	0
Чоп	Закарпаття	Чоп	місто	Закарпатська	70707	38040	990	0	0	0	0	0	0
Вижницький	Північна Буковина	Вижницький	район	Чернівецька	59993	58913	540	0	0	0	0	0	0
Герцаївський	Північна Буковина	Герцаївський	район	Чернівецька	32316	1616	388	0	0	0	0	0	0
Глибоцький	Північна Буковина	Глибоцький	район	Чернівецька	72676	34012	436	0	0	0	0	0	0
Заставнівський	Північна Буковина	Заставнівський	район	Чернівецька	56261	55755	731	0	0	0	0	0	0
Кельменецький	Північна Буковина	Кельменецький	район	Чернівецька	48468	47256	436	0	0	0	0	0	0
Кіцманський	Північна Буковина	Кіцманський	район	Чернівецька	72884	71791	1020	0	0	0	0	0	0
Новоселицький	Північна Буковина	Новоселицький	район	Чернівецька	87461	29737	350	0	0	0	0	0	0
Путільський	Північна Буковина	Путільський	район	Чернівецька	25352	25175	1648	0	0	0	0	0	0
Сокирянський	Північна Буковина	Сокирянський	район	Чернівецька	48889	43951	684	0	0	0	0	0	0
Сторожинецький	Північна Буковина	Сторожинецький	район	Чернівецька	95252	56770	1238	0	0	0	0	0	0
Хотинський	Північна Буковина	Хотинський	район	Чернівецька	72398	66027	2968	0	0	0	0	0	0
Новодністровськ	Північна Буковина	Новодністровськ	місто	Чернівецька	10344	9010	1055	0	0	0	0	0	0
Чернівці	Північна Буковина	Чернівці	місто	Чернівецька	236691	189116	26746	0	0	0	0	0	0
Дубнівський	Волинське Воєводство	Березнівський	район	Рівненська	226709	158175	2743	17434	2789	0	33984	0	0
Дубнівський	Волинське Воєводство	Володимирецький	район	Рівненська	226709	158175	2743	17434	2789	0	33984	0	0
Горохівський	Волинське Воєводство	Гощанський	район	Рівненська	122045	84223	403	9995	4979	0	21102	0	0
Горохівський	Волинське Воєводство	Демидівський	район	Рівненська	122045	84223	403	9995	4979	0	21102	0	0
Костопільський	Волинське Воєводство	Дубенський	район	Рівненська	159602	105353	591	10486	7549	0	34953	0	0
Костопільський	Волинське Воєводство	Дубровицький	район	Рівненська	159602	105353	591	10486	7549	0	34953	0	0
Ковельський	Волинське Воєводство	Зарічненський	район	Рівненська	255095	185250	3112	26479	1811	0	36708	0	0

Ковельський	Волинське Воєводство	Здолбунівський	район	Рівненська	255095	185250	3112	26479	1811	0	36708	0	0
Кременецький	Волинське Воєводство	Корецький	район	Рівненська	243032	147399	1750	18689	122	0	25761	0	0
Кременецький	Волинське Воєводство	Костопільський	район	Рівненська	243032	147399	1750	18689	122	0	25761	0	0
Львівський	Волинське Воєводство	Млинівський	район	Рівненська	85507	65909	368	6815	9	0	12151	0	0
Львівський	Волинське Воєводство	Острозький	район	Рівненська	85507	65909	368	6815	9	0	12151	0	0
Луцький	Волинське Воєводство	Радивилівський	район	Рівненська	290805	172040	3897	34141	1762 3	0	56445	0	0
Луцький	Волинське Воєводство	Рівненський	район	Рівненська	290805	172040	3897	34141	1762 3	0	56445	0	0
Рівненський	Волинське Воєводство	Рокитнівський	район	Рівненська	252787	160494	4095	37488	7457	0	36983	0	0
Рівненський	Волинське Воєводство	Сарненський	район	Рівненська	252787	160494	4095	37488	7457	0	36983	0	0
Сарненський	Волинське Воєводство	Вараш	місто	Рівненська	181284	129636	2774	16026	925	0	30419	0	0
Сарненський	Волинське Воєводство	Дубно	місто	Рівненська	181284	129636	2774	16026	925	0	30419	0	0
Володимирський	Волинське Воєводство	Острог	місто	Рівненська	150374	88179	1233	17233	2782	0	40285	0	0
Здолбунівський	Волинське Воєводство	Рівне	місто	Рівненська	118334	81650	2402	10792	852	0	17821	0	0
Дубнівський	Волинське Воєводство	Володимир- Волинський	район	Волинська	226709	158175	2743	17434	2789	0	33984	0	0
Дубнівський	Волинське Воєводство	Горохівський	район	Волинська	226709	158175	2743	17434	2789	0	33984	0	0
Горохівський	Волинське Воєводство	Іваничівський	район	Волинська	122045	84223	403	9995	4979	0	21102	0	0
Горохівський	Волинське Воєводство	Камінь-Каширський	район	Волинська	122045	84223	403	9995	4979	0	21102	0	0
Костопільський	Волинське Воєводство	Ківерцівський	район	Волинська	159602	105353	591	10486	7549	0	34953	0	0
Костопільський	Волинське Воєводство	Ковельський	район	Волинська	159602	105353	591	10486	7549	0	34953	0	0
Ковельський	Волинське Воєводство	Лкачинський	район	Волинська	255095	185250	3112	26479	1811	0	36708	0	0
Ковельський	Волинське Воєводство	Луцький	район	Волинська	255095	185250	3112	26479	1811	0	36708	0	0
Кременецький	Волинське Воєводство	Любешівський	район	Волинська	243032	147399	1750	18689	122	0	25761	0	0
Кременецький	Волинське Воєводство	Львівський	район	Волинська	243032	147399	1750	18689	122	0	25761	0	0

Львівський	Волинське Воєводство	Маневський	район	Волинська	85507	65909	368	6815	9	0	12151	0	0
Львівський	Волинське Воєводство	Ратнівський	район	Волинська	85507	65909	368	6815	9	0	12151	0	0
Луцький	Волинське Воєводство	Рожищенський	район	Волинська	290805	172040	3897	34141	1762 3	0	56445	0	0
Луцький	Волинське Воєводство	Старовижівський	район	Волинська	290805	172040	3897	34141	1762 3	0	56445	0	0
Рівненський	Волинське Воєводство	Турийський	район	Волинська	252787	160494	4095	37488	7457	0	36983	0	0
Рівненський	Волинське Воєводство	Шацький	район	Волинська	252787	160494	4095	37488	7457	0	36983	0	0
Сарненський	Волинське Воєводство	Володимир- Волинський	місто	Волинська	181284	129636	2774	16026	925	0	30419	0	0
Сарненський	Волинське Воєводство	Ковель	місто	Волинська	181284	129636	2774	16026	925	0	30419	0	0
Володимирський	Волинське Воєводство	Луцьк	місто	Волинська	150374	88179	1233	17233	2782	0	40285	0	0
Здолбунівський	Волинське Воєводство	Нововолинськ	місто	Волинська	118334	81650	2402	10792	852	0	17821	0	0
Борщівський	Тернопільське Воєводство	Бережанський	район	Тернопільська	103277	52609	0	4307	21	0	46154	0	0
Бродівський	Тернопільське Воєводство	Борщівський	район	Тернопільська	91248	50488	0	7637	164	0	32840	0	0
Бережанський	Тернопільське Воєводство	Бучацький	район	Тернопільська	103824	51756	0	3717	0	0	48164	0	0
Бучацький	Тернопільське Воєводство	Гусятинський	район	Тернопільська	139062	70338	0	8066	0	0	60520	0	0
Чортківський	Тернопільське Воєводство	Заліщицький	район	Тернопільська	84008	40861	0	6477	101	0	36485	0	0
Кам'янсько- Струмилівський	Тернопільське Воєводство	Збарзький	район	Тернопільська	82111	35176	0	4738	427	0	41696	0	0
Копичинцевський	Тернопільське Воєводство	Зборівський	район	Тернопільська	88614	45193	0	5166	35	0	38157	0	0
Підгаєцький	Тернопільське Воєводство	Козівський	район	Тернопільська	95663	45029	0	3463	383	0	46712	0	0
Перемишлянський	Тернопільське Воєводство	Кременецький	район	Тернопільська	89908	32780	0	4441	369	0	52264	0	0
Радехівський	Тернопільське Воєводство	Лановецький	район	Тернопільська	69313	39973	0	3279	582	0	25424	0	0
Скалатський	Тернопільське Воєводство	Монастирський	район	Тернопільська	89215	25373	0	3658	80	0	60095	0	0
Тернопільський	Тернопільське Воєводство	Підволочиський	район	Тернопільська	142220	42367	0	5831	28	0	93879	0	0
Тербовлянський	Тернопільське Воєводство	Підгаєцький	район	Тернопільська	84321	30870	0	3170	0	0	50179	0	0

Заліщицький	Тернопільське Воєводство	Теребовлянський	район	Тернопільська	72021	41146	0	3263	29	0	27548	0	0
Збарський	Тернопільське Воєводство	Тернопільський	район	Тернопільська	65579	29609	0	3141	7	0	32737	0	0
Зборівський	Тернопільське Воєводство	Чортківський	район	Тернопільська	81413	39176	0	2524	8	0	39624	0	0
Золочівський	Тернопільське Воєводство	Шумський	район	Тернопільська	118609	55379	0	6061	403	0	56624	0	0
Бродівський	Тернопільське Воєводство	Бережани	місто	Тернопільська	91248	50488	0	7637	164	0	32840	0	0
Бережанський	Тернопільське Воєводство	Кременець	місто	Тернопільська	103824	51756	0	3717	0	0	48164	0	0
Буцацький	Тернопільське Воєводство	Тернопіль	місто	Тернопільська	139062	70338	0	8066	0	0	60520	0	0
Чортківський	Тернопільське Воєводство	Чортків	місто	Тернопільська	84008	40861	0	6477	101	0	36485	0	0
Кам'янсько- Струмилівський	Тернопільське Воєводство	Бродівський	район	Львівська	82111	35176	0	4738	427	0	41696	0	0
Копичинецький	Тернопільське Воєводство	Бузький	район	Львівська	88614	45193	0	5166	35	0	38157	0	0
Підгацький	Тернопільське Воєводство	Городоцький	район	Львівська	95663	45029	0	3463	383	0	46712	0	0
Перемишлянський	Тернопільське Воєводство	Дрогобицький	район	Львівська	89908	32780	0	4441	369	0	52264	0	0
Радецький	Тернопільське Воєводство	Жидачівський	район	Львівська	69313	39973	0	3279	582	0	25424	0	0
Скалатський	Тернопільське Воєводство	Жовківський	район	Львівська	89215	25373	0	3658	80	0	60095	0	0
Тернопільський	Тернопільське Воєводство	Золочівський	район	Львівська	142220	42367	0	5831	28	0	93879	0	0
Теребовлянський	Тернопільське Воєводство	Кам'янка-Бузький	район	Львівська	84321	30870	0	3170	0	0	50179	0	0
Заліщицький	Тернопільське Воєводство	Миколаївський	район	Львівська	72021	41146	0	3263	29	0	27548	0	0
Збарський	Тернопільське Воєводство	Мостиський	район	Львівська	65579	29609	0	3141	7	0	32737	0	0
Зборівський	Тернопільське Воєводство	Перемишлянський	район	Львівська	81413	39176	0	2524	8	0	39624	0	0
Золочівський	Тернопільське Воєводство	Пустомитівський	район	Львівська	118609	55379	0	6061	403	0	56624	0	0
Долинський	Станіславське Воєводство	Радецький	район	Львівська	118373	83879	0	9032	4013	0	21153	0	0
Городенківський	Станіславське Воєводство	Самбірський	район	Львівська	92894	59954	0	5035	19	0	27747	0	0
Калузький	Станіславське Воєводство	Сколівський	район	Львівська	102252	77507	0	5113	941	0	18641	0	0

Коломийський	Станіславське Воеводство	Сокальський	район	Львівська	176000	110528	0	11194	1883	0	52008	0	0
Косівський	Станіславське Воеводство	Старосамбірський	район	Львівська	93952	79840	0	6727	28	0	6718	0	0
Надвірнянський	Станіславське Воеводство	Стрийський	район	Львівська	140702	112125	0	11017	338	0	16912	0	0
Рогатинський	Станіславське Воеводство	Турківський	район	Львівська	127252	84877	0	6108	38	0	36152	0	0
Станіславський	Станіславське Воеводство	Яворівський	район	Львівська	198359	120206	0	26997	1706	0	49034	0	0
Стрийський	Станіславське Воеводство	Борислав	місто	Львівська	152631	106185	0	15416	5495	0	25184	0	0
Снятинський	Станіславське Воеводство	Дрогобич	місто	Львівська	78025	56006	0	4338	343	0	17205	0	0
Тлумачський	Станіславське Воеводство	Львів	місто	Львівська	116028	66658	0	3678	499	0	44961	0	0
Жидачівський	Станіславське Воеводство	Моршин	місто	Львівська	83817	61094	0	4727	1442	0	16462	0	0
Долинський	Станіславське Воеводство	Новий Розділ	місто	Львівська	118373	83879	0	9032	4013	0	21153	0	0
Городенківський	Станіславське Воеводство	Самбір	місто	Львівська	92894	59954	0	5035	19	0	27747	0	0
Калузький	Станіславське Воеводство	Стрий	місто	Львівська	102252	77507	0	5113	941	0	18641	0	0
Коломийський	Станіславське Воеводство	Трускавець	місто	Львівська	176000	110528	0	11194	1883	0	52008	0	0
Косівський	Станіславське Воеводство	Червоноград	місто	Львівська	93952	79840	0	6727	28	0	6718	0	0
Надвірнянський	Станіславське Воеводство	Богородчанський	район	Івано- Франківська	140702	112125	0	11017	338	0	16912	0	0
Рогатинський	Станіславське Воеводство	Верховинський	район	Івано- Франківська	127252	84877	0	6108	38	0	36152	0	0
Станіславський	Станіславське Воеводство	Галицький	район	Івано- Франківська	198359	120206	0	26997	1706	0	49034	0	0
Стрийський	Станіславське Воеводство	Городенківський	район	Івано- Франківська	152631	106185	0	15416	5495	0	25184	0	0
Снятинський	Станіславське Воеводство	Долинський	район	Івано- Франківська	78025	56006	0	4338	343	0	17205	0	0
Тлумачський	Станіславське Воеводство	Калузький	район	Івано- Франківська	116028	66658	0	3678	499	0	44961	0	0
Жидачівський	Станіславське Воеводство	Коломийський	район	Івано- Франківська	83817	61094	0	4727	1442	0	16462	0	0
Долинський	Станіславське Воеводство	Косівський	район	Івано- Франківська	118373	83879	0	9032	4013	0	21153	0	0
Городенківський	Станіславське Воеводство	Надвірнянський	район	Івано- Франківська	92894	59954	0	5035	19	0	27747	0	0

Калузький	Станіславське Воєводство	Рогатинський	район	Івано- Франківська	102252	77507	0	5113	941	0	18641	0	0
Коломийський	Станіславське Воєводство	Рожнятівський	район	Івано- Франківська	176000	110528	0	11194	1883	0	52008	0	0
Косівський	Станіславське Воєводство	Снятинський	район	Івано- Франківська	93952	79840	0	6727	28	0	6718	0	0
Надвірнянський	Станіславське Воєводство	Тисмецький	район	Івано- Франківська	140702	112125	0	11017	338	0	16912	0	0
Рогатинський	Станіславське Воєводство	Тлумацький	район	Івано- Франківська	127252	84877	0	6108	38	0	36152	0	0
Станіславський	Станіславське Воєводство	Калуш	місто	Івано- Франківська	198359	120206	0	26997	1706	0	49034	0	0
Стрийський	Станіславське Воєводство	Коломия	місто	Івано- Франківська	152631	106185	0	15416	5495	0	25184	0	0
Снятинський	Станіславське Воєводство	Яремче	місто	Івано- Франківська	78025	56006	0	4338	343	0	17205	0	0
Тлумацький	Станіславське Воєводство	Болехів	місто	Івано- Франківська	116028	66658	0	3678	499	0	44961	0	0
Жиданівський	Станіславське Воєводство	Бурштин	місто	Івано- Франківська	83817	61094	0	4727	1442	0	16462	0	0
Надвірнянський	Станіславське Воєводство	Івано-Франківськ	місто	Івано- Франківська	140702	112125	0	11017	338	0	16912	0	0
Аккерманський	Бессарабія	Арцвський	район	Одеська	13621	204	218	232	1284 5	0	0	0	0
Аккерманський	Бессарабія	Болградський	район	Одеська	40039	31270	1602	2322	1121	0	0	0	0
Ізмайльський	Бессарабія	Кілійський	район	Одеська	34009	25405	3741	2687	1190	0	0	0	0
Ізмайльський	Бессарабія	Ренійський	район	Одеська	22821	16979	1392	274	3537	0	0	274	0
Хотинський	Бессарабія	Саратський	район	Одеська	13706	12212	905	192	27	0	0	151	0
Бессарабія	Бессарабія	Тарупинський	район	Одеська	32972	30994	231	626	66	0	0	0	0
Бессарабія	Бессарабія	Татарбунарський	район	Одеська	22821	16979	1392	274	3537	0	0	274	0